

z+

ČKAIT

Co přináší nový
stavební zákon

Požárně
bezpečnostní
zařízení mají smysl

Stavba roku
Olomouckého kraje

Titulní obálka:

Český rozhlas Olomouc, více str. 39. Foto: BoysPlayNice

Zadní obálka:

Interní pavilon nemocnice Šternberk, více str. 40. Foto: Adam Rujbr Architects s.r.o.

Biocentrum Veklice, více str. 38–39. Foto: SPH stavby s.r.o.

ROZHOVOR

- 2** Architekt dá stavbě výraz, hlavní inženýr duši

PRÁVNÍ PŘEDPISY

- 5** Věcná novela nového stavebního zákona vyšla ve Sbírce zákonů
- 13** Zásadní vyhlášky k novému stavebnímu zákonu se teprve připravují
- 14** Co se mění v autorizačním zákoně?
- 15** Jak připravit stavby na připojení k optické síti?
- 17** Zmírnění hygienických limitů hluku od 1. července 2023
- 18** Památková péče nemá přednost před požadavky osob se zrakovým postižením

DISKUZE, NÁZORY

- 20** Stále aktuální otázky součinnosti IZS, ČKAIT a autorizovaných osob
- 24** Rizika spojená s obnovou staveb po tornádu
- 26** Zkušenosti z realizace modulárních dřevostaveb v malé stavební firmě
- 28** Zelené střechy a fasády na moravských panelových domech

ČINNOST OBLASTÍ

- 29** Konference DŘEVOSTAVBY ve Volyni se konala za významné pomoci ČKAIT
- 29** Studenti z 21 stavebních středních škol z celé ČR porovnali svou schopnost projektovat pozemní stavby
- 30** Požárně bezpečnostní zařízení mají smysl, ale musí se navrhovat správně

ČINNOST KOMORY

- 32** Setkání čestných členů ČKAIT v Clam-Gallasově paláci
- 33** Významná životní jubilea mimořádných osobností ČKAIT
- 36** Z dubnového zasedání představenstva 2023

KRAJSKÉ STAVBY ROKU

- 38** Stavba roku 2022 Olomouckého kraje

zpravy.ckait.cz

**Zprávy
a informace
ČKAIT**

Datum vydání Z+i ČKAIT 3/2023: 21. června 2023 • **Náklad tisku:** 28 300 • **Termíny pro příští vydání Z+i ČKAIT 4/2023:** autorské příspěvky do 31. července, distribuce 11. září 2023 • Vychází šestkrát ročně v tištěné a digitální verzi pro členy ČKAIT zdarma

Předplatné: K bezplatnému odběru e-newsletteru se mohou přihlásit i neautorizované osoby. Členové Komory, kteří užívají pouze elektronickou verzi časopisu, mohou odhlásit tištěnou verzi. Formulář pro přihlášení nebo odhlášení odběru je na zpravy.ckait.cz.

Vydavatel: Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT), Sokolská 1498/15, 120 00 Praha 2,

IČO: 45770743 • **Redakce:** Středisko vzdělávání a informací ČKAIT, tel.: 227 090 213, iperkova@ckait.cz • **Šéfredaktorka:** Ing. Markéta Kohoutová, tel.: 773 222 338, zpravy@ckait.cz, mkohoutova@ckait.cz • **Grafika:** dipl. tech. Jindřich Sládek, jsladek@ckait.cz • **Jazyková korektura:** Mgr. Kristýna Králová, Ph.D., kkralova@ckait.cz

Tisk: Typos, tiskařské závody, s.r.o. • **Redakční rada:** Ing. Radim Loukota, předseda redakční rady, předseda oblati ČKAIT Pardubice, člen Představenstva ČKAIT; Ing. Daniel Lemák, Ph.D., místopředseda redakční rady, oblast ČKAIT Olomouc; Marie Báčová, odborná poradkyně předsedy ČKAIT; Ing. Milan Havliš, předseda oblasti ČKAIT Hradec Králové; Ing. Pavel Křeček, čestný předseda ČKAIT; JUDr. Eva Kuzmová, právní poradce ČKAIT; Ing. Miroslav Loutocký, oblast ČKAIT Brno; Mgr. Jana Macháčková, odbor stavebního řádu MMR; Ing. Dominika Mandíková, vedoucí Střediska vzdělávání a informací ČKAIT; Ing. Jindřich Pater, místopředseda ČKAIT, předseda Ediční rady ČKAIT a Rady pro podporu rozvoje profese ČKAIT, oblast ČKAIT Ostrava; Ing. Jaroslav Valkovič, oblast ČKAIT Zlín, člen Autorizační rady ČKAIT; Ing. Renata Zdařilová, Ph.D., oblast ČKAIT Ostrava, členka Představenstva ČKAIT; Ing. Svatopluk Zidek, předseda oblasti ČKAIT Karlovy Vary • **Registrace:** MK ČR E 15660, ISSN 1804-7025

Úvodní slovo

V posledních měsících jsem zaznamenal, že veřejná správa zaregistrovala komplikace se silnými ročníky našich dětí, pro které není dostatek míst na středních školách. Uvedený problém se osobně týká i naší rodiny, protože můj nejmladší syn bude v příštím roce skládat zkoušky. Je opravdu pozoruhodné, že se tak zásadní věc řeší až v době, kdy již nic jiného nezbyvá a hrozí, že před možností studia pro mladou generaci zůstanou zavřené dveře gymnázií i středních odborných škol. Kdo jiný než stát by měl sledovat počty dětí a přizpůsobovat jim kapacity školních zařízení. Ale bohužel tomu tak není. Před časem nebyla místa ve školkách, nyní nejsou na středních školách. Nerozumím tomu, proč je tak složité přijmout příslušné opatření včas. Jestliže mám silné ročníky na základních školách, asi se děti neztratí někde v prostoru, ale budou potřebovat větší kapacitu středních škol. Tím se měli zabírat příslušní úředníci již v předstihu několika let. Bohužel se to nestalo a je nutné hasit již hořící požár. Nejen že není místo, ale nejsou ani vyučující. Jediným řešením tak bude zvýšení počtu dětí ve třídách, což z hlediska komfortu výuky není optimální. Slyšeli jste ale něco o odpovědnosti konkrétních osob za vzniklou situaci? Já osobně ne. Přitom tento problém mohlo řešit již několik vlád a jimi řízených státních úředníků. Čísla o počtech narozených dětí jsou snadno k dispozici na Českém statistickém úřadu.

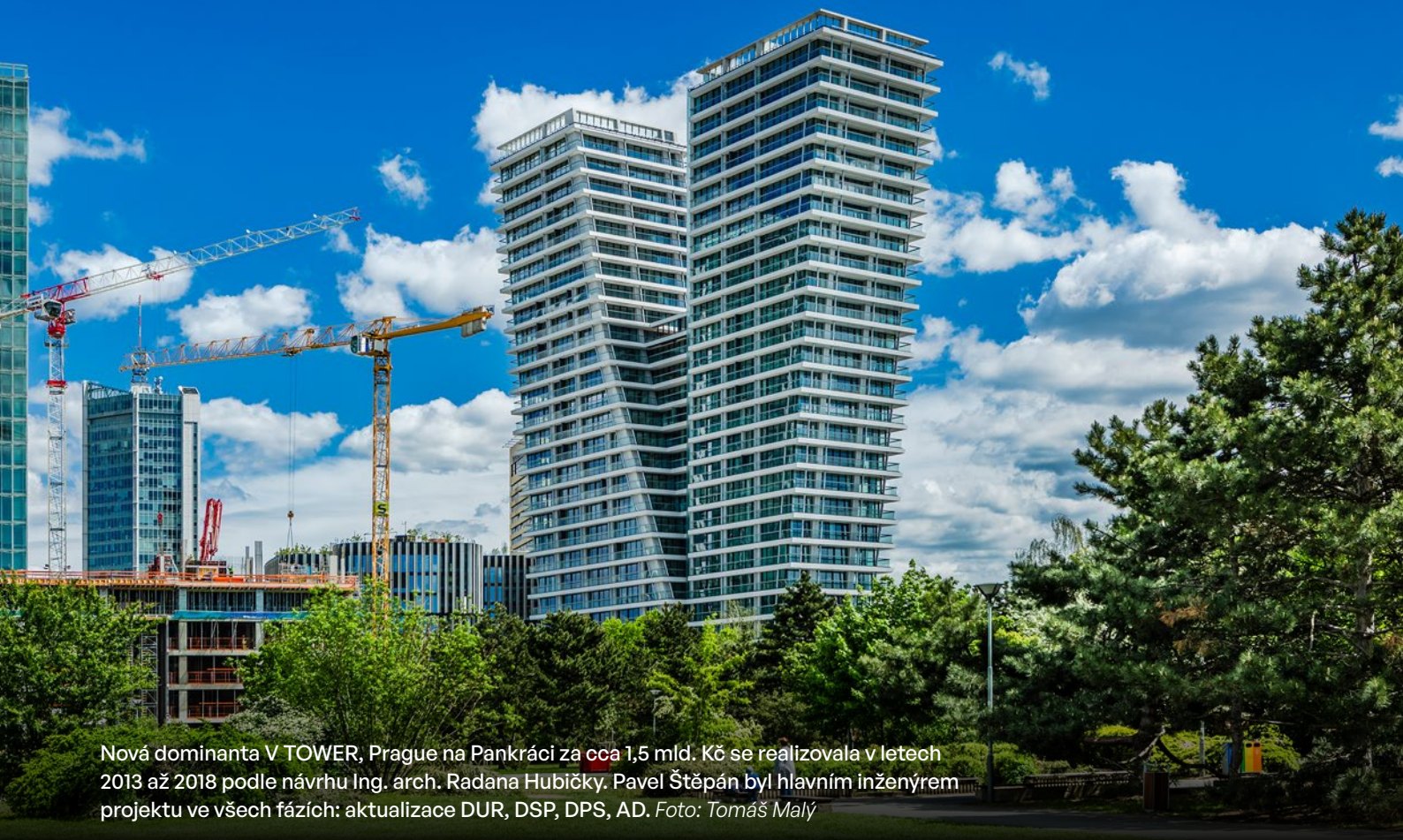
ČKAIT na problémy v oblasti vzdělávání i na klesající zájem o technické obory trvale upozorňuje a nabízí spolupráci a pomoc. Jsme připraveni spolupracovat na krajských úrovních se samosprávou a propagovat stavebnictví a technické obory na středních, ale hlavně již na základních školách. Naší výhodou je, že máme oblastní kanceláře ve všech krajích a propojení se zřizovateli škol na krajské úrovni není příliš složité. Myslím, že je nutné, abychom vedle gymnázií a SOŠ věnovali pozornost rovněž učňovskému školství. Prestiž této části školní výuky je relativně nízká, což není vůbec spravedlivé. Pro řadu absolventů SOU s maturitou by mělo být velkou výhodou, že v případě, kdy nesloží maturitní zkoušku, mají v ruce výuční list. Pravidlo, že řemeslo má u nás zlaté dno, by zasloužilo pořádný restart. Spolupráce s našimi přáteli z SPS je zde na místě. Mám kamaráda, který už jako inženýr získal výuční list v kovárně. Je na to náležitě hrdý. Myslím, že ví proč.

Naše společnost trpí pod náporu nejrozumnějších byrokratických požadavků. Vyplňujeme formuláře, počty hlášení pro úřady každé firmě i občanům stoupají. Když je ale zapotřebí všech těch hlášení využít, nějak to nefunguje. Připadá mi, že jsou to hlášení pro hlášení a končí někde v koši nebo databázi, která je zřízena jen sama pro sebe. Ale nedej Bože, abychom je zapomněli podat, postih je v takovém případě rychlý. Mám osobní zkušenost z poslední doby s datovou schránkou. Před zhruba devíti lety jsem skončil registraci jako OSVČ. Živnostenský úřad mi zrušil živnost a vydal rozhodnutí o zrušení. Proto mne překvapilo, když jsem letos obdržel dopisem informaci o přidělení datové schránky jako OSVČ. Při zjišťování důvodu této skutečnosti jsem odhalil, že rozhodnutí živnostenských úřadů není propojeno s Ministerstvem vnitra. Proto mi byla schránka přidělena. Ministerstvo neregistruje to, že někdo jako OSVČ skončí. Nebyl jsem vůbec sám. Takových případů jsou tisíce a ukazují, jak u nás funguje digitalizace v praxi. Jsem skutečně zvědavý, jak bude pracovat v takovém prostředí portál stavebníka, nezbytná součást nových pravidel ve stavební legislativě. Ve chvíli, kdy píšu tento článek, ještě není známa firma, která portál bude připravovat. Zmiňoval jsem to již v minulém úvodníku tohoto časopisu. Víme však, že bude spuštěn od 1. července 2024. Jak se propojí jednotlivé rezorty a jak bude portál fungovat? To je opravdu velkým otazníkem. Za rok touto dobou si můžeme vyhodnotit, jak a zda vůbec se ho podařilo připravit.

Přeji vám všem pěkné léto bez byrokracie!

Ing. Robert Špalek
předseda ČKAIT

Nová dominanta V TOWER, Prague na Pankráci za cca 1,5 mld. Kč se realizovala v letech 2013 až 2018 podle návrhu Ing. arch. Radana Hubičky. Pavel Štěpán byl hlavním inženýrem projektu ve všech fázích: aktualizace DUR, DSP, DPS, AD. Foto: Tomáš Malý

Architekt dá stavbě výraz, hlavní inženýr duši

Ing. Pavel Štěpán (68 let) se významně podílel na vzniku řady oceňovaných občanských a bytových staveb. Má velmi blízko k předním českým architektům, s nimiž často spolupracoval. Nyní již neprojektuje, ale učí stavitelství na Vysoké škole uměleckopřmyslové (UMPRUM) v Praze. Klid hledá na vinici, kterou si založil u Mělníka.

Již devět let jste předsedou profesního aktivu pro pozemní stavby, který by měl zastřešovat činnost více než 17 tisíc autorizovaných osob – inženýrů, techniků a stavitelů. Je těžké sladit zájmy tak širokého počtu odborníků?

Na začátku jsem měl představu, že profesní aktiv bude pro všechny „pozemáky“, ale to se nepovedlo, je to nereálné. Projektanti, hlavní inženýři projektu (HIP) a stavbyvedoucí mají úplně jiné potřeby a požadavky. Lidé z praxe a zejména „HIPové“ navíc vůbec nemají čas, který by mohli věnovat správě a rozvoji profese. To je škoda, protože vedle architektů, kteří domu dají výraz, jsou to právě hlavní inženýři, kteří mu dají duši. Na práci aktivu se ukazuje, že činnorodých lidí ochotných pracovat pro ČKAIT je málo.

Honorář projektanta má být spravedlivý

Přesto se Vám povedlo, aby obě komory – ČKAIT i ČKA – společně definovaly Standardy projektových služeb inženýrů, techniků a architektů. Co bylo při přípravě tohoto manuálu Vaším hlavním cílem?

Cílem bylo vytvořit standard, který popíše, jak má vypadat projektová dokumentace nebo jak má vypadat smlouva včetně ceny. Podklad pro to, aby se stavebník a projektant mohli domluvit na jasném rozsahu poskytovaného plnění a spravedlivé

ceně. Aby byla zajištěna spravedlnost, vždy existovaly ceníky, které popisovaly rozsah a náročnost projektových služeb. Myslím, že zadavatelé tento nástroj potřebují stejně jako my projektanti. V každém případě je jisté, že dobrou stavbu bez kvalitního zpracovaného projektu nepostavíme.

Na Standardy služeb pak navazují dvě kalkulačky, které umožňují spočítat doporučenou cenu projektových prací dle náročnosti a typu stavby. Čím se liší kalkulačka ceny za projekty od kalkulačky dostupné na stránkách ČKA?

Hlavně tím, kde jsou umístěné. (směje se) Ale vážně. Základní nástroj je stejný. Ve Standardech služeb je napsáno, co se má dělat a jak je to časově náročné. Ceny za projekty by měly umožnit stanovit pracnost a jí odpovídající honorář pro obory autorizovaných inženýrů a techniků. Stanovují standardy výkonů nejen pro pozemní, ale i technologické stavby. Stále nám chybí a nyní se připravují také standardy pro inženýrské obory, jako jsou dopravní nebo vodní stavby a naše další autorizační obory. Kalkulačka ČKA umožňuje spočítat odpovídající honorář pro obory architektů. Tedy nejen pro pozemní a krajinářské stavby, ale i územněplánovací činnost.

Na stránkách www.ckait.cz není kalkulačka umístěna, je zde jen odkaz na adresu www.cenyzaprojekty.cz. Je to důsledek toho, že Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

(ÚOHS) v roce 2000 zakázal Komoře vydávat ceníky a udělil jí pokutu půl milionu korun?

Ale soud potom rozhodl, že to bylo neoprávněné, a peníze byly Komoře vráceny. Jenže nikdo to nechce riskovat znovu. ÚOHS asi nepochopil, o co jde. Mám podezření, že vůbec nepochopil metodě výpočtu ceny projektových prací, navíc nezávazné, informativní. Dodnes se setkáváme s podezřením na kartelovou dohodu. Něco podobného zaznívá i z Bruselu. To je ale nesmysl. Tzv. honorářový řád má spoustu proměnných, které určuje investor svými požadavky: Podle náročnosti stavby, požadované podlažní plochy a průměrných cenových ukazatelů se určí předpokládaná výše stavebních nákladů a z nich se, na základě dlouholeté zkušenosti, odvozuje pracnost, tj. časová náročnost zpracování projektové dokumentace, podle níž se má stavba realizovat. Standardy výkonů projektové činnosti kvantifikují tím, že určí počet hodin nutných pro zpracování projektové dokumentace daného typu a velikosti stavby. Pomáhají investorovi, aby si uvědomil, co všechno bude od projektanta požadovat. Jde o metodický nástroj, nikoliv závazný ceník. A pro kontrolu, ale také pro zjednodušení, si myslím, že by bylo dobré vrátit se při stanovování honoráře projektanta i k formě procentuálního podílu na stavebních nákladech. Projektanti musí také počítat s velkou časovou nejistotou. Příprava mnohých staveb se táhne i více než deset let. V době současné inflace se navíc z praxe ukazuje, že křivky pracnosti v „kalkulačkách“ nemusí fungovat úplně přesně v celém rozsahu pro investice od 1 milionu Kč po 10 miliard Kč. Bude proto třeba jejich správnost znovu ověřit.

Přemíra státního dirigismu je škodlivá

Prezident podepsal v květnu rozsáhlou novelu stavebního zákona. Očekáváte zrychlení povolování staveb?

Po pravdě jsem z výsledku zklamaný. Základním pilířem pro urychlení povolování staveb je digitalizace. Velmi se mi líbila myšlenka portálu stavebníka, kde by se na jednom místě všichni vyjadřovali, ale nevidím v jeho přípravě zatím žádný pokrok. Je to zmarněná šance. Ve stavebním zákoně se opět projevuje přemíra státního dirigismu. Není možné, aby nám stát nadiktoval všechny předpisy a myslel si, že nám může stoprocentně řídit životy. Proč si například ve svém rodinném domku, který budu užívat já, nemůžu udělat dveře, jak chci široké. Až ztloustnu, uvidím, že jsem tlustý a musím zhubnout.

Ale co když budete chtít takový nestandardní domek prodat?

Ale to je přece moje věc, zda a jak prodám nebo koupím. Přemíra dirigismu nám škodí a bohužel se zdá, že není cesty zpět. Strašně rychle jsme se naučili spoléhat na to, že se o nás stát postará. Koho by taky nebavilo zůstat za covidu doma a jen sledovat, jak mu na účet přišly peníze od státu.

Nebylo to i předtím?

Možná. Ale mám pocit, že za covidu všichni zjistili, že stát je takový hodný tatínek, který synáčkovi přisype peníze vždy, když je potřeba. Teď vidíme důsledky. Ještě se ani pořádně neprojednal balíček úsporných opatření a pan Středula již vyhlašuje stávkou. Když máme tak velký dluh, jak se to má jinak vyřešit?

Foto: Ing. Lenka Charousková

Ing. Pavel Štěpán (* 1955)

Vzdělání: ČVUT Praha, Fakulta stavební, obor Pozemní stavby

Autorizace: ČKAIT 0000102, Pozemní stavby; člen Českého svazu stavebních inženýrů (ČSSI) (od roku 1990), prezident ČSSI (2011–2017); člen ČKAIT (od roku 1992), člen Představenstva ČKAIT (2008–2017), čestný člen ČKAIT (od roku 2017)

Významnější publikace: Standardy služeb inženýrů, techniků a architektů (vedoucí kolektivu autorů), PROFESIS ČKAIT (aktualizace 2021, vydání 2014)

Praxe – zaměření na občanskou a bytovou

výstavbu: 2014–dosud: předseda profesního aktivu pro pozemní stavby; 1979–1991: zodpovědný projektant v Projektovém ústavu hl. m. Prahy (Ateliér 4 DELTA); spoluzakladatel společnosti DELTAPLAN s.r.o.; 1991–2019: projektant v DELTAPLAN s.r.o.; 1999–2015: ředitel DELTAPLAN s.r.o.; 2003–2015: konzultant a odborný asistent v Ústavu navrhování konstrukcí, Fakulta architektury ČVUT; 2018–dosud: člen Vědecko-umělecké rady FA ČVUT; 2015–dosud: odborný asistent a garant oboru Stavitelství na Katedře architektury, Vysoká škola uměleckoprůmyslová (UMPRUM).

Ocenění: Cena Leonardo da Vinci Českého svazu vědeckotechnických společností za rok 2015; Osobnost stavitelství ČR 2016 – zvolen Radou výstavby SIA; Medaile FA ČVUT za významný přínos ke spolupráci mezi FA a inženýrskými profesními organizacemi; Pamětní medaile ČKAIT 2022 za významný přínos Komoře

Realizované stavby najdete na zpravy.ckait.cz.

Vraťme se ale ke stavebnímu zákonu. Říkal jste, že jste zklamaný. Z čeho nejvíce?

Chtěl bych se vyjádřit především k povolování staveb, protože do územního plánování stavební inženýr mého typu vlastně tolik nevidí. Myslel jsem, že se proces povolování staveb zásadním způsobem zjednoduší. Je pro mne zklamáním, že se

ztratil princip jeden úřad, jeden povolovací proces, jedno razítko. Hasiči se budou projednávat samostatně. Památkáři a životní prostředí také. Přitom to obvykle jsou tři nejvíce zdržující a nejproblematictější dotčené orgány. Jednotné environmentální stanovisko je sice přínos, ale naplnění původní myšlenky zdaleka nepředstavuje. Je škoda, že při přípravě zákona Hospodářská komora nespolečně pracovala s ČKAIT. Mělo se to lépe komunikovat od samotného začátku.

Na nový stavební zákon navazují technické předpisy. ČKAIT navrhovala, aby se z obou stavebně-technických předpisů vzalo to lepší a na celém území ČR platil jeden předpis. Co si o tom myslíte?

To byl skvělý návrh, který vymyslel Robert Špalek. Určitě by měl být jeden předpis. Byl jsem přesvědčený, že Pražské stavební předpisy, které jsou moderním předpisem, se stanou základem pro celostátní vyhlášku. Tak to kdysi MMR i naznačovalo. Vznikly podrobnou analýzou předchozích předpisů a mají jasnou strukturu včetně přehledného grafického provedení. Samozřejmě i v nich bylo pár přešlapů, které by se ale daly opravit. A pokud mají města nějaké zvláštní požadavky, mohly být společné předpisy odlišné jen v těch několika bodech. Jednotlivá města, jako je Praha, Brno, Ostrava, by si třeba formou tabulky napsala vlastní požadavky na parkování, šířku ulic, hladinu osvětlení a podobně. Vznikla by jedna přehledná struktura stavebně-technických požadavků. A co je výsledek? Ostrava, Praha i Brno si píšou vlastní předpisy, sice údajně nějak spolupracují, ale nevím o tom, že by se pokusily vytvořit jeden společný rozumný předpis. A další předpis vytváří MMR. A projektanti, respektive ČKAIT nevědí, jak budou výsledné předpisy vypadat, ani ve chvíli, kdy novela nového stavebního zákona čeká už jen na podpis prezidenta (22. května 2023).

K neveřejnému projednání byl Komoře předán pracovní návrh vyhlášky o požadavcích na výstavbu až 22. května 2023, meziresortní jednání bude v červnu, platit by měl již od příštího roku. Je vůbec možné zodpovědně ho posoudit během zhruba dvou až tří týdnů?

Vadí mi, že při vytváření tak zásadních dokumentů se s projektanty nikdo nebaví. Nestávkujeme a jsme loajální, ale nemůžeme být jen pláštíkem. Komory by měly být odborným plénem, které posune diskuzi dále. Když jsme připravovali Pražské stavební předpisy, trvalo téměř dva roky, než se provedla podrobná analýza předpisů, které platí v Německu, Holandsku, Rakousku. Potom se teprve dělal návrh. Já o žádné analýze současných obdobných evropských předpisů, kterou by dělalo MMR, nevím. A to samé platí i o přípravě vyhlášky o projektové dokumentaci, kterou jsme také zatím neviděli. V Komoře je přitom spousta odborníků, kteří stojí na všech stranách stavebního procesu a kteří k tomu mají co říci.

Měl jste již možnost seznámit se se zasláným návrhem stavebně-technických předpisů? Jak je v něm řešena například citlivá otázka oslunění bytů?

Vlastně jsem příjemně překvapen. Současné a dosud platné požadavky na oslunění jsou nesmyslně přísné. Je absurdní, že ve výškové budově v 21. podlaží nemohu umístit byt orientovaný čistě na sever s krásným výhledem na Pražský hrad. Musím

ničit dispozice, dělat dlouhé chodby skrz celou budovu a jeden pokoj umístit na opačnou světovou stranu. To by se mohlo změnit správným směrem.

Proč by vlastně pro projektanty bylo tak složité, když by platilo více stavebně-technických předpisů?

Když je na projektanta kladeno tisíce požadavků v různých často nedohledatelných předpisech, tak se zvyšuje prostor pro chybu. A když úřad najde chybu v projektu, tak ho vrátí a jede se od začátku. To je krásný nástroj pro zpomalování celého procesu. Známe to i ze současné praxe. Když úředník nestíhá, tak si nás třicátého dne pozve a navrhne, abychom si dokumentaci vzali zpět, něco do ní doplnili a podali ji znovu.

Navrhoval jste řadu mimořádných staveb. Která z nich Vás nejvíce profesně ovlivnila?

To byste se divila. Restaurace McDonald's. Dostali jsme se k nim na začátku 90. let a stali jsme se jejich druhým projektovým týmem. Byla to pro mě největší škola. Naučil jsem se, jak organizovat projekt, jak má vypadat výběrové řízení, jak organizovat a finančně řídit stavbu a jak funguje správný investor. U nás tyto restaurace zaváděla jejich německá pobočka, která byla z našich předpisů hodně překvapená. Byli zvyklí, že všude ve světě platí předpisy, podle nichž prodejní plocha tvoří zhruba 60 až 70 % plochy budovy. Kvůli českým předpisům se prodejní plocha zmenšila na 40 % a méně. Naši hygienici požadovali oddělené záchody, šatny, úklid, skladování... až nakonec plocha zázemí činila i více než 60 %.

Ale to jsme zase zpátky u těch předimenzovaných předpisů. Nebyla to nuda, opakovat stále stejný projekt?

Rozhodně nebyla. Technologie je sice stále stejná a vnější vzhled pokaždé podobný, interiér a konstrukce se ale vyvíjely a každá stavba tak vlastně byla jiná, přinejmenším umístěním.

Pro celou Vaši profesní kariéru je typická úzká spolupráce s architekty. Proč?

Podle mne to ani jinak nejde. Na tom byl postavený DELTAPLAN. Spolupracovali jsme různou formou. Někdy jsme byli jenom profese, někdy nositelé zakázky, někdy HIP, podle toho, jak jsme se s daným architektem domluvili. Vzpomínám si, jak jsme s Alenou Šrámkovou dělali obytný areál Corso v Řevnicích a ona řekla: „Kluci, já už nechci řídit projekt, budu vaší profesí.“ A bylo. Vždycky jde o to, aby si lidé rozuměli a vzájemně se uznávali.

Nestýská se Vám po projektování?

Vlastně jsem rád, že již neprojektuji. Mám se totiž báječně. Učím na fakultě a ve volném čase pečuji o vinici. To je úplně jiný život. Mezi svým 50. a 60. rokem jsem byl všude: v ČSSR, na Komoře, učil jsem na fakultě, vedl jsem DELTAPLAN a ještě jsem projektoval. Dneska je pro mne nadlidský výkon napsat dva e-maily za den. (směje se) Nechal jsem všeho a dělám jen to, co stíhám. Většinou jen to, co mne baví.

Ing. Markéta Kohoutová
Tiskové oddělení ČKAIT

Nový stavební zákon předpokládá dokonalý bezchybný projekt. To je však stejně nedostižný ideál jako antická kalokagathia.

Věcná novela nového stavebního zákona vyšla ve Sbírce zákonů

Hojně diskutovaná věcná novela nového stavebního zákona byla schválena a na počátku června vyšla ve Sbírce zákonů. Jaké změny tato novela z pohledu ČKAIT přináší? Nově se budou povolovat i stavby pro bydlení do 80 m² zastavěné plochy funkčně spojené se stavbou rodinného domu. Obytná místnost již nemusí mít přímé větrání a osvětlení. Lhůta pro vydání rozhodnutí začíná vždy běžet až od okamžiku, kdy je žádost bezvadná a kompletní.

Věcná novela nového stavebního zákona byla poměrně jednoznačně přijata Poslaneckou sněmovnou 24. března 2023. Ve 3. čtení pro ni hlasovalo 161 z celkového počtu 168 přítomných poslanců. Senát ji schválil ve stejném znění relativně těsně dne 10. května na 11. schůzi. Pro hlasovalo 41 senátorů, zdrželo se 33, proti nebyl nikdo. Prezident novelu podepsal 22. května 2023 a vyšla ve Sbírce zákonů na začátku června (č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění zákona č. 152/2023 Sb.).

Účinnost posunuta s výjimkou vyhrazených staveb od 1. července 2024

Věcnou novelou dochází k posunutí účinnosti nového stavebního zákona (NSZ) k 1. lednu 2024, kdy podle § 334a odst. 1 bude od 1. ledna 2024 do 30. června 2024 tzv. přechodné období, v němž se bude i nadále postupovat podle dosavadních předpisů, tj. podle současného stavebního zákona (SSZ, zákon č. 183/2000 Sb.) a jeho prováděcích předpisů. Jedinou výjimkou jsou tzv. vyhrazené stavby, ve vztahu k nimž nabývá NSZ účinnosti 1. ledna 2024, ovšem mimo ustanovení týkající se digitalizace.

Přechodná ustanovení byla změněna: zahájená řízení se dokončí podle dosavadních předpisů

Věcná novela mění i přechodná ustanovení. § 330 odst. 1 NSZ nově zní tak, že řízení a postupy zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona (tím se pro účely tohoto ustanovení rozumí 1. července 2024) se dokončí podle dosavadních právních předpisů. Změnu přechodného ustanovení lze uvítat, neboť nebude docházet k chaosu s překlápěním starých nedokončených řízení do procesu podle nové právní úpravy. Prakticky to tedy znamená, že pokud bude např. 30. června 2024 podána na obecný stavební úřad žádost o vydání územního rozhodnutí a stavební úřad o ní bude vést řízení i po tomto datu, bude stále procesně postupovat a řízení dokončovat podle SSZ a jeho prováděcích předpisů. NSZ se tak bude procesně aplikovat skutečně až na žádosti podané po 1. červenci 2024.

Mění se některé pojmy a jejich definice

V rámci celé rekodifikace se dosavadní bezbariérové užívání staveb nahrazuje novým pojetím **přístupnosti staveb**, jehož

smyslem je univerzální prostředí pro všechny. Nově definovaným pojmem přístupnost se podle § 13 písm. d) NSZ rozumí vytváření podmínek pro samostatné a bezpečné využití pozemků a staveb osobami s pohybovým, zrakovým nebo sluchovým postižením, osobami pokročilého věku, těhotnými ženami a osobami doprovázejícími dítě v kočárku nebo dítě do 3 let (dále jen „osoba s omezenou schopností pohybu nebo orientace“) s cílem bezbariérového užívání. Přístupnost zohlední nové vyhlášky.

Věcná novela upravuje definici pojmu **obytná místnost** tak, že do ní vrací požadavek denního osvětlení a větrání. V návrhu novely byl sice původně stanoven požadavek na přímé denní osvětlení a větrání, výsledná schválená podoba však slovo přímé vypustila. Bude tedy stačit, pokud bude zajištěno denní osvětlení a větrání, kdy podmínky splnění dikce tohoto ustanovení budou rozvedeny vyhláškou.

Nově se definuje **dozor projektanta** v § 14 písm. h) tak, že se jedná průběžný odborný dozor nad souladem realizace

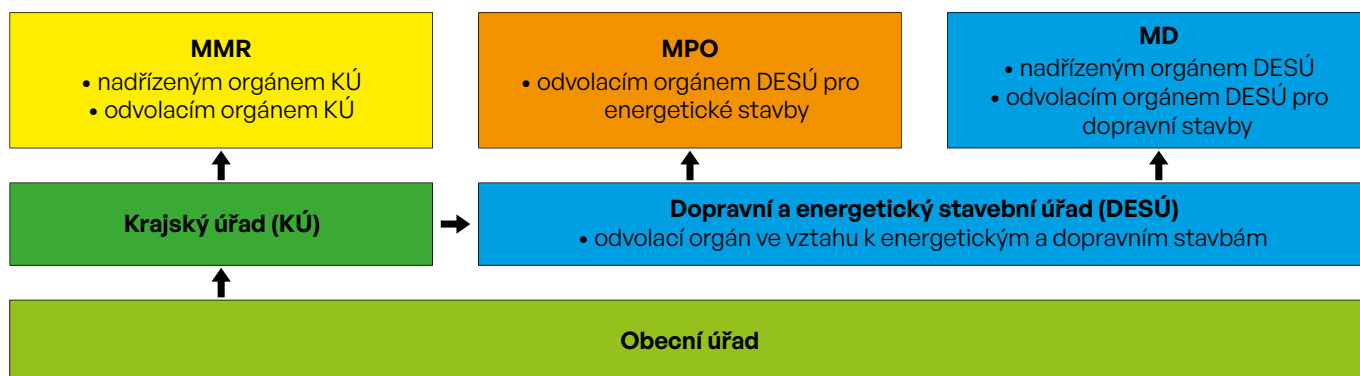
dokumentace pro provádění záměru s dokumentací o povolení záměru a nad prováděním záměru v souladu s dokumentací pro provedení záměru. Dozor projektanta je rovněž nově vybranou činností ve výstavbě. ČKAIT je stále toho názoru, že by v NSZ byla vhodná i definice technického dozoru stavebníka, což zatím nebylo zohledněno.

Povinný dozor projektanta byl podle NSZ dán pouze ve vztahu k provádění vyhrazených staveb a staveb financovaných z veřejných prostředků. Věcná novela NSZ nicméně tento požadavek u posledně vyjmenovaných staveb dokonce zmírňuje. Podle § 161 odst. 2 NSZ bude ve vztahu k stavbám financovaným z veřejných prostředků platit, že stavebník nemusí zajistit dozor projektanta, půjde-li o stavby sítě technické infrastruktury. S tím ČKAIT zásadně nesouhlasí, protože se jedná o vynětí dalšího typu stavby z nutnosti zajistit povinný dozor při provádění stavby, což jde proti dlouhodobému požadavku ČKAIT mít povinný dozor projektanta u všech typů staveb.

Nová soustava stavebních úřadů a jejich metodické vedení

Stěžejním cílem věcné novely bylo zrušení státní stavební správy s Nejvyšším stavebním úřadem a úprava soustavy stavebních úřadů. Roli Nejvyššího stavebního úřadu nahradí tři ministerstva: pro místní rozvoj, dopravu a průmysl.

Soustava stavebních úřadů bude vypadat následovně:

Věcná novela stanoví, že Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) metodicky sjednocuje výkon působnosti stavebních úřadů v oblasti stavebního řádu a požadavků na výstavbu.

Současně je doplněno, že u staveb dálnic, silnic, místních komunikací a veřejně přístupných účelových komunikací, staveb drah a civilních leteckých staveb bude výkon působnosti stavebních úřadů v oblasti požadavků na výstavbu metodicky sjednocovat Ministerstvo dopravy (MD). Toto je navrhováno ve vztahu k tomu, že Dopravní a energetický stavební úřad má být správním úřadem s celostátní působností ve věcech stavebního řádu podřízeným Ministerstvu dopravy. Nicméně k zajišťování jednotné metodiky tak, jak ji ČKAIT dlouhodobě požaduje, zde není více řečeno. ČKAIT proto bude i nadále prosazovat jednoznačnou úpravu toho, kdo bude dotčené orgány koordinovat, aby byla zajištěna větší předvídatelnost v posuzování záměrů dotčenými orgány, a tím pádem i v rozhodování stavebních úřadů.

Ministerstvo pro místní rozvoj je nadřízené krajským stavebním úřadům

Podle věcné novely je MMR nadřízeným správním orgánem krajského stavebního úřadu, není-li jeho nadřízeným správním orgánem Dopravní a energetický stavební úřad. MMR bude dále např.

- sledovat účinnost technických předpisů pro stavby a dbát o zlepšování jejich úrovně,
- připravovat seznam závazných českých technických norem nebo jejich částí obsahujících podrobnější technické požadavky na stavby, které určí Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví jako závazné technické normy ve stavebnictví, a oznamovat je ve Věstníku podle jiného právního předpisu s výjimkou norem stanovených prováděcím právním předpisem územního samosprávného celku,

- zajišťovat bezplatný přístup k určeným technickým normám ve stavebnictví podle jiného právního předpisu opět s výjimkou norem stanovených prováděcím právním předpisem územního samosprávného celku.

Ministerstvo dopravy je nadřízené Dopravnímu a energetickému stavebnímu úřadu – Věcná novela stanoví, že Ministerstvo dopravy je nadřízeným správním orgánem Dopravního a energetického stavebního úřadu, není-li jeho nadřízeným správním orgánem Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO). MD ve věcech staveb dálnic, silnic, místních komunikací a veřejně přístupných účelových komunikací, staveb drah a civilních leteckých staveb bude např. připravovat seznam závazných českých technických norem a zajišťovat bezplatný přístup k určeným technickým normám.

Ministerstvo průmyslu a obchodu je nadřízené Dopravnímu a energetickému stavebnímu úřadu – MPO je podle věcné novely nadřízeným správním orgánem Dopravního a energetického stavebního úřadu ve věcech

- vyhrazených staveb uvedených v příloze č. 3 písm. d) až o) k tomuto zákonu, včetně staveb souvisejících,
- staveb uvedených v § 34 písm. a) bodu 3,
- staveb technické infrastruktury pro energetiku a elektronické komunikace.

Dopravní a energetický stavební úřad je u dopravních a energetických staveb první odvolací instancí k rozhodnutím krajského stavebního úřadu – Tento úřad bude v první instanci řešit vyhrazené stavby a současně bude působit jako nadřízený orgán vůči krajskému stavebnímu úřadu ve věcech

- silnic, místních komunikací a veřejně přístupných účelových komunikací,
- uvedených v § 34 písm. a) bodu 3,
- technické infrastruktury pro energetiku a elektronické komunikace.

Krajský stavební úřad bude povolovat vybrané infrastrukturní stavby – Podle věcné novely bude krajský stavební úřad vykonávat působnost ve věcech

- záměrů EIA,
- silnic I. třídy,
- výroben z obnovitelných zdrojů energie neuvedených v příloze č. 3 k tomuto zákonu,
- vodních děl na hraničních vodách,
- čistíren odpadních vod sloužících k vypouštění odpadních vod do vod povrchových ze zdrojů znečištění o velikosti 10 000 ekvivalentních obyvatel nebo více,
- vodních nádrží s celkovým objemem nad 1 000 000 m³ nebo s výškou vzdutí nad 10 m ode dna základové výpusti,
- vodních děl sloužících k vypouštění odpadních vod z těžby a zpracování uranových rud a jaderných elektráren a odpadních vod s obsahem zvlášť nebezpečných závadných nebo nebezpečných závadných látek do vod povrchových a k vypouštění odpadních vod s obsahem zvlášť nebezpečné závadné látky nebo prioritní nebezpečné látky do kanalizace s výjimkou případů, kdy je instalováno zařízení s dostatečnou účinností podle jiného právního předpisu,

- vodních děl sloužících k čerpání znečištěných podzemních vod za účelem snížení jejich znečištění a jejich následnému vypouštění do těchto vod, popřípadě do vod povrchových,
- staveb a zařízení distribuční soustavy o napětí 110 kV včetně transformovny 110 kV,
- staveb a zařízení distribuční soustavy plynu o tlakové hladině 4 až 40 barů včetně souvisejících technologických objektů, u kterých nevykonává působnost Dopravní a energetický stavební úřad nebo jiný stavební úřad.

Obecní stavební úřady budou povolovat jednodušší stavby

Stavební úřady budou vykonávat působnost u zbývajících jednodušších staveb s tím, že působnost stavebního úřadu ve věcech záměru silnice II. a III. třídy, místní komunikace, veřejně přístupné účelové komunikace, technické infrastruktury, která je součástí distribuční soustavy v elektroenergetice nebo plynárenství, a vodního díla, u něhož nevykonává působnost stavebního úřadu krajský úřad, včetně staveb tvořících s nimi soubor staveb, bude vykonávat tzv. trojkový obecní úřad – obecní stavební úřad obce s rozšířenou působností.

MMR prováděcím předpisem stanoví výčet stavebních úřadů, které by měly fungovat i po nabytí účinnosti NSZ. Cílem MMR není apriori rušit stavební úřady, ale zajistit jejich kontinuální činnost. Ovšem za naplnění podmínek pro digitalizaci, jejíž praktické uplatňování u stavebních úřadů ČKAIT požaduje jako jeden ze stěžejních bodů celé rekodifikace.

Uvedený přehled soustavy stavebních úřadů podle mého názoru dokládá, že celá rekodifikace se posouvá jiným směrem a opouští původní myšlenku jednoho povolení – jeden úřad – jedno razítko. Dochází opět k rozdělení staveb na stavby obecné a speciální, kdy prvoinstanční stavební úřady budou sice řešit všechny tyto jednoduché stavby, ale od krajských úřadů více dochází ke štěpení a tím pádem i k obtížnějšímu zajišťování jednotné metodiky. Mám obavy, aby se z nového zákona nakonec nestal tak trochu „kočkopes“, což by ve finále žádoucí úlevu a zjednodušení nepřineslo.

Nový stavební zákon

Webináře a semináře ČKAIT

Vybrané termíny ve druhém pololetí 2023:

- **12. září**, OK Praha – Ing. **Žanet Hadžić**
- **27. září**, OK Praha – JUDr. **Aleš Mácha**, Ph.D.
- **18. října**, SVI – Mgr. **Jana Machačková**
- **7. listopadu**, OK Praha – Ing. **Žanet Hadžić**
- **16. listopadu**, OK České Budějovice – Ing. **František Konečný**, Ph.D., Ing. arch. **Petr Hornát**, Ing. **Jaroslav Hodina** (seminář)
- **20. listopadu**, SVI – JUDr. **Eva Kuzmová**
- **11. prosince**, SVI – JUDr. **Eva Kuzmová**

Požadavky na výstavbu bude řešit hned pět předpisů

Ministerstvo dopravy vydá celostátní vyhlášku s požadavky na dopravní stavby. Ministerstvo pro místní rozvoj vydá vyhlášku, jež bude definovat umísťování staveb a technické požadavky na ostatní stavby, které budou bezvýhradně platit v celé ČR s výjimkou Prahy, Brna a Ostravy. Tato města si mohou schválit vlastní městské předpisy. Stávající Pražské stavební předpisy přestanou platit 1. července 2024.

Podle § 137 odst. 1 NSZ se požadavky na výstavbu rozumí

- a. požadavky na vymezení pozemků,
- b. požadavky na umísťování staveb,
- c. technické požadavky na stavby.

Ustanovení § 137 odst. 4 NSZ taxativně vymezuje 6 záměrů, u kterých se požadavky na výstavbu rovněž uplatní, pokud to však závažné územně-technické nebo stavebně-technické důvody nevylučují. Jedná se o

- změnu dokončené stavby,
- údržbu dokončené stavby,
- změnu v užívání stavby,
- dočasnou stavbu,
- zařízení staveniště,
- pozemek nebo stavbu, které jsou kulturní památkou nebo se nacházejí v památkové rezervaci nebo památkové zóně.

Vedle toho se požadavky na výstavbu nemusí uplatnit v případě povolené výjimky ve smyslu § 138 NSZ. O té jsme již psali v článku „Povolování výjimek z obecných požadavků na výstavbu“ (Z+i ČKAIT 5/2022).

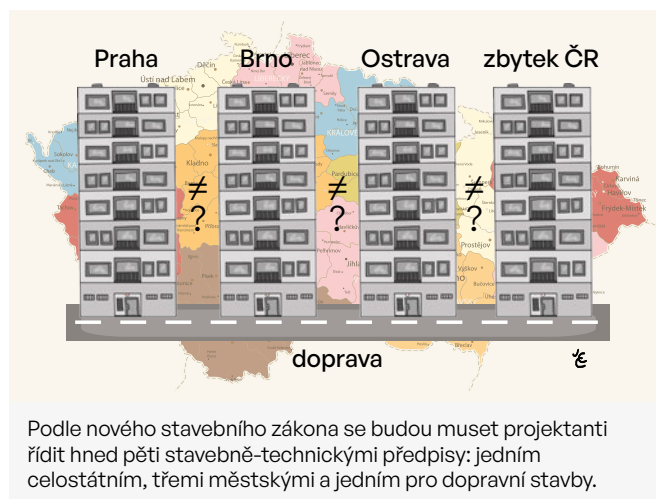
MD připraví vyhlášku s technickými požadavky na dopravní stavby

Schválené znění § 333 odst. 2 NSZ počítá dále s tím, že MD vydá vyhlášku k provedení § 17 odst. 3, § 152 odst. 1 a § 158 odst. 5, kterou stanoví technické požadavky na stavby dálnic, silnic, místních komunikací a veřejně přístupných účelových komunikací, stavby drah a civilní letecké stavby a rozsah a obsah projektové dokumentace k těmto stavbám.

MMR připraví a bude notifikovat novou celostátní vyhlášku o technických požadavcích na výstavbu na území ČR

§ 152 odst. 1 NSZ předpokládá, že podrobné požadavky na vymezení pozemků, požadavky na umísťování staveb a technické požadavky na stavby stanoví prováděcí právní předpis, k jehož vydání je zmocněno MMR. Ve vztahu k této vyhlášce MMR předpokládá, že by mezirezortním připomínkovým řízením měla projít v červnu 2023, notifikace EU je podle harmonogramu stanovena na březen 2024 a účinnost na červenec 2024. Jaká však bude skutečnost, to se teprve uvidí.

Na situaci, že by se tak nestalo, se připravila i samotná věcná novela. Ta v § 332a stanoví, že do doby vydání prováděcích právních předpisů podle § 152 tohoto zákona, nejpozději však do 1. července 2027, se postupuje podle prováděcích právních předpisů k provedení § 194 zákona č. 183/2006 Sb., ve znění účinném ke dni předcházejícímu jejich zrušení tímto zákonem.

Části prováděcích právních předpisů podle věty první, které jsou v rozporu s tímto zákonem, se nepoužijí.

Pokud by tedy nové vyhlášky nebyly ještě k datu 1. července 2024 účinné, bude se i nadále postupovat podle stávajících prováděcích předpisů (vyhlášky č. 501/2006, 268/2009, 398/2009 aj.), což by bylo možné až do 1. července 2024.

Městské předpisy v Praze, Brně a Ostravě mohou stanovit stavebně-technické požadavky odlišně od zbytku ČR

Ustanovení § 152 odst. 2 NSZ ve znění věcné novely počítá s tím, že územní samosprávné celky, které jsou k tomu tímto zákonem zmocněny (dle § 333 odst. 3 se jedná o Prahu, Brno a Ostravu), mohou s výjimkou požadavků na výstavbu dálnic, silnic, drah a civilních leteckých staveb stanovit prováděcím právním předpisem podrobné požadavky na vymezení pozemků, požadavky na umísťování staveb a technické požadavky na stavby, s výjimkou požadavků na stavby technické infrastruktury, odchylně od prováděcího právního předpisu podle odstavce 1.

Stále je tedy možné stanovovat požadavky na výstavbu – požadavky na vymezení pozemků, požadavky na umísťování staveb a technické požadavky na stavby – pro vybraná města odchylně od celostátní vyhlášky. V rámci projednání věcné novely zatím tyto možnosti pro další města neprošly (byly navrhovány rovněž Plzeň a Liberec).

Podle § 332 odst. 3 NSZ měly být Pražské stavební předpisy původně považovány za prováděcí předpis k § 152 odst. 2 NSZ. Jako takové by je Praha převzala i za účinnosti NSZ. Toto ustanovení se věcnou novelou ruší. To znamená, že pokud bude Praha chtít vlastní prováděcí předpis k požadavkům na výstavbu, musí přijmout nový.

Městské předpisy se nesmí odchýlit pouze u požadavků na dopravní stavby

Schválené znění § 152 odst. 2 NSZ nicméně počítá s tím, že tato města si nemohou odchýlně stanovit požadavky na výstavbu dálnic, silnic, drah a civilních leteckých staveb. Tyto technické požadavky musí být stanoveny jednotně celostátní vyhláškou. K jejímu vydání je věcnou novelou v § 333 odst. 2 zmocněno MD. To je zmocněno také k vydání vyhlášky o obsahu a rozsahu dokumentace ve vztahu k těmto stavbám.

Jednotně musí být stanoveny rovněž technické požadavky na stavby technické infrastruktury.

ČKAIT dlouhodobě žádá nezavádět dvojí kvalitu ve výstavbě a ponechat všechny požadavky na výstavbu jednotné pro celou ČR. Není důvod, proč by technické požadavky na stavby technické infrastruktury a na výstavbu dálnic, silnic, drah a civilních leteckých staveb musely být jednotné a ostatní ne. Vždy půjde o zajištění řádné ochrany veřejných zájmů z hlediska ochrany života, zdraví a bezpečnosti.

Obsah a rozsah dokumentace podle NSZ zvyšuje odpovědnost projektantů

Pro povolení stavby bude stačit tzv. DUR+. Ke každé stavbě bude třeba zpracovat dokumentaci pro provádění stavby. V praxi to znamená, že stavební úřad ověří pouze dokumentaci v „základním rozsahu“ a následně přenesle značnou část své odpovědnosti na stavebníka, resp. projektanta, který bude plně odpovídat za naplnění ochrany veřejných zájmů.

Schválené znění § 158 odst. 1 NSZ uvádí, že dokumentace pro povolení stavby obsahuje průvodní list, souhrnnou technickou zprávu, situační výkresy a dokumentaci objektů. Dokumentace pro povolení změny využití území obsahuje průvodní list, souhrnnou technickou zprávu, situační výkresy a výkresovou dokumentaci. Dokumentace pro rámcové povolení obsahuje průvodní list, souhrnnou technickou zprávu a situační výkresy. Dokumentace pro povolení záměru stanovená prováděcím právním předpisem musí obsahovat urbanistické a základní architektonické a technické řešení záměru umožňující posouzení jeho mechanické odolnosti a stability, požární bezpečnosti a vlivů na území a životní prostředí.

Stále tak platí, že dokumentace pro povolení záměru by de facto postačila ve formě DUR+, tedy dokumentace pro vydání územního rozhodnutí obohacené o základní architektonické a technické řešení záměru umožňující posouzení jeho mechanické odolnosti a stability, požární bezpečnosti a vlivů na území a životní prostředí.

Tato dokumentace se bude přikládat k žádosti o vydání povolení záměru (až na výše uvedené výjimky u jednoduchých staveb), poté bude stavebním úřadem ověřena. Po nabytí právní moci povolení bude stavebníkovi zasláno oznámení o jejím ověření spolu se štítkem obsahujícím identifikační údaje o povolené stavbě. Takto ověřená dokumentace bude rovněž po nabytí právní moci stavebním úřadem vložena do informačního systému evidence elektronických dokumentací.

NSZ pak počítá s tím, že **ve vztahu ke všem záměrům, k nimž bude muset být zpracována projektová dokumentace, bude povinností stavebníka zajistit před zahájením stavby vypracování dokumentace pro provádění stavby, kde by mělo být provedení záměru řešeno již podrobněji.** Nicméně uvedené bude znamenat, že stavební úřad ověří pouze dokumentaci zpracovanou v „základním rozsahu“ a následně se přenesle značná část odpovědnosti na stavebníka, resp. projektanta, který v podrobnější dokumentaci bude plně odpovídat za posouzení ochrany veřejných zájmů.

ČKAIT však dlouhodobě prosazuje požadavek, aby se v případě dokumentace pro povolení stavby vycházelo z rozsahu a obsahu dokumentace pro vydání společného povolení, nikoliv tedy dokumentace pro územní rozhodnutí, jak vyplývá ze schválené podoby § 158 odst. 1 NSZ.

S požadavkem co nejpodrobnější dokumentace pro aktuálně platné stavební povolení se setkáváme v **judikatuře soudů, podle níž má stavební úřad ve stavebním povolení stanovit podmínky pro provedení konkrétní stavby podle jím ověřené dokumentace, která musí být úplná, přesvědčivá a musí v odpovídající míře řešit, jak bude povolovaná stavba provedena.** Obdobný rozsah by se měl podle názoru ČKAIT vztáhnout i na chystanou dokumentaci pro povolení stavby, aby byla zajištěna náležitá ochrana všech příslušných veřejných zájmů, k čemuž by se pak vyjadřoval i stavební úřad.

ČKAIT se bude nyní podílet na projednání připravovaných prováděcích vyhlášek. V rámci vyhlášky o dokumentaci staveb bude žádat, aby při obsahu dokumentace byly náležitě zohledněny výše uvedené požadavky a obsah dokumentace byl ideálně stanoven v rozsahu přizpůsobenému konkrétnímu druhu a účelu stavby.

Povinné průzkumy

Ustanovení § 158 odst. 4 NSZ ve znění schválené novely uvádí, že k projektové dokumentaci a dokumentaci jednoduchých staveb se přikládá dokladová část, která obsahuje doklady o splnění požadavků podle jiných právních předpisů, dokumentaci zpracovanou osobami oprávněnými podle jiných právních předpisů a závěry povinných průzkumů, které stanoví prováděcí právní předpis.

Povinné průzkumy tedy budou obsaženy v dokladové části projektové dokumentace a dokumentace jednoduchých staveb. Prováděcí vyhláška stanoví rozsah povinných průzkumů včetně druhu staveb, k jejichž projektové dokumentaci se závěry povinných průzkumů přikládají.

Závazná stanoviska dotčených orgánů a povolovací proces

Věcnou novelou NSZ došlo i ke změně změnového zákona (zákon č. 284/2021 Sb.), zejména forem vyjadřování dotčených orgánů. Tím, že nedojde ke vzniku státní stavební správy, nedojde ani k integraci dotčených orgánů do soustavy stavebních úřadů, s čímž se původně počítalo v jednotlivých částech změnového zákona. Dotčené orgány se tak budou i nadále vyjadřovat samostatně, a to primárně formou závazného stanoviska, v menším rozsahu pak formou vyjádření či stanovisek.

Fikce souhlasu bude platit pro stanoviska a nově i pro vyjádření

NSZ obdobně jako v původní schválené podobě stanoví lhůtu pro vydání jak závazného stanoviska, tak i vyjádření dotčeného orgánu. Lhůta činí 30 dnů ode dne doručení žádosti, přičemž je možné ji prodloužit až o dalších 30 dnů, jestliže je zapotřebí nařídit ohledání na místě nebo jde-li o zvlášť složitý případ. Nicméně v případě, kdy by dotčený orgán žádal o doplnění žádosti, tato lhůta se bude počítat až od okamžiku, kdy budou vady odstraněny, tedy od okamžiku, kdy bude na dotčený orgán doplněno vše, co požadoval. I nadále platí, že nevydá-li dotčený orgán vyjádření nebo závazné stanovisko ve lhůtě pro jeho vydání, považuje se za souhlasné a bez podmínek. K fikci tak bude podle nové právní úpravy docházet nejen u závazného stanoviska, ale i u vyjádření, což se dnes neuplatňuje.

Chybějící stanoviska si stavební úřad vyžádá sám

Ustanovení § 184 odst. 2 písm. e) NSZ obdobně jako v původní schválené podobě stanoví, že k žádosti o vydání povolení se dokládají závazná stanoviska či vyjádření dotčených orgánů či náležitosti žádosti podle § 177 odst. 1 NSZ, není-li závazné stanovisko či vyjádření součástí žádosti. I nadále tedy platí, že stavebník buď závazná stanoviska dotčených orgánů k žádosti doloží, či nikoliv. Kdyby tak neučinil, nebude stavební úřad vyzývat stavebníka k jejich doplnění, ale sám požádá dotčený orgán o jejich vydání.

Stavebník by si však měl uvědomit, že i přes tuto možnost pro něj bude stále lepší (finančně i časově) nejprve si obstarat závazná stanoviska dotčených orgánů, jejich požadavky případně rovnou nechat zapracovat do dokumentace a takto ji kompletně předložit k žádosti o vydání povolení na stavební úřad. Kdyby postupoval opačně, tedy podal žádost o vydání povolení na stavební úřad spolu s dokumentací, avšak bez závazných stanovisek, musí počítat s tím, že když potom bude stavební úřad žádat dotčený orgán o vydání závazného stanoviska, bude dotčený orgán velmi pravděpodobně chtít v předložené dokumentaci provést nějaké úpravy, jejichž zapracování pak bude muset stavebník dále řešit a celý proces se tak může paradoxně prodloužit.

Novinkou je jednotné environmentální stanovisko

Novinkou v této oblasti pak bude **jednotné environmentální stanovisko (JES)**, které představuje procesní integraci na úseku ochrany životního prostředí. O něm jsme již psali v článku „Co očekávat od jednotného environmentálního stanoviska“

(Z+i ČKAIT 1/2023). Zákon o jednotném environmentálním stanovisku nakonec po schválených změnách nabude účinnosti rovněž 1. ledna 2024 s tím, že v období od 1. ledna 2024 do 30. června 2024 se tento zákon použije pouze pro závěr, který je vyhrazenou stavbou.

Koordinované závazné stanovisko je povinné všude, kde je to možné

Ustanovení § 176 odst. 1 NSZ ve znění schválené novely stanoví, že je-li dotčeným orgánem podle jiného právního předpisu tentýž orgán veřejné správy, vydá namísto jednotlivých vyjádření koordinované vyjádření a namísto jednotlivých závazných stanovisek koordinované závazné stanovisko.

Nově tedy bude oproti současné právní úpravě platit, že **tam, kde bude možné koordinovat, se tak bude muset činit**. Nebude to tedy už jen možnost, ale povinnost, aby tam, kde je to možné, byla závazná stanoviska různých dotčených orgánů na jednom úřadě obsažena v jedné písemnosti a stavebník nemusel vše vyřizovat zvlášť.

Koordinované závazné stanovisko podle schválené podoby však nebude nikdy zahrnovat závazné stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (EIA) nebo JES obsahující EIU, tyto budou muset být každopádně vždy vydány samostatně. Ale bude možné, aby koordinované závazné stanovisko obsahovalo JES, které EIU nezahrnuje.

Podle ustanovení § 176 odst. 5 NSZ ve znění schválené věcné novely **bude koordinované závazné stanovisko platné 5 let ode dne jeho vydání**. Zahrnuje-li koordinované závazné stanovisko jednotné environmentální závazné stanovisko, použijí se ustanovení o platnosti jednotného environmentálního závazného stanoviska podle zákona o jednotném environmentálním stanovisku pro koordinované závazné stanovisko obdobně.

Přezkum závazného stanoviska v přezkumném řízení

Věcná novela přinesla nové ustanovení § 179a NSZ, které obsahuje lhůty pro přezkum závazného stanoviska odlišné od správního řádu.

Podle tohoto ustanovení lze zahájit přezkumné řízení, jehož předmětem je závazné stanovisko sloužící jako podklad pro řízení podle tohoto zákona, do 6 měsíců od právní moci rozhodnutí, jehož bylo závazné stanovisko podkladem. Závazné stanovisko nelze v přezkumném řízení zrušit nebo změnit po

uplynutí 9 měsíců od právní moci rozhodnutí, jehož bylo závazné stanovisko podkladem.

Lhůta pro vydání rozhodnutí běží až od podání „bezvadné a kompletní žádosti“

Procesní úprava řízení o povolení záměru je až na pár drobnějších změn stanovena obdobně jako v původní schválené podobě NSZ.

To se týká i lhůty pro vydání rozhodnutí, u níž je stále v § 196 odst. 4 NSZ uvedeno, že se v případě přerušení řízení z důvodu vad žádosti přerušuje a začne znovu běžet od počátku po jejich odstranění.

Zde je tedy uvedeno, že **lhůta pro vydání rozhodnutí začíná vždy běžet až od okamžiku, kdy je žádost bezvadná a kompletní**. Pokud tedy stavební úřad učiní výzvu k doplnění žádosti, doba od podání původní neúplné žádosti včetně doby, během níž se chybějící náležitosti budou doplňovat, se do finální lhůty pro vydání rozhodnutí vůbec nezapočítávají.

Lhůta tak může v případě opakovaných výzev k doplnění žádosti a doplnění požadovaných podkladů běžet stále znova a znova. Přerušení stavebního řízení tak, jak ho definuje současná dílce zákona, kdy se vše vrací na začátek řízení a kdy se termíny počítají opět od začátku, může řízení o povolení záměru paradoxně prodlužovat. Deklarované zkrácení lhůt v NSZ je tedy jen optickým klamem. Jedinou obranou, kterou zde bude stavebník mít, je uplatnění opatření proti nečinnosti podle § 80 správního řádu, jak tomu bylo doposud, což bohužel není silně nastavenou zárukou pro jasné dodržení této lhůty.

Dodatečné povolení stavby je opět usnadněno

Věcná novela přináší úpravu důvodů pro dodatečné povolení stavby. Stavebník již nebude muset stavebnímu úřadu prokazovat, že jednal v dobré víře, což byl nesmyslný požadavek. Nově § 256 NSZ ve znění věcné novely stanoví, že stavbu bude možné dodatečně povolit, pokud povinný prokáže splnění podmínek podle § 193 a

- stavba nevyžaduje rozhodnutí o povolení výjimky ze zákazů podle jiného právního předpisu,
- stavba nevyžaduje povolení výjimky z požadavků na výstavbu a
- povinný uhradil ve stanovené lhůtě pokutu za přestupek spočívající podle tohoto zákona v tom, že provedl stavbu bez povolení nebo v rozporu s ním.

Nově také schválená podoba NSZ počítá s tím, že i když by stavba potřebovala povolení výjimky z požadavků na výstavbu, bylo by ji možné i tak za určitých podmínek povolit. To v původní schválené podobě NSZ možné nebylo. Nyní § 256 odst. 2 NSZ uvádí, že pokud stavba vyžaduje pouze výjimku z požadavků na umístování staveb a stavebník doloží stavebnímu úřadu souhlas účastníků řízení, jejichž vlastnické nebo jiné věcné právo k sousedním stavbám nebo sousedním pozemkům může být povolením výjimky přímo dotčeno, považuje se podmínka podle odstavce 1 písm. b) za splněnou.

NSZ dále nově zpřesňuje, že pokud je předmětem dodatečného povolení dokončená stavba, může stavební úřad po ověření

splnění podmínek podle § 232 a 233 na žádost povinného podanou společně se žádostí o dodatečné povolení současně vydat kolaudační rozhodnutí, pokud stavba takové rozhodnutí vyžaduje. Stavební úřad vydá dodatečné povolení a kolaudační rozhodnutí jako společné rozhodnutí.

Digitalizace stavební agendy

Schválená podoba NSZ i nadále počítá se započatým trendem digitalizace. Novela nastavený proces digitalizace stavební agendy ponechává, přináší pouze drobné změny. Správcem informačních systémů bude MMR. Zde jde nyní hlavně o to, aby byli vybráni vhodní dodavatelé, byly připraveny prováděcí vyhlášky k jednotlivým informačním systémům a aby proběhla i náležitá osvěta. Pak by mohl být celý proces jako fungující spuštěn k datu nabytí účinnosti NSZ, který je právě na digitalizaci postaven. Blíže k digitalizaci stavební agendy jsme již psali v článcích publikovaných v časopise Z+i ČKAIT 5/2021 a 2/2023.

Účinnost změnového zákona je také posunuta na leden 2024

Věcnou novelou došlo v její třicáté části i ke změně změnového zákona, která přináší posunutí jeho účinnosti na 1. ledna 2024. Změnový zákon po schválení věcné novely obsahuje změny v dalších celkem 57 zákonech v souvislosti s přijetím NSZ, což se mj. dotýká i autorizačního zákona. Původně se předpokládalo, že by tyto změny nabyly (až na drobné výjimky) účinnosti 1. července 2023, nakonec však i zde dochází k odložení účinnosti na 1. ledna 2024. A to z důvodu nabytí účinnosti NSZ ve vztahu k vyhrazeným stavbám a kvůli tomu vyžadovanému sjednocení celé právní úpravy.

PROFESIS

profesis.ckait.cz

Právní předpisy a technické normy

Komora poskytuje svým členům širokou škálu služeb – profesní pojištění AO a další pojištění, vzdělávání formou webinářů, seminářů, kurzů, exkurzí a konferencí, odborné poradenství, publikace, dokumenty na PROFESISu a další.

Dokumenty Právní informace (PI) a Informace o technických normách (IN), které uveřejňujeme měsíčně na PROFESISu, mají zajistit členům možnost rychlé orientace v právních a technických předpisech ve stavebnictví. Dokumenty sledují aktuální vývoj právních předpisů uveřejňovaných ve Sbírce zákonů a vývoj českých technických norem (ČSN, vč. ČSN EN) uveřejňovaných ve Věstníku ÚNMZ. Obsahují pouze informace z oboru stavebnictví.

Sledujte dokumenty PI a IN a buďte v obraze!

Ing. Dominika Mandíková
vedoucí Střediska vzdělávání
a informací ČKAIT

Drobně se mění záměry u tří kategorií staveb

Věcná novela sice i nadále ponechává rozdělení staveb na čtyři základní kategorie: drobné (uvedeny v příloze č. 1 k NSZ), jednoduché (příloha č. 2), vyhrazené (příloha č. 3) a ostatní (zbývající stavby, které nebude možné zařadit pod žádnou z uvedených příloh). Drobně však doplňuje a upravuje některé záměry u jednotlivých kategorií.

Drobné stavby

Jedná se o stavby nevyžadující povolení, které se rovněž nebudou kolaudovat. Dokumentace ve vztahu k nim není předepsána. Všechny tyto stavby mohou být provedeny stavebníkem svépomocí se stavebním dozorem (osobou bez autorizace). Výjimkou jsou pouze stavby uvedené v odstavci 1 písm. a) bodu 11 a nově též bodu 12 přílohy č. 1, které musí být prováděny pouze dodavatelsky s osobou stavbyvedoucího (autorizovanou osobou).

Do výčtu drobných staveb se upravuje **bod 4 písm. a) odst. 1**, který doposud uváděl výrobek plnící funkci stavby s určitými parametry. Nově je řečeno, že půjde o **stavbu s uvedenými parametry**.

Pod bodem **5 písm. a) odst. 1** se mění **pojetí opěrné zdi do výšky 1 m a plotu do výšky 2 m** jako drobné stavby tak, že bude stačit pouze splnění předpokladu, že tyto stavby se nachází v zastavěném území nebo v zastavitelné ploše. Nebude už záležet na tom, zda plot hraničí s veřejným prostranstvím či veřejně přístupnou komunikací.

Bod 24 písm. a) v odst. 1 přílohy č. 1 se mění tak, že za drobnou stavbu bude považováno **zařízení sloužící k odběru povrchových nebo podzemních vod** v případech ohrožujících život, zdraví nebo majetek těmito vodami.

Bod 25 navrhuje sjednotit úpravu OZE podle NSZ se SSZ po novele provedené zákonem č. 19/2023 Sb. s účinností od 24. ledna 2023 (Lex OZE). Je zde uvedeno nové vymezení drobné stavby, pokud půjde o **samostatnou stavbu pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů s celkovým instalovaným výkonem do 50 kW**, s výjimkou stavby vodního díla, kulturní památky a stavby ve zvláště chráněném území, památkové rezervaci nebo památkové zóně, nebo v území vymezeném Ministerstvem obrany nebo Ministerstvem vnitra stanoveném v nařízení vlády. Tato stavba shodně se současnou právní úpravou nebude vyžadovat povolení ze strany stavebního úřadu.

Nově se jako drobné stavby nevyžadující povolení vymezují stavby uvedené pod body 27–31, a to následovně:

- **27. zázemí lesní mateřské školy** a výdejny lesní mateřské školy o celkové zastavěné ploše všech staveb do 55 m², s výjimkou hygienického zařízení, bez podsklepení, s nejvýše jedním nadzemním podlažím,
- **28. připojení k distribuční soustavě pomocí elektrické přípojky nebo smyčky**, to vše v hladině nízkého napětí a v maximální délce do 25 m od vedení a zařízení stávající distribuční soustavy, zřizované provozovatelem distribuční soustavy, jehož distribuční soustava je připojena k přenosové soustavě a k jehož soustavě je připojeno více než 90 000 odběrných míst,

- **29. plynovodní přípojky o tlakové úrovni do 4 bar v maximální délce do 25 m od vedení stávající distribuční soustavy**, s níž vyslovil provozovatel distribuční soustavy, k jehož soustavě je připojeno více než 90 000 odběrných míst, souhlas,
- **30. vodovodní nebo kanalizační přípojky v délce do 25 m od stávajícího vodovodního řádu nebo stávající kanalizační stoky** schválené vlastníkem dotčeného pozemku a vlastníkem vodovodu nebo kanalizace, popřípadě jeho provozovatelem, pokud je k tomu vlastníkem zmocněn,
- **31. stání pro obytné automobily a obytné přívěsy.**

Jednoduché stavby

Tyto stavby vyžadují povolení a kolaudují se pouze některé z nich – stavby uvedené v odst. 1 písm. a) – c) a odst. 2 písm. d) přílohy č. 2. Jedná se například o rodinné domy či stavby garáže do 5 m výšky s jedním nadzemním podlažím, podsklepené nejvýše do hloubky 3 m.

Projektová dokumentace musí být zpracována ve vztahu k stavbám této přílohy uvedeným v odst. 1 písm. a), b) a d). Ve vztahu k záměrům uvedeným pod písm. c) a e) až p) a ve vztahu ke všem záměrům uvedeným v příloze č. 2 postačí dokumentace zpracovaná neautorizovanou osobou.

Všechny tyto stavby mohou být prováděny stavebníkem svépomocí s dozorem stavebníka. Pouze pokud půjde o stavbu pro bydlení nebo změnu stavby, která je kulturní památkou, musí mít stavebník i u svépomocné formy osobu stavbyvedoucího.

Ve výčtu jednoduchých staveb **písm. e)** nově uvádí **opěrné zdi nebo ploty, pokud nepůjde o drobnou stavbu**.

Písm. i) nově jako jednoduché stavby uvádí **přípojky sítí technické infrastruktury, pokud nejde o drobnou stavbu**.

Pod **bodem m)** se nově objevují **stavby pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů s celkovým instalovaným výkonem do 100 kW**. Jde o nové vymezení stavby OZE, která by byla vnímána jako jednoduchá stavba a potřebovala by povolení, tedy stavba pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů s celkovým instalovaným výkonem od 50 do 100 kW. Nad 100 kW se bude jednat o vyhrazenou stavbu, kterou bude řešit Dopravní a energetický stavební úřad.

Jednoduchou stavbou bude nově pod **písm. p)** uvedená **stavba pro bydlení do 80 m² zastavěné plochy a do 5 m výšky s nejvýše jedním nadzemním podlažím, bez podsklepení, na pozemku rodinného domu, která je se stavbou rodinného domu funkčně spojena a je umístována v odstupové vzdálenosti od hranic pozemků nejméně 2 m**, pokud nejde o stavbu pro podnikatelskou činnost a plocha části pozemku schopného vsakovat dešťové vody po jejím umístění bude nejméně 50 % z celkové plochy pozemku rodinného

domu; požadavky územního plánu na sklon střechy stavby se nepoužijí.

Vyhrazené stavby

Jde o stavby vyžadující povolení, kolaudaci, projektovou dokumentaci, stavebního podnikatele a osobu stavbyvedoucího. Navíc půjde o stavby vyžadující při jejich provádění dozor projektanta. Tyto stavby bude v první instanci řešit Dopravní a energetický stavební úřad.

Vyhrazenou stavbou bude nově pod **písm. d) přílohy č. 3 stavba nebo soubor staveb pro výrobu a skladování umístované v zastavitelných nebo transformačních plochách o rozloze nejméně 100 ha** vymezených k tomuto účelu v územním rozvojovém plánu nebo v zásadách územního rozvoje.

Písm. h) nově zní tak, že vyhrazené stavby budou rovněž **výrobní plynů nad 1 MW připojené k plynárenské soustavě včetně těžebních plynovodů a zásobníky plynů**.

Z hlediska **OZE** budou vyhrazenými stavbami nově stavby uvedené **pod písm. o), tedy výrobní z obnovitelných zdrojů energie, a to**

4. výrobní elektřiny využívající energii slunečního záření s celkovým instalovaným elektrickým výkonem výrobní elektřiny nad 5 MW,
5. výrobní elektřiny s celkovým instalovaným elektrickým výkonem nad 1 MW, nejde-li o výrobní elektřiny podle bodu 1,
6. výrobní tepla z obnovitelných zdrojů energie s celkovým instalovaným tepelným příkonem výrobní tepla nad 10 MW,
7. zařízení na energetické využívání odpadů.

Pod **písm. p)** jsou nově jako vyhrazené stavby uvedeny **stavby a zařízení rozvodného tepelného zařízení o dimenzi potrubí DN 300 a více**.

JUDr. Eva Kuzmová

členka Legislativní komise ČKAIT

Zásadní vyhlášky k novému stavebnímu zákonu se teprve připravují

Již za rok má začít platit nová vyhláška o požadavcích na výstavbu i nová vyhláška o projektové dokumentaci. Odborná veřejnost však zatím nezná jejich předpokládanou podobu. Ministerstva na nich intenzivně pracují. Bohužel za zavřenými dveřmi. Zahájení oficiálního projednávání se očekává každým dnem. Podrobně se tomuto tématu budeme věnovat v příštím vydání.

Na jaře 2023 Ministerstvo pro místní rozvoj intenzivně pracovalo na dokončení celostátní vyhlášky o požadavcích na výstavbu. V červnu by mělo být zahájeno meziresortní připomínkové řízení a navazující legislativní proces. Na jaro 2024 je plánována notifikace v EU tak, aby mohla vstoupit v platnost společně s novelou nového stavebního zákona (NSZ), tedy k 1. červenci 2024. Zahájení meziresortního projednávání vyhlášky o požadavcích na projektovou dokumentaci se očekává na podzim 2023.

Struktura nové vyhlášky o požadavcích na výstavbu

V první části přináší definici nových základních pojmů (např. hygienické zařízení, kolektor, obytný prostor, pobytový prostor aj.). Bude obsahovat podrobné požadavky na vymezení pozemků, umístování staveb a technické požadavky na stavby.

V části druhé, kde jsou řešeny **podrobné požadavky na vymezení pozemků**, je upravena problematika parkovacího stání, hospodaření se srážkovými vodami, veřejného prostranství, pozemku stavby pro bydlení a stavby pro rodinnou rekreaci.

Část třetí se dotýká **požadavků na umístování staveb**, konkrétně umístování stavby s ohledem na stavební čáru a na hranice pozemku, technickou infrastrukturu, oplocení nebo jiné ohrazení pozemku, staveniště a reklamní zařízení.

Část čtvrtá vyhlášky řeší blíže **technické požadavky na stavby**, konkrétně požadavky na mechanickou odolnost a stabilitu, požadavky na ochranu zdraví a životního prostředí (kvalita vnitřního prostředí – větrání, denní osvětlení, proslunění, ochrana proti hluku a vibracím, tepelná ochrana budov, komunální odpady aj.), požadavky na bezpečnost a přístupnost při užívání, provozu a údržbě (ochrana před bleskem, spadem ledu, sněhu, stékáním vody, povodněmi, přívalovým deštěm, přístup a přístupnost, schodiště, šikmá rampa, výtah aj.), požadavky na vnitřní a vnější prostory a požadavky na TZS.

Část pátá upravuje zvláštní požadavky podle druhu stavby – stavba pro bydlení, stavba obsahující byt s univerzálním standardem, stavba obsahující byt zvláštního určení, stavba ubytovacího zařízení, stavba pro sociální služby, stavba pro výchovu, vzdělávání a stavba pro sport, vodní dílo aj.

Vyhláška se zatím nezabývá odstupy staveb, které nyní upravuje vyhláška č. 501/2006 Sb. v § 25. Jde přitom o požadavky na výstavbu, který by měla obsahovat i nová vyhláška, s čímž mj. počítá i § 144 odst. 1 NSZ. Pokud by odstupy byly řešeny jinou vyhláškou, domníváme se, že by to odporovalo původnímu požadavku na zpřehlednění, revizi a modernizaci těchto věcí, neboť nová vyhláška o požadavcích na výstavbu by měla být jednotná a měla by souhrnně obsahovat jak požadavky na vymezení pozemků, tak umístování staveb, tak i technické požadavky na stavby.

Nová vyhláška o požadavcích na výstavbu i vyhláška o projektové dokumentaci budou opět zásadním pracovním nástrojem všech autorizovaných osob. Všichni proto sledujeme, zda se podaří naplnit slibovanou jednotnost, zpřehlednění, revizi a modernizaci všech požadavků. ČKAIT stejně jako ČKA sice i přes veškerou svou snahu nebyly oficiálně přizvány ke spolupráci na vzniku těchto zásadních vyhlášek, ale obě komory vývoj problematiky sledují.

ČKAIT se bude dalšího jednání obou vyhlášek aktivně účastnit

V nové vyhlášce o požadavcích na výstavbu bude prosazovat zejména požadavky týkající se bezpečnosti staveb a oprávněných zájmů autorizovaných osob. V nové vyhlášce o projektové dokumentaci se bude snažit prosadit, aby struktura a podrobnost odpovídala typu a druhu stavby. Zatím je jisté, že MMR připravuje vyhlášku platnou pro všechny stavby s výjimkou dopravních. Ty určí jiná vyhláška připravovaná Ministerstvem dopravy.

redakce

Co se mění v autorizačním zákoně?

Novela nového stavebního zákona dopadá i na autorizační zákon č. 360/1992 Sb. (AZ). Od ledna 2024 se mění možnosti překrývání autorizací u projektové činnosti. Zároveň se připravuje větší novela autorizačního zákona. Na výsledném znění spolupracují obě komory, ČKAIT i ČKA.

Od 1. ledna 2024 změna překrývání autorizací

Schválením věcné novely nového stavebního zákona došlo i ke změně změnového zákona (zákon č. 284/2021 Sb.), který nakonec nabývá účinnosti 1. ledna 2024. Týká se to mj. i autorizačního zákona, kdy **k 1. lednu příštího roku např. vstoupí v účinnost ustanovení § 18 odst. 2 AZ, které se týká překrývání autorizací u projektové činnosti:**

Autorizovaný inženýr v oboru Pozemní stavby, Dopravní stavby, Stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství, Mosty a inženýrské konstrukce, Technologická zařízení staveb, Městské inženýrství nebo Stavby pro plnění funkce lesa je v celém rozsahu stavby, příslušející oboru jeho autorizace, oprávněn vypracovávat všechny oborově vydělené části této dokumentace nebo projektové dokumentace, tedy části příslušející oborům Technika prostředí staveb, Statika a dynamika staveb, Geotechnika a Požární bezpečnost staveb. Zvláštní právní předpis upravující povinnosti autorizované osoby ani § 12 odst. 6 nejsou dotčeny.

Připravuje se zásadní přepracování autorizačního zákona

Počátkem května byl na Ministerstvo pro místní rozvoj odeslán za ČKA a ČKAIT návrh změn autorizačního zákona, tzv. teze novely, která by se měla začít projednávat v příštím roce. V nich je mj. navrhováno:

- **doplnění nové kategorie autorizovaný stavitel** – podle navrhovaného znění § 19a AZ by autorizovaný stavitel měl oprávnění k výkonu vybraných činností ve výstavbě v oblasti realizace, odstraňování, dozoru a dalších souvisejících činností bez možnosti výkonu projektové činnosti. Jednalo by se o osoby, které by se soustředily jen na realizaci, příp. odstraňování staveb a jež nemají ambici projektovat. Současně by tím byl řešen i problém uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti pro výkon vybraných činností pro osoby, které nemají v domovském státě autorizaci pro

výkon projektové činnosti, nicméně u nás ji v rámci procesu uznávání získávají, což může být (a je) v praxi zneužitelné,

- výslovné uvedení toho, že **do doby odborné praxe nelze započítat praxi prováděnou v souběhu s řádným studiem na vysoké škole**, kterým se žadatel připravuje na výkon profese; praxe prováděná v souběhu s kombinovaným (dálkovým) studiem může být rozhodnutím autorizační rady uznána,
- **autorizační poplatek za zkoušku odborné způsobilosti** v jednom i více oborech se stanoví jednotně, bez ohledu na obor a specializaci, **ve výši 5 000 Kč**,
- automatické pozastavení autorizace členům, kteří včas neuhradí členské příspěvky,
- rozšíření důvodů pro pozastavení autorizace v souvislosti s odsouzením v trestním řízení,
- **rozšíření překrývání autorizací nejen pro projektovou činnost, ale i pro odborné vedení provádění a odstraňování staveb, dozor projektanta a technický dozor stavebníka.** Překrývání oborů u autorizovaných architektů a autorizovaných inženýrů by bylo podrobně rozvedeno prováděcím předpisem. Jedná se o oprávnění autorizované osoby, nikoliv povinnost. Pokud by se tedy nejednalo o právní úpravou danou možnost rozsahu překrývání oboru či by autorizovaná osoba této možnosti nevyužila, nastupuje povinnost autorizované osoby zajistit výkon činnosti svého oboru nebo specializace osobou s příslušnou autorizací, popřípadě specializací,
- rozsahy překrývání se navrhuje definovat ve vlastním předpisu ČKAIT,
- **prodloužení funkčního období členů orgánů ČKAIT na 4 roky aj.**

Ing. Adam Vokurka, Ph.D. (ČKAIT 0010051, IV00, IL00)
předseda Autorizační rady ČKAIT

JUDr. Eva Kuzmová
právní poradkyně předsedy ČKAIT

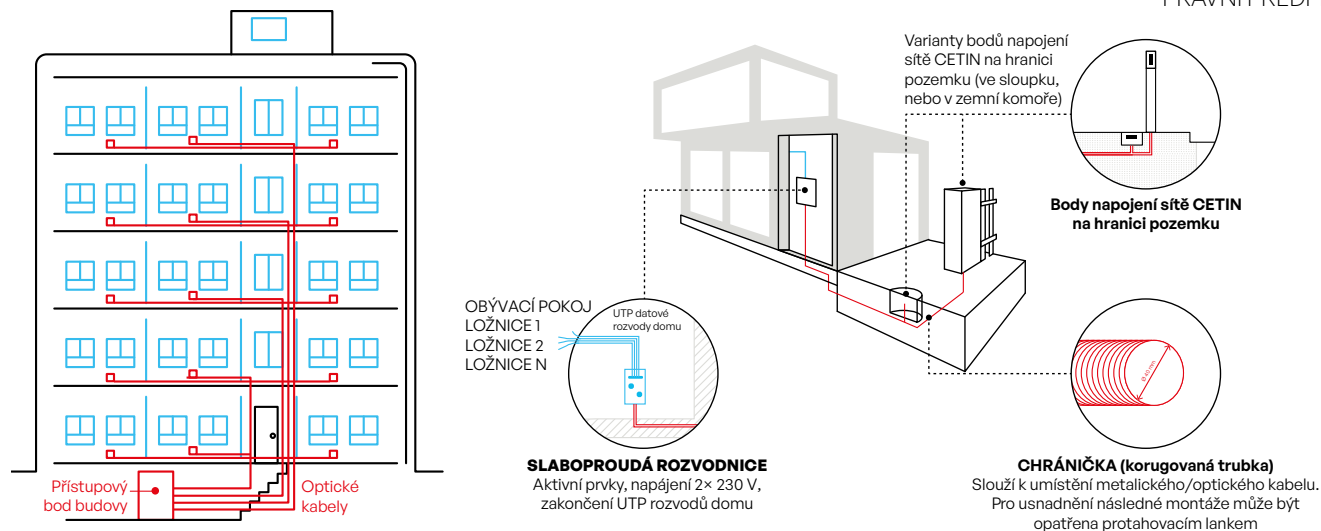

Schéma varianty bodu napojení sítě CETIN na hranici pozemku rodinného domu na optickou síť (vlevo)
Schéma napojení bytového domu na optickou síť (vpravo)

Jak připravit stavby na připojení k optické síti?

Přístup k internetu se stává základním požadavkem domácností, stejně jako přístup k pitné vodě, elektřině a kanalizaci. Poptávka po stabilním širokopásmovém připojení roste. Přinášíme proto přehled povinností daných zákony, normami a vyhláškami.

Při výstavbě nebo stavebních úpravách rodinných či bytových domů je nutné připravit zavedení optické sítě elektronických komunikací tak, aby se minimalizovaly pozdější stavební zásahy, jako jsou překopy přes zahradu, průvrty do domu a vedení sítě uvnitř domu. Důležité je také ekonomické hledisko, protože příprava na umístění optické sítě během stavebních prací zdaleka nejsou tak finančně náročné jako pozdější úpravy.

Jak připojit k optické síti rodinné domy

Podle vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, ustanovení § 34 odst. 4 by měla stavba umožňovat vstup sítí elektronických komunikací do budovy, umístění rozvodných skříní a provedení vnitřních rozvodů sítí elektronických komunikací až ke koncovým bodům sítě. Již při výstavbě základní linie optické sítě proto CETIN zavádí odbočky na hranici přilehlých pozemků tak, aby bylo možné budoucí stavby připojit co nejnázem. Odbočka sítě je připravena v malé podzemní komoře nebo ve sloupku v blízkosti sdruženého pilíře ostatních sítí. Stavebník v takovém případě dostane informaci o umístění sítě CETIN v rámci vyjádření o existenci sítí, současně s instrukcemi pro připojení do bodu napojení a kontaktními informacemi na zodpovědného pracovníka CETINu.

Příprava nového domu na budoucí připojení k optické síti je namístě i tehdy, kdy CETIN v dané lokalitě optickou síť položenou prozatím nemá. Postačí umístit **vhodnou chráničku**, například korugovanou nebo vodovodní trubku o průměru alespoň 32 mm, ideálně s protahovacím lankem. CETIN pak přiřízení služby do této připravené chráničky instaluje mikrotrubičku určenou pro záfuk kabelu nebo přímo optický kabel.

V případě stavebních úprav stávajícího domu je postup obdobný. V zájmu stavebníků je omezení nutných zásahů na minimum, proto je doba rekonstrukce domu ideální k napojení na existující síť nebo k přípravě na budoucí napojení. Je to rovněž příležitost upravit aktuální připojení tak, aby bylo esteticky vhodnější, odolnější a připravené na jakékoliv budoucí úpravy bez nutnosti dalších stavebních prací.

Jak postupovat při ukládání chráničky pro optické kabely? Chráničku je vhodné uložit do pískového lože nebo prosáté zeminy, aby při záhozu neohrožila její proražení nebo jiné poškození. Při pokládce chráničky je nutné dodržet hloubku uložení a odstupy od ostatních sítí dle ČSN 73 6005. Konce chráničky je třeba důkladně utěsnit, aby nedošlo k průniku vody či zeminy, který by mohl zkomplikovat instalaci sítě do domu. Chráničku je nutné položit bez jakýchkoliv kolen nebo spojek „T“ nebo „Y“. V těchto místech by při protahování mohlo dojít k zaseknutí mikrotrubičky nebo kabelu a dané místo by se muselo opět vykopat.

Jak postupovat, je-li optická síť v místě i do budoucna nedostupná? Je namístě připravit stavbu na případné připojení k metalické síti. V takovém případě je nejlepší provést pokládku kabelu typu TCEPKPFLE 3 × 4 × 0,4 mezi hranicí pozemku a domem. Na kabelovém konci u hranice pozemku je třeba ponechat cca 3 m rezervu pro napojení na stávající síť. Kabel je nutné uložit do chráničky, např. KOPOFLEX 40–50 mm. Pokud bude sdělovací kabel uložen do společného výkopu s NN přípojkou 3 × 400 V, odstup kabelů by neměl být menší než 30 cm. Chránička nebo kabel jsou uvnitř domu zakončeny nejlépe v nástěnném datovém rozváděči velikosti alespoň 4U. Do rozváděče se přivedou také vnitřní UTP rozvody a minimálně

2 × 230 V zásuvka. Při aktivaci služby je kabel zakončen zásuvkou a je instalováno koncové zařízení.

Jak připojit k optické síti bytové domy

Zákon č. 194/2017 Sb., který upravuje pravidla zavádění vysokorychlostních sítí elektronických komunikací, ukládá **povinnost vybavit** nově postavené budovy určené pro bydlení, obchod nebo budovy občanského vybavení **fyzickou infrastrukturou**. Tato povinnost se týká také **významných renovací budov**. Zákon definuje významnou renovaci jako změny dokončené budovy, u nichž by předpokládané náklady přesáhly 50 % investičních nákladů na novou srovnatelnou budovu.

Povinnost je určena v ustanovení **§ 15 odst. 1 a 2**:

(1) Budovy určené pro bydlení, obchod nebo budovy občanského vybavení musí být vybaveny fyzickou infrastrukturou uvnitř budovy připravenou pro zavedení vysokorychlostní sítě elektronických komunikací až do koncového bodu sítě v prostorách koncového uživatele a musí být vybaveny přístupovým bodem budovy.

(2) Požadavek na vybavení budovy fyzickou infrastrukturou uvnitř budovy podle odstavce 1 platí obdobně pro významné renovace budovy a pro víceúčelové budovy, u kterých je více než polovina jejich podlahové plochy užívána k účelům uvedeným v odstavci 1.

Ustanovení dále definuje v § 2 písm. a) fyzickou infrastrukturu:

a) ...prvek sítě, který je určen k umístění jiných prvků sítě, aniž by se sám stal aktivním prvkem sítě; **jedná se zejména o potrubí, stožáry, kabelovody, kolektory, inspekční komory, vstupní šachty, rozvodné skříně, budovy nebo vstupy do budov, anténní nosiče, věže a podpůrné konstrukce; fyzickou infrastrukturou nejsou kabely, včetně nenasvícených optických vláken.**

Na základě poptávky odborné veřejnosti vznikla ke konci roku 2019 **Technická normalizační informace TNI 34 2300**, která by měla pomoci s naplněním litery zákona.

Jak ale plyne z uvedené definice fyzické infrastruktury, zákon ukládá pouze povinnost instalovat do bytů chráničky bez kabelů. I když stavebník naplní znění zákona, neznamená to, že ihned po kolaudaci bude možné v daném domě nabízet služby. Když však jsou rozvody sítí elektronických komunikací zahrnuty do projektové dokumentace nad rámec zákonných požadavků, lze se vyhnout dalším stavebním pracím v domě spojeným s instalací telekomunikační infrastruktury. Je tedy vhodné již během výstavby či rekonstrukce vybudovat vnitřní optické rozvody mezi každým bytem a přístupovým bodem budovy v suterénu, kde mohou být umístěna zařízení provozovatelů sítí elektronických komunikací.

Vnitřní rozvody s využitím UTP síťových kabelů jsou již v dnešní době nevyhovující, a to hned ze tří důvodů:

Omezená šířka pásma. Limit přenosu UTP kabelu cat. 5E je 1 Gbit/s, UTP kabel cat. 6 má sice limit 10 Gbit/s, ale při ceně přesahující 10 Kč/m je v porovnání s optikou ekonomicky nevýhodný.

Omezená vzdálenost. UTP kabely obsáhnou jen omezenou vzdálenost; maximální délka jednoho segmentu je 100 m.

Pro poskytnutí služeb na UTP kabeláži je třeba aktivní zařízení uvnitř domu. To znamená zřízení odběrného místa na elektřinu nebo podružné měření spotřeby elektřiny uvnitř domu (na rozdíl od optických rozvodů, které ve společných částech budovy nepotřebují zařízení s připojením na elektřinu).

Základní popis budování vnitřních rozvodů lze nalézt na profesis.ckait.cz v Technické pomůcce **TP 1.25** (Vnitřní rozvody elektronických komunikací v bytových domech) nebo **TP 1.25.1.** (Vnitřní optické rozvody v bytových domech).

Pro vybudování vnitřních optických rozvodů jsou ideální jednolávkové (*single-mode*) odolné kabely pro vnitřní rozvody. Vlákno v kabelu by mělo splňovat požadavky podle mezinárodního standardu ITU-T G.657.B3, kdy jde o vlákno s nejmenší citlivostí na ohyby. Při poloměru ohybu 5 mm je útlum způsobený ohybem pouze 0,15 dB. Jako alternativu je možné použít vlákno ITU-T G.657.A2. V žádném případě ale není možné používat vícevláknové (*multi-mode*) kabely.

Pro připojení jednotlivých bytů je třeba instalovat kabely do chrániček (husí krk, trubička, lišta apod.), aby nedošlo k prasknutí vlákna uvnitř kabelu. Ve stoupačce lze kabely zatahovat ve svazcích; v jednotlivých patrech se pak budou vydělovat jako standardní kabeláž cat. 5. **Podrobnější informace lze také nalézt v ČSN 34 2300.**

Zakončení kabelů vnitřních rozvodů do místnosti operátorů v suterénu je nejlepší provést ve stojanovém rozvaděči ODF (Optical Distribution Frame) do 19" racku na konektorech SC/APC nebo LC/APC (zelené), případně v nástěnném multioperátorském boxu MODB (Multi Operator Distribution Box). Konektory by měly odpovídat třídě útlum Grade B nebo Grade C dle IEC 14763-3.

Výhodou obou řešení je příprava předávacího rozhraní mezi vnitřními rozvody a operátory. Operátor se tak v případě potřeby jednoduše propojí na příslušné vlákno zákazníka pomocí patchcordu. Pro instalaci přívodního kabelu optické sítě do budovy je vhodné umístit od hrany pozemku do přístupového bodu budovy korugovanou trubku o průměru minimálně 110 mm. Vedení přívodního kabelu mezi průrazem do domu a místností operátorů je možné realizovat pomocí kabelového žlabu nebo roštu. Instalace vnitřních rozvodů by v každém případě měla být prováděna odbornou firmou, aby bylo minimalizováno riziko vzniku chyb ještě během stavby, které se většinou projeví, až když je pozdě na opravu nebo je oprava zbytečně nákladná, tj. až po objednávkě služeb elektronických komunikací.

Infrastruktura uvnitř bytů

V neposlední řadě je třeba zajistit kvalitní datové rozvody čili strukturovanou kabeláž uvnitř bytů. Ta neslouží jen pro přenos internetového signálu, ale také například k inteligentnímu ovládání spotřebičů, k automatickému systému řízení domu (větrání, vytápění, FVE apod.), využívá se pro alarm, kamerový systém, protipožární čidla a mnoho dalších zařízení. Pro

datové rozvody uvnitř domu nebo bytu je nejlepší použít UTP kabely cat. 5E nebo 6. Nutností je udržovat potřebné odstupy kabelů; datové kabely musí vést alespoň 30 cm od vedení 230 V. Vyplatí se projektovat datové rozvody tak, aby zůstaly i volné kabely „do rezervy“, které lze v případě potřeby využít a zasáhnout do sítě bez bourání a jiných stavebních úprav. Ideální je vést kabely v kabelové chráničce nebo šachtě, která prochází celým domem nebo bytem a je přístupná na několika místech. Kabely je vhodné zakončit v centrálním bodě v datové místnosti, kde je umístěn rack velikosti minimálně 4U nebo slaboproudá rozvodnice o velikosti alespoň 3 řady s dostupným napájením minimálně 2 × 230 V, a zakončit je zásuvkou. UTP kabely se pak zakončí konektory na patchpanelu.

Strukturovaná kabeláž poskytuje nejvyšší kvalitu pevné připojení. Pokud není kabeláž k dispozici, představuje alternativu i bezdrátové připojení. Pro bezdrátové připojení je nutné zajistit také kvalitní Wi-Fi pokrytí, ideálně ve verzi WIFI 6, tj. podle normy IEEE 802.11ax, která je více odolná proti rušení a zajišťuje vyšší rychlost připojení i u většího počtu koncových zařízení v bytě nebo domě současně (TV, tablety, mobilní telefony atd.). Uživatelsky nejjednodušším řešením je tzv. Wi-Fi mesh technologie, tedy síť centrálně řízených routerů, které na sebe

navzájem „vidí“. Mobilní zařízení se pak mohou připojit k jakémukoliv z routerů a komunikovat v celé síti. Mesh si sám upravuje, jak předávat data mezi jednotlivými body sítě.

Změny v novele stavebního zákona č. 152/2023 Sb. a nyní i nově připravované vyhlášky požadavky zmíněné v tomto článku nemění.

Závěr: včasná příprava šetří čas i náklady

Při výstavbě nebo rekonstrukci domů je vždy vhodné zahrnout plány na dostupné či budoucí připojení k internetu a budovu na dosažitelná řešení připravit. U stávajících budov je též namístě zvážit aktuální způsob napojení budovy na síť elektronických komunikací a využít plánovaných stavebních zásahů k optimalizaci připojení k těmto sítím. Obdobně je vhodné uvažovat včas o rozvodech sítí uvnitř domů, rodinných či bytových, a zajistit tak budoucí plnou funkčnost všech součástí sítě s minimalizací dalších stavebních zásahů a nutných vícenákladů.

Martin Černý (ČKAIT 0202214, TT00)

autorizovaný technik pro Technologická zařízení staveb,
CETIN Supervisor, Realizace služeb Čechy-západ

Zmírnění hygienických limitů hluku od 1. července 2023

Nařízení vlády č. 433/2022 Sb., které platí od 1. ledna 2023 a je účinné od 1. července 2023, mění hlukové hygienické limity poměrně zásadním způsobem. Současně upouští od dělení pozemních komunikací do kategorie I. až III. třídy, přičemž hygienické limity hluku budou platit pro všechny druhy pozemních komunikací bez rozdílu. Stírá se i rozdíl mezi limity hluku uvnitř a vně ochranného pásma dráhy.

Po nabytí účinnosti nařízení vlády č. 433/2022 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, ve znění pozdějších předpisů, investoři nebudou muset tolik řešit snížení hlukové zátěže v rámci rekonstrukcí komunikací. Svaz měst a obcí ČR se proti tomu ohrazuje a žádá odložení účinnosti.

Dne 12. června 2023 se ve věci pod záštitou místopředsedkyně Senátu Jitky Seitlové koná kulatý stůl v Senátu PČR. Cílem je odložit účinnost této novely nařízení vlády č. 271/2011 Sb. a pokusit se v průběhu této doby ještě apelovat na vládu ČR, aby takto zásadní zhoršení ochrany zdraví před hlukem zmírnila.

Základní hlukové hygienické limity

	NV č. 272/2011 Sb. účinné do 30. června 2023		NV č. 433/2022 Sb. účinné od 1. července 2023	
	[dB] den $L_{Aeq, 16h}$	[dB] noc $L_{Aeq, 8h}$	[dB] den $L_{Aeq, 16h}$	[dB] noc $L_{Aeq, 8h}$
dálnice, silnice I. a II. třídy, místní komunikace I. a II. třídy umístěné a povolené před 1. lednem 2001	60	50	68 (+8 dB)	58 (+8 dB)
tramvajové a trolejbusové dráhy na silnicích I. a II. třídy a místních komunikacích I. a II. třídy, umístěné a povolené před 1. lednem 2001	60	50	68 (+8 dB)	63 (+13 dB)
silnice III. třídy, místní komunikace III. třídy, účelové komunikace, umístěné a povolené před 1. lednem 2001	55	45	68 (+13 dB)	58 (+13 dB)
silnice III. třídy, místní komunikace III. třídy, účelové komunikace, umístěné a povolené od 1. lednem 2001	55	45	60 (+5 dB)	50 (+5 dB)
dráhy umístění před 1. lednem 2001 (po sloučení limitů v ochranném pásmu a mimo něj)	55	50	68 (+13 dB)	63 (+13 dB)
dráhy umístění po 1. lednu 2001 (po sloučení limitů v ochranném pásmu a mimo něj) - např. novostavby VRT	55	50	60 (+5 dB)	55 (+5 dB)

Vybráno z textu **JUDr. Michala Bernarda, Ph.D.**
více na www.dohnalbernard.cz

Dokumentační foto uvádí příklad naplnění požadavků vyhlášky ve vztahu tvarového a rozměrového řešení hmatového prvku umělé vodící linie. Uživatelsky nevyhovující jsou příklady A a B, kde není realizován hmatový kontrast lemujícím rovinným povrchem ve vzdálenosti 250 mm od umělé vodící linie. Správné provedení dokumentuje obrázek C. V současné vyhlášce vyplývá povinnost lemování pouze pro hmatové prvky signálních, varovných a hmatných pásů. Foto: autorka článku

Památková péče nemá přednost před požadavky osob se zrakovým postižením

Nová metodická pomůcka MMR určuje, jak zajistit bezpečnost zrakově postižených osob v prostoru kulturních památek a národních kulturních památek. Lze sice upustit od požadavků na vizuální kontrast hmatových prvků, ale vždy musí být dodržen hmatový kontrast.

Problematika dodržování podmínek přístupnosti a bezbariérového užívání staveb v ČR se v poslední době silně diskutuje. Jedním z řešených problémových okruhů byl podnět Sjedenocené organizace nevidomých a slabozrakých ČR (SONS). Jednalo se zejména o problematiku hmatových prvků zabudovaných do staveb v rozporu s právními předpisy, vztah k památkové péči a otázky celkového provedení hmatových úprav pro osoby se zrakovým postižením.

Diskuze se účastnili zástupci Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva kultury, Ministerstva dopravy, Ministerstva průmyslu a dopravy, profesních komor ČKAIT a ČKA a zástupci SONS. Cílem společného jednání bylo sjednotit aplikační praxi převážně dopravních staveb s pochozími plochami a provádění hmatových úprav se současným zohledněním zájmů a ochrany památkové péče.

V květnu 2023 vyšla nová pomůcka pro uplatnění hmatových prvků

Konečným výsledkem jednání a vzájemnou dohodou zúčastněných stran se stala metodická pomůcka Ministerstva pro místní rozvoj, Odboru stavebního řádu z května 2023, jež je zveřejněna na stránkách MMR v rubrice *Informace z oblasti bezbariérového užívání staveb*.

Pomůcka má 4 části a 8 bodů:

- První část obsahuje úvod a kompetence resortů.
- Ve druhé části je stavební zákon, bezbariérová vyhláška a hmatové prvky.
- Třetí část obsahuje zabránění ohrožení života, zdraví a bezpečnosti osob a zajištění ochrany veřejných zájmů.
- Ve čtvrté části jsou uvedeny závěry.

O nové pomůcce informovala Komora své členy v Aktualitách na PROFESISu a na webu ČKAIT. (profesis.ckait.cz, ckait.cz)

Bezbariérovost je jeden z obecných požadavků na výstavbu

Bezbariérové užívání staveb je dle stavebního zákona č. 183/2006 Sb. a ustanovení § 2 odst. 2 písm. e) jedním z obecných požadavků na výstavbu. Na základě ustanovení § 169 odst. 1 přitom plyne obecná povinnost respektovat obecné požadavky na výstavbu, včetně požadavků na bezbariérové užívání staveb, které jsou současně podle § 132 odst. 3 předmětem ochrany veřejného zájmu.

Technické požadavky na bezbariérové užívání staveb pozemních komunikací a veřejného prostranství upravuje **vyhláška o bezbariérovosti (č. 398/2009 Sb., o obecných**

technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb) ve své příloze č. 1 a 2.

Požadavky přílohy č. 1 vyhlášky o bezbariérovém užívání

Bod 1.2.0 přílohy č. 1 stanoví, že prvky uvedené v bodě 1.2.1.2. až 1.2.7. musí být jednoznačně identifikovatelné podle jejich rozměru a povrchu. Prvek uvedený v bodě 1.2.8. musí být jednoznačně identifikovatelný podle akustického signálu nebo trylku. Výrobky pro vytvoření těchto prvků nelze na určených stavbách použít k jinému účelu. Pro tyto výrobky platí jiný právní předpis, kterým je zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, resp. nařízení vlády č. 163/2002 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na vybrané stavební výrobky, ve znění pozdějších předpisů. Mezi hmatové prvky na pochozích plochách patří vodící linie, signální pás, vodící pás přechodu, varovný pás, hmatný pás, varovný pás na speciální dráze a vodící linie s funkcí varovného pásu.

Mezi hmatové prvky na pochozích plochách patří a jejich obecné podmínky ve vazbě na památkovou péči jsou:

- **Vodící linie** (bod 1.2.1 přílohy č. 1 vyhlášky), které se dále dělí na přirozené vodící linie a umělé vodící linie. Přednostně se provádí přirozená vodící linie. Vodící linie je základní prvek. Od její realizace nelze upustit.
- **Signální pás** (bod 1.2.2 přílohy č. 1 vyhlášky), který označuje orientačně důležité místo, například přechod pro chodce nebo zastávku veřejné dopravy. **Od požadavku na vizuální kontrast lze ustoupit v památkových zónách a rezervacích**, v souběhu chodníku a cyklistické stezky nebo v pásu pro in-line brusle a při použití barevných vzorů v dlažbě.
- **Vodící pás přechodu** (bod 1.2.3 přílohy č. 1 vyhlášky) se zřizuje na orientačně složitých přechodech.
- **Varovný pás** (bod 1.2.4 přílohy č. 1 vyhlášky) ohraničuje místo, které je trvale nepřístupné nebo nebezpečné. **Od požadavku na vizuální kontrast lze ustoupit v památkových zónách a rezervacích**.
- **Hmatný pás** (bod 1.2.5 přílohy č. 1 vyhlášky) ohraničuje místo, které na chodníku s cyklistickou stezkou nebo pásem pro in-line brusle určuje rozhraní mezi vymezeným prostorem pro chodce a cyklisty nebo in-line brusle. **Od požadavku na vizuální kontrast lze ustoupit v památkových zónách a rezervacích**.
- **Varovný pás na speciální dráze** (bod 1.2.6 přílohy č. 1 vyhlášky) je určen pro nástupiště metra, na němž odděluje bezpečnostní pás od ostatní plochy nástupiště.
- **Vodící linie s funkcí varovného pásu** (bod 1.2.7 přílohy č. 1 vyhlášky) je určena pro železniční nástupiště, kde slouží k orientaci při podélném pohybu po nástupišti a zároveň odděluje bezpečnostní pás od ostatní plochy nástupiště.

Hlavním rizikem je dezorientace osob se zrakovým postižením

Z hlediska osob se zrakovým postižením je ve vztahu k bezbariérovému užívání nejvíce rizikovou situací dezorientace

v daném prostředí. Dodržení základních funkcí hmatových prvků je proto pro zajištění bezpečného užívání staveb pro osoby se zrakovým postižením nezbytné.

Výše uvedené hmatové prvky musí být jednoznačně identifikovatelné podle jejich rozměru a povrchu. Proto jednotlivé prvky musí být provedeny z certifikovaných výrobků a v souladu s jejich podmínkami pro zabudování do této stavby dle podmínek bodu 1.2.0 přílohy č. 1 k vyhlášce. Zajištění musí být takzvaný „hmatový kontrast“, to znamená, že hmatové úpravy na pochozích plochách musí být vnímatelné bílou holí či nášlapem, resp. musí být dodržen požadavek na rovinný povrch plochy do vzdálenosti nejméně 250 mm od příslušného pásu. Podrobněji se tomuto tématu věnoval článek „Bezbariérové užívání pozemních komunikací a materiály hmatových úprav“ zveřejněný v Z+i ČKAIT 3/2021.

Hmatový kontrast je třeba zajistit i v případě památkově chráněných míst

Od parametrů hmatových prvků nelze upustit na základě závazného stanoviska orgánu státní památkové péče, neboť by se extrémně snižovala bezpečnost cílové skupiny ve veřejném prostoru, pro jejíž ochranu byly tyto požadavky zavedeny.

Z pohledu památkové péče se přednostně uplatňuje přirozená vodící linie. V případě posuzování hmatových prvků, například signálního, varovného nebo hmatného pásu, je vždy nezbytné mít na zřeteli, že jde principiálně o novotvar, jehož vstup je podmíněn zabráněním ohrožení života, zdraví a bezpečnosti osob. Při akceptaci osazení hmatových prvků nelze podmínkami negovat účel, který tento novotvar má plnit.

Výjimečně může v prostoru kulturních památek a národních kulturních památek konkrétní způsob použití hmatových prvků představovat zásadní rozpor s možností zachování určitých kulturně-historických hodnot, pro jejichž ochranu vyhláška předpokládá zakotvení odchylného řešení. V těchto případech bude zohledňováno, nakolik objekt a dotčený prostor slouží veřejnosti a jak významná kulturně-historická hodnota by osazením daných hmatových prvků byla zničena nebo poškozena.

V podmínkách závazného stanoviska orgánu státní památkové péče lze v konkrétních odůvodněných případech stanovit použití prvků a materiálů nerušících historický kontext, například dlaždic pro hmatové prvky z umělého nebo přírodního kamene, či nastavení konkrétního odstínu povrchu pochozí plochy s možností **úplného upuštění od požadavků na vizuální kontrast hmatových prvků**. A to tak, aby byly splněny podmínky památkové ochrany zajišťující ochranu kulturního dědictví, a současně nebylo zásadně omezeno bezpečné užívání staveb pro osoby se zrakovým postižením.

Závěrem lze ve vazbě na památkovou péči zdůraznit, že jednotlivé **hmatové prvky musí být vždy aplikovány a musí být dodržen hmatový kontrast**, přičemž lze upustit od kontrastu vizuálního.

Ing. Renata Zdařilová, Ph.D. (ČKAIT 1103496, II00, IP00)
členka Představenstva ČKAIT

Střecha poničená tornádem v červnu 2021. Foto: Ing. Ivan Koudelka

Stále aktuální otázky součinnosti IZS, ČKAIT a autorizovaných osob

Jsou to právě dva roky od ničivého tornáda na jižní Moravě. Příímí účastníci, kteří jako autorizovaní statici poskytovali na místě odbornou pomoc, a to v obci Moravská Nová Ves, nabízejí svůj pohled na problematiku součinnosti integrovaného záchranného systému (IZS), ČKAIT a autorizovaných osob (AO). Systém organizace nadále není dořešen a odborná veřejnost má podle nich stále pouze útržkovité, kusé a zprostředkované informace.

Přesně před půl rokem vyšel v časopise Z+i ČKAIT 6/2022 článek s názvem „25 a 20 let od povodní dokládá význam autorizovaných osob“. V jeho závěru bylo konstatováno, že ani po 25 letech od živelních událostí není dořešen systém organizace AO při zásahu složek Integrovaného záchranného systému. Ukázala to zkušenost některých AO z působení při záchranných pracích po tornádu v obcích z okresů Břeclav a Hodonín. V rámci této mimořádné události ze dne 24. června 2021 došlo v každé z postižených obcí k poškození několika set stavebních objektů, což vyžadovalo v rámci IZS zásah značného množství AO – v každé obci minimálně deseti.

Kmenovým právním předpisem, který definuje složky IZS a usměrňuje jejich činnost, poskytuje jim práva a ukládá povinnosti, je zákon 239/2000Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. Ten mimo jiné definuje složky IZS – mezi základní složky patří hasiči (HZS), policie (PČR) a zdravotníci (ZZS) a mezi ostatní, kam mimo jiné spadají i odborné služby, lze zařadit i služby AO. Dále je zde ustanoveno, co se rozumí osobní a věcnou pomocí a že tyto lze poskytnout buď na výzvu oprávněného orgánu, či dobrovolně, ale se souhlasem či vědomím velitele zásahu.

Nedořešených problémů je stále dost

Při hlubším zamyšlení na základě praktické zkušenosti z působení na místě mimořádné události velkého rozsahu se rozkrývá široká škála problémů spojených s účastí nejen nás – autorizovaných osob. Tyto obtíže se mohou dotknout prakticky kohokoliv, kdo z titulu své profese poskytuje odbornou pomoc v rámci IZS. Škálu problémů k řešení lze zhruba rozdělit do několika okruhů, z nichž některé jsou řešeny nedostatečně, jiné nejsou řešeny vůbec. Jedná se o:

- systém registrace k poskytnutí pomoci a povolávání na místo mimořádné události,
- organizace činnosti AO na místě a součinnosti s ostatními složkami IZS,
- označení, proškolení, vybavení potřebnými doklady, ochrannými pomůckami,
- otázka náhrady škody zejména na životě a zdraví,
- otázka právní jistoty z titulu výkonu profese v rámci IZS,
- otázka kompenzací za případné sankce v důsledku prodloužení řádných zakázek z důvodu aktivit v rámci IZS.

Jak se vyvíjela situace po tornádu ze dne 24. června 2021

V noci mezi 24. a 25. červnem 2021 mnoha autorizovaným statistikům, nejen z Moravy, ale i z druhého konce ČR, zvonil telefon. Telefonní číslo bohužel často postrádalo označení, že se jedná o IZS. Pokusy o oslovení AO tak byly ze strany IZS většinou neúspěšné. Následujícího dne, v pátek 25. června 2021, proto ČKAIT prostřednictvím e-mailů rozeslala autorizovaným statistikům výzvu k zapojení se do záchranných prací v rámci IZS. Zájemci vyplnili přihlášku k této činnosti s tím, že ČKAIT poskytla jejich kontaktní údaje krizovému štábu IZS, který mohl následně **povolávat AO na místa zásahu**. Některé AO však ani po několika dnech marného vyčkávaní nebyly krizovým štábem kontaktovány. Následně byly náhle vyzvány k tomu, aby se dostavily na místo zásahu cca do 1 hodiny, i když samotná přeprava na místo jim trvala třeba cca 1,5 hod. Této situaci by šlo předejít, kdyby byly autorizovaným osobám poskytnuty kontaktní údaje na krizový štáb a AO by si pak samy mohly včas dohodnout, kdy a na jaké místo zásahu se mají dostavit. Popřípadě by se koordinace AO mohlo ujmout profesní sdružení či komora, v našem případě ČKAIT, jejíž zástupci by byli členy krizového štábu kraje, neboť mají databázi kontaktů na jednotlivé AO. Bohužel **profesní sdružení ani komory** jako složky IZS definovány nejsou. Po příjezdu na místo se AO samy aktivně hlásily na krizový štáb obce.

Popis hlavních nedostatků v organizaci činnosti AO na místě mimořádné události

- **Při prvotním kontaktu nikdo z členů štábu neověřil naši totožnost ani nezkontroloval, zda jsme osobami s potřebnou autorizací.** Došlo pouze k zapsání příjmení a telefonního čísla do kolonky „statici“ na smazatelnou tabuli ve štábním kontejneru. Následně nám byly s dovětkem „A vezměte si ochranné pomůcky“ příslušníkem HZS přiděleny objekty ke kontrole. Nikdo však neurčil, jaké ochranné prostředky mají být v přiděleném objektu použity s ohledem na možné riziko (např. vliv azbestu).
- **Nebylo provedeno žádné poučení, proškolení, nebyli jsme vybaveni žádným dokladem o příslušnosti k IZS, jenž by nás opravňoval k vstupům do objektů, které jsme měli za úkol prohlédnout.** Samotná autorizace nás k tomuto neopravňuje.
- **Nedošlo k žádnému záznamu, kam, kdo a kdy byl poslán.** To vedlo mj. k tomu, že různými členy krizového štábu byly různé AO posílány na prohlídku jednoho a téhož objektu. Objekty určené ke kontrole byly mnohdy situovány na odlehlých koncích obce, takže AO strávila spoustu času přesuny od jednoho objektu k druhému. Absence záznamu o vyslání AO na prohlídku konkrétního objektu rovněž ztěžovala vyslání nutné pomoci v případě, že by se AO včas nevrátila na štáb. Je rovněž otázkou, jak by se prokazovala příčinná souvislost případné škody na zdraví či majetku s činností v rámci IZS.
- **Ze strany štábu nebyl AO poskytnut žádný telefonický kontakt na IZS,** žádný mapový kontakt pro usnadnění pohybu po obci (v obci byla vypnuta data, takže mobilní

mapové aplikace nebylo možno použít) ani žádné informace o tom, že v přiděleném objektu došlo k úmrtí v souvislosti s tornádem – to vyplynulo až při místní prohlídce. V těchto případech by přitom bylo žádoucí provádět prohlídku za přítomnosti psychologa.

Tyto nedostatky však nelze klást za vinu příslušníkům HZS, kteří krizovému štábu velí a kteří museli zvládat řešení nepředstavitelného množství problémů. Narazili jsme v tomto případě na další z mezer zákona 239/2000Sb., o IZS. Ten dává pravomoc veliteli zásahu zřídit na místě štáb velitele zásahu. Jeho členy mohou být i vedoucí pracovníci jednotlivých složek IZS či zástupci právnických osob, které v rámci IZS působí. To znamená, že se členy štábu stali např. vedoucí pracovníci vlastníků technické infrastruktury; tito však měli již před mimořádnou událostí svou strukturu řízení, takže jejich činnost byla koordinována nejen v rámci složky, ale i s ostatními složkami, měli potřebné podklady ke své infrastruktuře. Naproti tomu v případě AO se jednalo o skupinu jednotlivců (i deseti osob), kteří se vzájemně neznali a kteří se v dotčené obci ocitli poprvé a nic o ní nevěděli.

Chybějícím článkem krizového štábu obce je profesní koordinátor

Úkolem profesního koordinátora by z pověření velitele zásahu bylo:

- udělování souhlasu s dobrovolným poskytnutím **odborné pomoci** (nutno zavést do zákona o IZS tento pojem, aby byli odborníci odlišeni od ostatních dobrovolníků),
- kontrola kvalifikačních předpokladů a oprávnění, evidence, vybavení každého odborníka (ať na výzvu, či dobrovolně) doklady a označením příslušníka IZS,
- určení operační oblasti pro každého odborníka, poskytnutí mapového podkladu a informací o rizicích a jiných závažných skutečnostech v dané operační oblasti (např. úmrtí při mimořádné události v konkrétním objektu, aby mohla být včas vyžádána asistence psychologa – jak jsme již psali výše, o úmrtí jsme se dozvěděli až v rámci prohlídky objektu),
- základní proškolení každého odborníka profesní skupiny o právech a povinnostech, o způsobu komunikace,
- vybavení každého odborníka potřebnými ochrannými pomůckami,
- být v neustálém spojení se všemi členy profesní skupiny; zajišťovat s ostatními členy štábu velitele zásahu koordinaci s ostatními složkami IZS,
- být v kontaktu se zástupci profesních sdružení či komor, kteří jsou členy krizového štábu vyšší úrovně; koordinovat počet odborníků na místě.

Jak by se řešila případná škoda, kterou by utrpěla či způsobila AO

V rámci následných diskuzí s funkcionáři ČKAIT či v rámci aktivy statistik bylo řešeno, jakým způsobem by měla být řešena náhrada případné škody, kterou odborník utrpěl či naopak způsobil v příčinné souvislosti se záchrannými a likvidačními pracemi a cvičeními. Byla mj. zvažována možnost sjednání zvláštního pojištění členům ČKAIT pro tyto škody.

Nutno poznamenat, že dle zákona č. 239/2000 Sb., o IZS, odpovídá za takovéto škody stát. Jak se ale ukazuje, stát přistupuje k různým složkám IZS různě; některé případy neřeší vůbec, zejména co se škody na zdraví týče (vč. úmrtí). Asi nemá smysl podrobně popisovat, jaká nebezpečí se vyskytují při činnostech v objektech, které jsou v důsledku mimořádné oblasti v havarijním stavu a do nichž za účelem zjištění stavu vstoupit musíte (skutečnost v mnoha případech lze zjistit až po vstupu). Zákon č. 239/2000 Sb. uvádí, že se škoda na zdraví uhrazuje obdobně podle předpisů o odškodňování pracovních úrazů, pokud nevznikl nárok této škody již z pracovněprávního vztahu. V případě úmrtí se peněžní náhrada poskytne dědicům.

Příslušníci HZS a ostatních bezpečnostních sborů jsou odškodňováni na základě zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Zde za zmínku stojí fakt, že za služební úraz se považuje také úraz, který příslušník utrpěl při cestě do místa plnění služebních úkolů a zpět.

U ostatních složek IZS je zde odkaz na zákoník práce. Kromě této možnosti připadá v úvahu i odškodňování podle nařízení vlády č. 34/1986. Není zřejmé, podle kterého předpisu by odškodnění proběhlo.

Po porovnání a podrobném zkoumání výše uvedených předpisů je nutno konstatovat následující:

- liší se výčet odškodňovaných skutečností podle jednotlivých předpisů (zejména u nařízení vlády č. 34/1986),
- liší se výše náhrady za jednotlivé druhy škod (v násobcích výše průměrné mzdy či výdělků),
- liší se rozhodné datum, u něhož se stanovuje výše průměrné mzdy, což má významný vliv v době, kdy je vývoj cen a mezd turbulentní,
- výše uvedené skutečnosti nereflektují to, že odborníci s příslušníky HZS na místě mimořádné události spolupracují a mohou být vystaveni stejným rizikům; k odškodňování však stát nepřistupuje stejně,
- **zákon se vůbec nezabývá stanovením výše náhrad u odborníků v postavení OSVČ,** pro něž jsou výše uvedené postupy (dle zákoníku práce či nařízení vlády č. 34/1986) nedostatečné a nevhodné. Případná pracovní neschopnost v důsledku úrazu či úmrtí přitom mají dopad nejen na osobní finance OSVČ a její rodiny, ale dotýkají se z nezanedbatelné části, která může vlastní osobní finance převyšovat, také následujících položek: i v pracovní neschopnosti musí OSVČ odvádět nejrůznější odvody, platit nájem za prostory pro podnikání, pronájem softwaru, amortizovat prostředky, leasingy, splátky úvěrů pro podnikání, platit mzdy zaměstnancům, kteří nebudou moci vykonávat činnost např. z důvodu, že jim OSVČ nebude schopna zadat práci.

Nabízí se řešení, kdy v případě OSVČ bude základ pro výplatu náhrady škody na zdraví uvažován např. jako průměr **příjmu ze samostatné výdělečné činnosti** (nikoliv ze základu daně ze SVČ) z posledních **4 zdaňovacích období předcházejících mimořádné události** indexovaných o vliv inflace. Tímto se zahrne do výpočtu vliv toho, že zejména u rozsáhlejších zakázek nezřídka dochází k přechodu přes přelom roku, což může nadhodnotit či podhodnotit výši příjmu právě u roku

bezprostředně předcházejícího mimořádné události, který bývá rozhodným pro stanovení výše náhrady. Počet předcházejících zdaňovacích období je samozřejmě otázkou pro další zkoumání a diskuzi.

V souvislosti s náhradami škod se nabízí s tímto nepřímo související otázka: jak bude řešena **kompensace za penále** uplatněné zákazníkem vůči OSVČ, která poskytla odbornou pomoc při záchranných a likvidačních pracích, což způsobilo prodlení v plnění zakázek, které měla OSVČ nasmlouvané. Jde o škodu, která vznikla v příčinné souvislosti se záchrannými a likvidačními pracemi dle § 30 odst. 1 zákona č. 239/2000Sb., či nikoliv? Zde je nezbytný jednoznačný a všemi zúčastněnými stranami respektovaný výklad. Pokud ne, je nutno ošetřit, aby osoba, která poskytne odbornou pomoc, nebyla „odměněna“ tučnou sankcí. Toho lze docílit tím, že stát tyto závazky buď převezme, či zákonnou úpravou stanoví nepřipustnost takové sankce.

Obdobně se nabízí otázka, jak postupovat v případě, kdy OSVČ bude nucena např. v důsledku trvalých následků úrazu při záchranných a likvidačních pracích ukončit samostatnou výdělečnou činnost, přičemž bude muset vyplatit odstupné propuštěným zaměstnancům apod. Obdobně v případě úmrtí následkem úrazu při záchranných a likvidačních pracích.

Kromě výše uvedených rizik, kterým se AO vystavuje, když se rozhodne poskytnout odbornou pomoc při záchranných a likvidačních pracích, zde existuje **právní riziko z titulu nikoliv nejvhodnějšího rozhodnutí AO**, které AO učinila v polních podmínkách v časové tísní (na jeden objekt velikosti rodinného domu připadla cca půlhodina od sjednání vstupu po vyhotovení zápisu a přesun k sousednímu domu). Případná protistrana bude argumentovat skutečnostmi připravenými v pohodlí kanceláře a jejího odborného zázemí a doba i prostředky dostupné ke zhodnocení stavu budou nesrovnatelné s podmínkami, které měla AO na místě. Kdo za toto bude zodpovídat? AO nebo IZS? Co v takovém případě hrozí AO?

V průběhu tornáda 2021 se vyskytly případy, kdy byly AO ve svých závěrech vystaveny nátlaku. Například když chtěli vlastníci zneužít nastalé situace a dožadovali se výroku, že je objekt nutno zbourat, přičemž byl opravitelný. Pravý důvod jejich požadavku nám sdělili jejich sousedé: před tornádem vlastníci zamýšleli dům odstranit a na jeho místě postavit nový. Při nařízené demolici by měli nárok na kompenzaci, úlevy při povolování a demolici by hradil stát. Není přípustné, aby AO musely řešit důsledky rozhodnutí, s nímž vlastníci nebyli spokojeni. Musí být účinně zabráněno jakémukoliv ovlivňování a nátlaku na AO.

V tomto článku byly popsány poznatky získané AO, jež se v roli statiků zúčastnily zásahu jakožto složky IZS. Ať už v prvotní fázi, kdy poskytovaly součinnost při evakuacích a vyprošťování lidí či akutním odstraňování/zajišťování staveb, či v následné fázi, kdy spolu s pracovníky místně příslušného stavebního úřadu (v souladu se zákonem 239/2000Sb., § 12 odst. 2 písm. b)) zjišťovaly stav poškozených objektů a poskytovaly odborný podklad pro vydání opatření stavebního úřadu. Tyto poznatky vyvolaly řadu otázek. Je nezbytné, aby byly bez zbytečných odkladů zodpovězeny a aby byly podniknuty kroky k iniciování změn předpisů – zákonů a vyhlášek, které v současnosti nevytvářejí příznivé podmínky pro zapojení AO do systému IZS.

Je na místě očekávat, že se iniciativy v tomto směru chopí ČKAIT, a to v souladu s ustanovením zákona č. 360/1992 Sb., autorizačního zákona, § 23 odst. 6 písm. e). Ten uvádí, že do působnosti Komory patří hájit stavovské zájmy autorizovaných osob a podporovat jejich sociální zájmy. Je v zájmu autorizovaných osob, jakožto osob, které vykonávají v přenesené působnosti státní správu, aby měly zajištěny důstojné podmínky pro výkon práce nejen v rámci systému IZS, ale také při jakémkoliv výkonu své činnosti na objednávku orgánu státní správy (např. jako odborně způsobilé osoby přizvané na objednávku stavebního úřadu ke kontrolním prohlídkám objektů v havarijním stavu, kdy jsou vystaveny obdobným rizikům).

Za nezbytné považujeme, aby se na změně předpisů koordinovaně podílel i HZS jakožto velící orgán IZS při mimořádných událostech, neboť správně nastavené podmínky zákona o IZS zaručeně zajistí efektivitu záchranných a likvidačních prací.

Na stránkách Z+i ČKAIT 6/2022 byl věnován prostor otázce nízkých cen projektových prací při veřejných zakázkách a také skutečnosti, že podfinancované projektové práce vedou k nezájmu o práci v tomto oboru. Tento článek, sepsaný mimo jiné přímými účastníky záchranných a likvidačních prací po tornádu v okresech Břeclav a Hodonín v červnu 2021, reflektuje zpětně uvědomění si faktu, že tyto práce byly vykonávány v nevyhovujících podmínkách daných zákonem. Autorizované osoby se činnosti v rámci IZS zúčastňují dobrovolně. Je otázkou, do jaké míry bude trvat ochota AO se zapojit do činnosti v rámci IZS, pokud se podmínky nezlepší.

Času není nazbyt – mimořádné události nelze napláňovat

Mimořádné události se prostě stanou, ale dopředu nikdo neví kdy. Proto konejme bez odkladu. Jen mezi lety 1997 a 2013 našim územím protekla tisíciletá voda celkem 3×. Dva týdny po ničivém tornádu Českou republiku jen o pár set kilometrů minuly ničivé záplavy, které zasáhly Porýní.

Podle European Severe Weather Database (eswd.eu/cgi-bin/eswd.cgi) bylo v roce 2021 v celé Evropě celkem 908 tornád, z toho v ČR minimálně dvě. Za rok 2022 bylo zaznamenáno v Evropě celkem 794 tornád, z toho 5 v ČR.

Český hydrometeorologický ústav eviduje od roku 2000 více než 60 tornád v síle od F0 do F2–F3, z toho tři v okrese Břeclav. V roce 2022 byla podrobněji popsána 2 tornáda, první (třídy F0) se vyskytlo již 17. května v Pardubickém kraji u obce Borek a druhé (třídy F1) z 13. června je zdokumentováno u Lanžhota (vzniklo v téměř identickém místě jako tornádo v roce 2021, pouze jeho síla, směr a délka trasy byly jiné). V letošním roce 2023 se první tornádo objevilo již v pátek 31. března u Letovic, což znamená výskyt v době, kdy bychom takový jev očekávali jenom velmi ojediněle.

Ing. Rostislav Bílek (ČKAIT 1003093, IS00)

Ing. Jan Kasan (ČKAIT 1004821, IS00)

Ing. Ivan Koudelka (ČKAIT 1004252, IS00)

autorizovaní inženýři v oboru
Statika a dynamika staveb

Spolupráce ČKAIT s IZS ČR se obnovuje

V roce 2004 byla mezi ČKAIT a Ministerstvem vnitra uzavřena Rámcová smlouva o spolupráci v oblasti integrovaného záchranného systému (IZS). Následně uzavíraly realizační smlouvy jednotlivé oblasti s krajskými ředitelstvími HZS. Účelem Rámcové smlouvy o spolupráci v oblasti integrovaného záchranného systému je:

- Stanovení principů a podmínek při poskytnutí osobní pomoci autorizovanými osobami podle oborů a oblastí ČKAIT v rámci integrovaného záchranného systému v souladu se zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“).
- Stanovení podmínek pro uzavírání realizačních dohod na krajské úrovni o předem sjednaném způsobu a rozsahu osobní pomoci pro potřebu záchranných a likvidačních prací na základě § 15 písm. b) vyhlášky č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění pozdějších předpisů.

Za téměř 20 roků se změnila společnost a je nutné obnovit jak rámcovou smlouvu, tak i smlouvy v jednotlivých oblastech. Na počátku roku 2023 jsme vstoupili v jednání se zástupci GŘ HZS s tím, že stávající smlouvu je nutno upravit s cílem posílení pozice členů ČKAIT, kteří se podílí na činnosti HZS. Rámcová smlouva musí vycházet z organizačního členění HZS ČR, jenž se skládá z generálního ředitelství, které je organizační součástí Ministerstva vnitra, a dále pak z hasičských záchranných sborů krajů, které mají subjektivitu.

V současné době připravuje GŘ HZS návrh rámcové smlouvy, kde by měla být posílena práva autorizovaných osob, zejména by mělo být zajištěno školení a vzdělávání a sjednoceny vzory pro všechny kraje. Následně budou jednotlivé oblasti uzavírat smlouvy s příslušnými krajskými ředitelstvími. Předpokládá se školení jednak celostátní, jednak v jednotlivých krajích, neboť každý kraj má jiná specifika a technické vybavení a nelze řešit vše na celostátní úrovni. Je třeba zdůraznit, že činnost autorizovaných osob v rámci zásahů IZS řeší pouze a jenom bezpečnost osob při zásahu, nejedná se v žádném případě o následné hodnocení staveb např. pro pojišťovny a stavební úřady.

Jednali jsme i o zařazení do systému IZS, jak navrhli kolegové z Moravy, ale byla nám nastíněna povinnost zajistit ve všech krajích trvalou čtyřadvacetihodinovou dosažitelnost odpovědných osob (koordinátorů). Náklady pro každý kraj by činily asi 5,5 mil. Kč ročně, a to pouze z prostředků ČKAIT.

Ing. Ladislav Bukovský (ČKAIT 0004138, IP00, IZ00)
předseda oblastního výboru ČKAIT Praha

Nezajištěné konstrukce nad novým výkopem. Fotografie: autor článku

Rizika spojená s obnovou staveb po tornádu

Následující text popisuje skutečnosti zjištěné statikem při provádění oprav a obnovy domů zasažených tornádem. Snahou autora je otevřít diskusi nad otázkami, které se v průběhu prací objevily.

Následky působení tornáda zpravidla postihují celé oblasti podobně jako při povodních či zemětřeseních. Rozsah škod se na jednotlivých objektech pohybuje v široké škále od drobných poruch přes závažné poruchy a havarijní stavy až po úplnou destrukci. Charakter poruch je primárně závislý na typu působícího živlu a jeho intenzitě. Současně je silně ovlivněn typem objektu a jeho technickým stavem, použitým materiálem a vlastním stavebně-technickým uspořádáním objektu. Rovněž je nutno zmínit, že popisované poruchy nastaly z nemalé části nikoli vlivem tornáda jako takového, ale v důsledku nárazu tornádem unášených předmětů, a to i rozměrných jako vozidla a stavební kontejnery, či pádem vyšších prvků staveb na nižší.

Opravy začaly okamžitě po tornádu

Po nezbytném odklizení trosk a snesení zničených či narušených částí konstrukcí plynule nastupují práce směřující k uvedení objektu do původního nebo alespoň provozuschopného stavu. Je zcela přirozené, že obnova a opravy konstrukcí začínají téměř okamžitě po mimořádné události. V případě živelní katastrofy není možné postupovat standardním způsobem a se zahájením prací čekat až oprávněná osoba vypracuje příslušnou dokumentaci a stavební úřad vydá potřebné povolení. Navíc, když počet postižených objektů v oblasti připadající na jeden stavební úřad přesahuje stovky či tisíce, je standardní proces nad technické a personální možnosti příslušného stavebního úřadu a kapacity projektantů. K tomu je nutno přičíst časové omezení možnosti čerpání pomoci ze strany státu, která by při uplatnění standardního procesu ve většině případů skončila dříve, než by vlastníci staveb byli schopni zajistit veškeré potřebné projektové dokumentace a opatření

stavebního úřadu a začít čerpat. Je tedy zcela legitimní poskytnout výjimky a úlevy ze zákona, které umožní okamžité zahájení prací na obnově zasažených objektů. Na jedné straně tedy opuštění standardního procesu urychlí postup prací, na druhé straně však může vést k nestandardním či chybným přístupům v jejich provádění. Příkladem mohou být zkušenosti statiků, kteří se zúčastnili zásahu po tornádu na Moravě.

Četnost chyb bude poměrně vysoká

Rizika při realizaci oprav v mimořádném režimu úzce souvisí se stupněm poškození objektu. **Drobné opravy je možné provádět metodou „kus za kus“.** Poškozený nebo zničený prvek nosné konstrukce je nahrazen prvkem stejné dimenze a stejných pevnostních a materiálových charakteristik. Zabudování do nosného systému bude provedeno stejně jako u původního prvku včetně spojů. V takovém případě je riziko vzniku chyb minimální i v případě, kdy práce probíhají bez účasti odborného dohledu.

U provádění oprav objektů s rozsáhlejším stupněm poškození bez odborného dohledu narůstá nebezpečí chybne provedené práce se stupněm poškození. V případě realizace oprav domů po působení tornáda na Moravě se zpravidla zdroj chybných rozhodnutí a postupů nacházel v řadách dobrovolníků.

Do postižené oblasti se dostavili dobrovolníci z celé republiky i ze zahraničí. Ochotně se pustili do práce při odstraňování následků působení živlu. Vyklízeli objekty, odnášeli trosky, pomáhali na všech frontách. Jejich pomoc byla nenahraditelná. Někdy nabídli majitelům postižených objektů i svoje návrhy na technické provedení oprav a zajištění či vybudování nosných

konstrukcí. V mnoha případech však dobře míněná rada byla velmi vzdálená od technicky správného řešení a případná realizace by mohla představovat riziko fatální poruchy některé z nosných konstrukcí opravovaného objektu.

Častou chybou bylo nesprávné nebo nedostatečné podepření konstrukcí v podobě uložení nosných sloupků přímo na stropní konstrukci. Například nosný sloupek krovu umístěný uprostřed rozponu dřevěného stropu. Schopnost stropního trámu přenášet předpokládané zatížení by měla být prokázána statickým výpočtem. Pravděpodobnost, že běžný stropní trám posledního podlaží vyhoví účinkům zatížení přenášeným sloupkem, je téměř nulová. O uložení sloupku na záklopu je zbytečné diskutovat. Objevovaly se také návrhy na „zpevnění“ dřevěného stropu nad nejvyšším podlažím „vylitím betonové desky“, což objektu „zaručí odolnost proti tornádu“. Mocnost desky byla navrhována mezi 150 až 200 milimetry. Výztuž desky, její uložení na nosné konstrukce, schopnost stropu odolávat tíze betonové směsi při jejím ukládání a další (z pohledu navrhovatele) detaily nikdo neřešil.

Aspekty přetížení dalších konstrukcí, jako jsou překlady, průvlaky, sloupky a další návaznosti, už byly mimo rozsah úvah autora návrhu. Dalším opakujícím se nedostatkem bylo nesprávné nebo nedostatečné provedení vazeb mezi jednotlivými prvky. Nejčastěji nahrazení tesařského spoje hřebíky nebo vruty v rozsahu, který nezaručuje dostatečnou únosnost. V mnoha případech bylo chybně provedené propojení nově budovaných konstrukcí s původními. Ve všech popsanych případech vlastníci nemovitostí akceptovali připomínky zasahujících statiků a od realizace chybných řešení upustili nebo sjednali nápravu. Těžiště fáze oprav však spadalo do časového období až po ukončení statických prohlídek domů. Dá se tedy předpokládat, že četnost chybného provedení oprav bude relativně vysoká.

Samostatnou skupinou jsou rozsáhlé opravy, které se týkají fatálně poškozených objektů, odstraněných objektů a objektů, u kterých vlastník přistoupil k jejich rozšíření nebo nástavbě. Tady již probíhá standardní stavební řízení. Pokud projektová dokumentace předpokládá rozšíření půdorysného uspořádání objektu, je určitě vhodné provedení geotechnického průzkumu. Jižní Morava je oblast s dlouholetou tradicí budování zemních sklepů. Mimo sklepy stále užívané existuje spousta sklepů neužívaných, částečně zasypaných nebo zborcených. Mnohdy ani vlastník nemovitosti neví, že na svém pozemku takový sklep má. Objevení podzemního prostoru až při realizaci stavby je nepříjemné překvapení a velká komplikace pro dodavatele stavby i pro investora. To potvrdil i zástupce dodavatelé firmy, která prováděla stavební práce v Moravské Nové Vsi a nevyplněný podzemní prostor odhalila až při provádění výkopových prací. Nebezpečnější situace by nastala, kdyby sklep vůbec neobjevila.

Jak vypadala oblast rok po tornádu

Při prohlídce zasažených oblastí po roce od zásahu tornádem bylo možné dokumentovat i další chyby či nedostatky ve stavební činnosti s různým stupněm rizika následků.

Nástavba podlaží nad původním objektem rodinného domu

Za zmínku stojí budování nového objektu na místě odstraněného domu. Ve srovnání s původní stavbou se stavebník rozhodl pro nový dům snížit úroveň nejnižšího podlaží, a tedy i úroveň základové spáry cca o 1,5 m. V hranici se stavbou na vedlejším pozemku se úroveň otevřeného výkopu dostala hluboko pod základovou spáru sousedního objektu v celé délce stěny. Nebylo provedeno žádné zajištění výkopu a podkopaných konstrukcí.

Zvýšenou pozornost si zaslouží i realizace nástavby objektu. V mnoha případech se majitelé objektu rozhodli na místě odstraněné střechy vybudovat další podlaží nebo podkroví. I v tomto případě je nutné posouzení všech nosných konstrukcí stávajícího domu až po základovou spáru. Původní konstrukce jsou přetíženy novým zdivem nástavby, novou skladbou podlahy v podkroví a zvýšenou hodnotou užitného zatížení v nových obytných místnostech.

Je nutné zajistit odborný dohled i při obnově poničených konstrukcí

Z výše uvedených odstavců je zřejmé, že riziko vzniku chyb při realizaci stavebních prací po ničivé živelní události většího rozsahu je násobně vyšší než při běžné stavební činnosti. Minimalizaci nesprávných technických řešení a chybného provádění staveb zaručí pouze odborný dohled osoby s patřičnou kvalifikací.

Je na místě otevřít diskuzi o zajištění odborného dohledu státní správou povoláním dostatečného počtu autorizovaných osob do postižených oblastí a určením dohledu nad prováděním stavebních prací. Náklady spojené s touto činností jsou násobně nižší ve srovnání se škodami, které při neodborném provádění stavební činnosti mohou nastat. V krajním případě mohou být chyby zdrojem poruch vedoucích k lokálnímu kolapsu konstrukce a v konečném důsledku ohrožují uživatele nemovitosti na zdraví a životě.

Ing. Ivan Koudelka (ČKAIT 1004252, IS00)

autorizovaný inženýr v oboru Statika a dynamika staveb, v rámci mezinárodní spolupráce pracoval na prohlídkách objektů zasažených zemětřesením v Albánii i letos v Turecku

Autojeřáb umísťuje modulární dřevostavbu na pozemek. Foto: autor

Zkušenosti z realizace modulárních dřevostaveb v malé stavební firmě

Problémy stavebnictví dneška a zítřka? Nedostatek odborných pracovních sil. Tlak na cenu ze strany stavebníka ve většině případů neumožňuje zejména malým stavebním firmám ohodnotit pracovníky. Podobně jako mnohé výrobní závody musí hledat cestu zvýšením produktivity. Modulární výstavba může být jednou z cest.

Móda mobilního bydlení, tedy obydlí umožňujícího transport z místa na místo, začala již ve 20. století v USA, a to především kvůli nutnosti často cestovat za prací. V průběhu vývoje se z karavanů a mobilheimů stávaly tří i vícepokojové mobilní domy. V Evropě se mobilní bydlení více rozšířilo až během posledních let. Postupný vývoj v ČR kráčet od buněk pro zařízení stavenišť přes různé úpravy kontejnerů nebo vysloužilých mobilheimů až po kvalitní modulární dřevostavby.

O modulárních domech s ocelovou konstrukcí bylo již napsáno mnoho. Jejich konstrukce do dnešního dne nezaznamenala podstatné změny. Jsou používány desítky let staticky ověřené konstrukce doplněné novými izolačními materiály, úpravami povrchů a technologickými zařízeními.

Perfektní příprava a přesná dokumentace je nutností

Jako dlouholetí výrobci a realizátoři energeticky úsporných a pasivních dřevostaveb se s vámi v tomto článku podělíme o naše více než desetileté zkušenosti z realizace modulárních dřevostaveb v malé firmě. Představíme výhody i nevýhody modulární výstavby. Nutno dodat, že ne všechny naše počáteční pokusy byly úspěšné. Protože se dlouhodobě zabýváme lehkým skeletem, šli jsme cestou modulů z lehkého skeletu. Vývoj je pozvolný. Momentálně převažuje v ČR poptávka po jednopodlažních modulech. Možná je to vlivem krize bytového stavebnictví a důsledkem drahých hypoték. Ale objevují se již vlašťovky dvoupodlažních domů, většinou energeticky úsporných nebo pasivních. Modulární dům nemusí být jen krabice

s rovnou střechou. I když pro tepelnou pohodu v letních vedrech je rovná zelená střecha, která chladí dům bez dalších nákladů na placené energie, výhodou. Níže uvedený výběr z několika realizací, ale i zvýšená poptávka v době krize dokazují, že modulární stavby, ať nízkoenergetické, nebo pasivní, jsou cestou pro moderní stavebnictví. Pro kvalitní modulární stavbu je ovšem vždy nutná perfektní příprava a přesná výrobní dokumentace.

Stavební povolení ano nebo ne?

Modulární dům je výrobek plnící funkci stavby, kde v průběhu výroby důsledně dodržujeme certifikační proces s průběžnou kontrolou kvality a na výrobu používáme jen kvalitní certifikované materiály. Pro každý modul se připravuje samostatná výrobní dokumentace s kontrolou statiky, požárních, tepelných a ekologických vlastností jednotlivých materiálů. Při vstřícném přístupu stavebního úřadu využíváme § 103 a 95 současného stavebního zákona, tj. zjednodušený systém povolování záměru cestou „územního souhlasu“.

Mezi pracovníky na stavebních úřadech je ale mnoho takových, kteří zastávají názor, že kontrola modulární stavby není v průběhu certifikace a následných dohledových kontrol dostatečně prověřená, a požadují klasické stavební řízení. Pravdou je však opak. Při certifikaci jsme povinni předložit podstatně více dokumentů k zabudovaným materiálům než v průběhu stavebního řízení. A orgán dozoru si může při kontrole vyžádat dodací listy zpětně.

Modulární dům se může měnit podle potřeb stavebníka

Konstrukční systém modulárního domu je tvořen jednotlivými prefabrikovanými buňkami – moduly. Rozměrově unifikované moduly je možné sestavit a smontovat, čímž se vytvoří požadovaná velikost a tvar domu. Modulární dům může být tvořen jedním či několika moduly v závislosti na přání a potřebách stavebníka. Úsporný modulární dům je kvalitní dřevostavba, která může být energeticky úsporná, či dokonce pasivní, a může vzhledově odpovídat klasickému domu s fasádou a šikmou střechou. Přiznaná dřevěná fasáda však nezapře původ domu jako ekologické dřevostavby. Kompaktní celek obálky domu mohou tvořit ekologické materiály jako dřevo, konopí apod. Fyzikální vlastnosti konstrukce běžně zlepšuje také foukaná celulóza, která formou izolace stěny a střechy chrání nejen před chladem, ale i před letními vedry. Ale to jsou obecně známé atributy dřevostaveb.

Modulární dům je cenově dostupnější

Současná situace dostupnosti bydlení na běžném trhu je poměrně tristní: v Praze na nový byt vloni nestačilo již ani 17 průměrných hrubých ročních platů. V rámci ČR je to o něco lepší, ale ani zde se nedosahuje Baťova standardu kdysi platného ve Zlíně (viz minulé vydání Z+i ČKAIT 2/2023). Podpora rozšiřování dřevostaveb a modulárních systémů výstavby by mohla nejen zlepšit finanční dostupnost bydlení, ale také garantovat energeticky úsporný nebo rovnou pasivní standard. Modulární dřevostavby splňují požadavky dotačního programu Nová zelená úsporám.

Měli bychom překonat myšlenku, že tyto domy jsou vhodné jen jako nouzové ubytování. Právě modulární dřevostavby se ukázaly jako jedna z cenově nejvýhodnějších variant rychlé a kvalitní obnovy bydlení. Rozdíl je patrný na první pohled: přepočtené průměrné stavební náklady na realizaci modulárních domů standardního vybavení a konstrukční charakteristiky činí zhruba **35 000 až 50 000 Kč za m²** čisté užitkové plochy. Konečná celková cena je otázkou energetického standardu modulární stavby a dalších souvisejících nákladů, jako je například cena pozemku, napojení na infrastrukturu a podobně. Pokud vezmeme v potaz dvoupokojový nízkoenergetický modulový domek se zastavěnou plochou 54 m² (čistá užitná plocha 42 m²), vychází prodejní cena na cca 2 miliony korun. Čtyřpokojová varianta ve standardním modulu 8 × 13 metrů s užitnou plochou 84 m² vychází jako pasiv, tzv. na klíč včetně založení, dovozu a instalace, na něco málo přes 4 miliony korun. Jde o daleko dostupnější poměr, než jaký nabízí standardní rezidenční trh.

Cena modulárního domu 2+kk na klíč včetně dopravy, montáže a 15 % DPH

- Nízkoenergetický modulární dům, zastavěná plocha 52 m² (čistá užitná plocha 42 m²) = **2 005 000 Kč**
- Pasivní modulární dům, zastavěná plocha 84 m² = **4 155 000 Kč**

Mezi výhody modulárních dřevostaveb patří zejména:

- Zkrácená doba realizace;
- Kontrola kvality ve výrobě, nižší potřeba kvalifikovaných dělníků;
- Omezení prací na staveništi, nižší potřeba kvalifikovaných dělníků;
- Zlepšení podmínek v okolí stavby;
- Snížení prašnosti a emisí nákladní dopravy;
- Snížení hluku v místě stavby;
- Rychlost výstavby v místě stavby v hodinách, max. dnech;
- Možnost rozšíření kdykoliv v budoucnu přístavbami nebo nástavbami;
- Nízké provozní náklady;
- Možnost následné demontáže a osazení modulu na jiné místo.

Mezi nevýhody modulárních dřevostaveb patří zejména:

- Nutnost přístupu ke stavbě těžkou technikou (autojeřáb s nosností 60–100 t a nadrozměrná doprava velikosti modulu);
- Statika – je navíc nutno počítat i s namáháním tahem při nakládce a montáži modulu.

Energetická nenáročnost modulárních dřevostaveb

Modulární dřevostavby lze vybavit rekuperací, fotovoltaickými panely pro ohřev teplé vody, stejnosměrnou jednotkou tepelného čerpadla vzduch/vzduch a bivalentními přímotopy. Z měření spotřeby energií domu osazeného výše uvedeným systémem činila za rok 2022 spotřeba elektrické energie 5 500 kWh. V měřeném domě s půdorysem cca 102 m² přitom žili dva senioři, kteří si denně vařili. Vnitřní teplota dosahovala v zimě 21 °C, v létě max. 25 °C.

Rychlost realizace i různorodé využití

Montáž dvou energeticky úsporných modulů – dům 8 × 13 m – je přitom velmi rychlá. Trvá jeden den v případě lištovaného spoje modulů v interiéru nebo tři dny v případě spoje prostřednictvím sádkartonových konstrukcí a následném vymalování (montáž se prodlužuje z důvodů technologických přestávek – vysychání spojů sádkartonů).

Využití modulárních dřevostaveb může být velmi různorodé. Mohou sloužit jako rodinné a rekreační domy, přístavby a nástavby bytových domů, školy, domy pro seniory, komerční objekty, atypické projekty i jako developerské projekty.

Zdeněk Kaňa (ČKAIT 1301031, SP00)
autorizovaný technik v oboru Pozemní stavby,
jednatel společnosti Úsporné bydlení s.r.o.

Zelené střechy a fasády na moravských panelových domech

V návaznosti na aktuálně probíhající diskuze o doplňování obnovitelných zdrojů energie nebo zelených střech a fasád na stávající konstrukce uveřejňujeme příspěvek o možném dvousměrném využití stropních panelových konstrukcí.

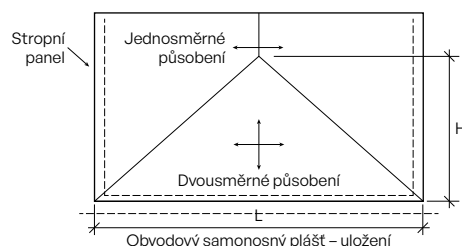
V minulém vydání Z+i ČKAIT 2/2023 informoval Luděk Vejvara o zkušenostech s vlastnostmi panelových soustav používaných v Plzeňském kraji, které mají obvodový plášť s vloženými parapety a meziokenními vložkami téměř bez možnosti být i dílčího přetížení. Na Moravě a u novějších soustav typu P 1 i v Čechách byly však realizovány soustavy se „samonosným obvodovým pláštěm“ s panely na výšku celého podlaží, kde by mírné přetížení možné bylo.

Přibližné uvažování rozmezí mezi dvousměrným a jednosměrným působením stropní desky u příčně nosných malorozponových panelových systémů

Střešní pláště panelových domů byly, jako obalové konstrukce, často narušovány působením klimatických vlivů – deštěm, sněhem, větrem. Z toho důvodu byla nutná jejich častější oprava nebo sanace. To se týkalo jednoplášťových a následně i dvouplášťových střech. Působení teplotních a vlhkostních rozdílů během jednotlivých cyklů v průběhu kalendářního roku bylo významnou příčinou zvětšených cyklických pohybů těchto nosných prvků, jako důsledky pak vznikaly trhliny umožňující nevídané zatékání do střech. Lepší situace byla u soustav plnicích požadavky směrnic pro navrhování panelových domů, vypracované ve VÚPS Praha v roce 1971, kde byla tato problematika analyzována v teoretické rovině. U soustav, kde byly výsledky promítnuty do reálného zhotovení domů, se příznivě projeví v menších počtech oprav i sanací těchto konstrukčních částí panelových domů, a to nejen u malorozponových, ale i středněrozponových soustav.

Již v průběhu šedesátých let minulého století teoretici (stavební fakulty ČVUT a VUT) upozorňovali na význam tohoto nedostatečně zvládnutého problému. Stropní desky (tabule) byly řešeny v praxi téměř zásadně jako prosté nosníky bez uvážení příznivých vlivů jejich spojitosti v podélném směru nebo dílčího využití dvousměrného působení stropních desek, případně pozitivního vlivu působení kroutících momentů v rozích desek. Po roce 1989 na tento problém upozornilo několik prací (viz použité zdroje, které naleznete na zpravy.ckait.cz).

V posledním období jsou odbornou veřejností prosazovány zelené střechy či fasády na různých druzích objektů (viz magazín Energeticky soběstačné budovy 1/2023, ČKAIT, březen 2023). U dříve realizované panelové výstavby nelze opomenout ani statické souvislosti, jak správně upozorňuje Ing. Luděk Vejvara v článku „Vegetační střechy a jejich statické požadavky“ (časopis Stavebnictví 4/2022), a dosud ne zcela obvyklou ochotu majitelů domů se o zeleň na domech přiměřeně starat.

Ukázka rozhraní dvousměrného a jednosměrného působení stropních desek v příčně nosné panelové soustavě

U malorozponových soustav, pokud jsou užity u podélných fasád panely šíře 2,4 m, často bude dvousměrné působení stropní tabule účinné v rámci šíře první stropní desky, nebude dosahovat až ke styčné spáře s dalším sousedním panelem (odpadá tedy nezbytnost posudku podélného styku ve spáře mezi dvěma panely, kde pro zamezení vzniku trhlinek nemusí být dokazování jednoduché).

Přetížení samonosného obvodového pláště je obtížné exaktně vyhodnotit, obvykle nebývají k dispozici např. výkresy vyztužení nadokenních překladů, protože obvodový plášť nebýval považován za součást základní nosné konstrukce. Vychází ze zkušeností, že za 50 let užívání soustav nebyly shledány výskyt trhlinek v této oblasti. Vyztužení lze, v případě nezbytnosti, ověřit kontrolními sondami u příslušného objektu a početně vyhodnotit. Je zřejmé, že v uvažované oblasti dvousměrného působení lze mírné přetížení střešního pláště připustit, ale obvykle s uvážením dílčího vetknutí stropních desek.

Pokud mají soustavy tzv. „samonosný obvodový plášť“, nebývá nutné u meziokenních pilířů početně dostatečnou únosnost dokazovat u objektů do devíti nadzemních podlaží, vyhoví pro mírné přetížení. Panely byly vyráběny z lehčeného betonu pevnostní značky 60 a u vrstvených obvodových plášťů byla vnitřní vrstva zpravidla tloušťky min. 100 mm z betonu min. B170, tedy dnes cca C12/15, rovněž s dostatečnou únosností rezervou.

Každý statik má své zaběhnuté výpočetní postupy, svůj vlastní software, své vlastní i Komorou vydané podkladové materiály panelových soustav, a může případně použít naznačený postup posuzování, který autor příspěvku již v reálné praxi použil.

Problém sanací střešních plášťů panelových domů je závažný. Protože sanace se zpravidla provádějí za obydleného stavu podlaží pod předmětnou stropní konstrukcí, je nezbytné plynule a bezpečně zajistit bezpečnost našich spoluobčanů bydlících v dotčených domech.

Ing. Jaromír Vrba, CSc. (ČKAIT 1200007, IP00, IS00)
autorizovaný inženýr v oborech Pozemní stavby
a Statika a dynamika staveb

Konference DŘEVOSTAVBY ve Volyni se konala za významné pomoci ČKAIT

V tradičním předvelikonočním čase 4.–5. dubna 2023 se opět na Vyšší odborné škole ve Volyni konal již 24. ročník konference, kterou tradičně pořádáme ve spolupráci s oblastní kanceláří České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě v Českých Budějovicích.

Letošní „předjubilejní“ ročník se konal po čtyřech letech, protože v roce 2020 jsme byli nuceni kompletně připravený ročník necelý měsíc před jeho konáním zrušit. Od samého začátku jsme neskrývali obavy z toho, zda tradice předvelikonočních konferencí na VOŠ a SPŠ ve Volyni bude moci být obnovena. Navíc pandemie nezasáhla jenom resort školství v podobě málo efektivní distanční výuky, ale zejména resort služeb a pohostinství. Oživením letošního ročníku bylo souběžné pořádání tří workshopů ve školní aule vybudované ve spolupráci s Technische Hochschule Deggendorf. Jednalo se o tyto workshopy:

- **„Mezi nebem a zemí“** – Nejdelší visutou lávku pro pěší na světě představilo vedení společnosti Taros Nova.
- **„EXPO 2025 – Jak je to tedy s tou udržitelností“** – Významným oživením bylo vystoupení Michala Šopíka, Zbyřka Šrůtka a Samana Saffariana. Trvalo až do pozdních večerních hodin prvního dne.
- **„Tepelně-vlhkostní souvislosti dřevostaveb“** – Workshop byl uspořádán s Univerzitním centrem energeticky efektivních budov ČVUT v Praze pod vedením prof. Ing. Jana Tywoniaka, CSc.

Příjemným zpestřením dvoudenního programu byla i vernisáž výstavy **„100 let norsk-české diplomacie“**, kterou osobně zahájil zástupce jeho excelence Velvyslanectví Norského království pan Per Øystein Vatne.

Odměnou nám byla historicky největší účast s počtem dosahujícím téměř 600 frekventantů z vnějšího prostředí školy. S velkou lítostí jsme ještě museli poměrně velkou skupinu zájemců o účast zdvořile odmítnout.

Již nyní začínáme plánovat jubilejní 25. ročník konference (26. a 27. března 2024), který bude znamenat, jak se promítne i do jeho názvu, „Čtvrt století konferencí na škole ve Volyni“. Sestava partnerů příští konference včetně zahraničních účastníků se teprve připravuje. Rádi bychom uvítali nejvýznamnější osobnosti, které se během pětadvaceti let přímo podílely na nejzajímavějších přednáškách. Z uvedeného důvodu prosím všechny čtenáře o podporu, abychom si jako dárek k **„160. výročí založení školy – 9. listopadu 2024“** mohli dát historicky nejúspěšnější konferenci.

Jiří Homolka
ředitel VOŠ a SPŠ Volyně

Studenti z 21 stavebních středních škol z celé ČR porovnali svou schopnost projektovat pozemní stavby

Již 19. ročník celostátní soutěže studentů 3. a 4. ročníků stavebních SPŠ a SOŠ se konal 23. března 2023 v aule SPŠ stavební v Českých Budějovicích. Pozvány byly všechny české střední školy, které poskytují vzdělávání ve studijním oboru Stavebnictví se zaměřením Pozemní stavitelství, a také partnerské školy ze Slovenské republiky: SPŠ stavební Trnava a SPŠ stavební Žilina.

Soutěže se zúčastnilo 21 škol. Každá škola měla možnost vyslat dva reprezentanty na základě výsledků školních kol. Na soutěžní listinu bylo zapsáno 42 žáků. Většina z nich pracovala v programu ArchiCAD, dalšími programy využívanými v soutěži byly Revit a Allplan. Soutěžící mohli pracovat na svých počítačích s instalovaným grafickým softwarem a s možností připojení na CD monitor v učebně, nebo využít PC v učebnách.

Soutěžním úkolem bylo zpracovat na základě zadání půdorysy, řez a dva pohledy v M 1:150 a dále 3D náhled v perspektivě generovaný z modelu. Jednalo se o rodinnou vilu osazenou do svahu a časový limit práce byl 180 minut. Účastníci soutěže byli seznámeni s aktuálními trendy BIM projektování a pro zájemce z řad pedagogů i studentů byl zorganizován ve spolupráci s firmou CEGRA seminář ArchiCAD.

Akci oficiálně zahájil ředitel školy, RNDr. **Vladimír Kostka**. Hosté byli: Ing. arch. **Vladimír Dolejšek** z Útvaru hlavního

architekta Magistrátu města ČB, Ing. **František Konečný**, místopředseda výboru oblasti ČKAIT České Budějovice, a Ing. **Stanislav Hronek**, člen ČKAIT a předseda poroty. Soutěžní porotu tvořili členové pedagogického doprovodu z přihlášených škol.

Grant a finanční podporu pro organizaci soutěže poskytlo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Jihočeský kraj a tradiční spolupřátelé: Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT) – oblastní kancelář České Budějovice, město České Budějovice, Centrum pro podporu počítačové grafiky, s. r. o. (CEGRA) a VEGA spol. s r. o. (časopis Stavebnictví a interiéru). Novým partnerem se stala společnost CZ BIM – building SMART CZ.

Ing. Hana Konečná
zástupkyně ředitele SPŠ stavební České Budějovice

Odborná exkurze umožnila projektantům seznámit se s chováním kouře a reálným fungováním protipožárních zařízení. Foto: Radek Drbohlav

Požárně bezpečnostní zařízení mají smysl, ale musí se navrhovat správně

V lednu proběhla velmi přínosná exkurze oblasti Praha do Chomutova, při níž se autorizované osoby mohly seznámit s reálným chováním kouře a fungováním protipožárních opatření. V průmyslovém objektu proběhla simulace požáru a byla ukázána funkce instalovaných požárně bezpečnostních zařízení. Na závěr byla předvedena funkce balistických bariér jako ochrana před výbuchovými účinky při evakuaci osob.

Něco jiného je teorie a něco jiného je praxe. Tuto větu jsme často poslouchali ve studentských lavicích a o její pravdě jsme se začali postupně přesvědčovat, když jsme se těžce nabyté teoretické znalosti snažili uplatnit v zaměstnání. Mnoho lidí má štěstí, že v jejich zaměstnání jdou teoretické znalosti a praxe ruku v ruce. My, kteří pracujeme v oboru požární ochrany od stolu, se však musíme spoléhat na praktické poznatky roky nabývané hrdinskou prací hasičů nebo vědců či analytiků ve výzkumných a zkušebních ústavech. Zkrátka, požár na vlastní kůži nechce zažít nikdo. Po čem však prahneme všichni, je navrhovat a realizovat stavby s takovými požárně bezpečnostními zařízeními, která odpovídají nejmodernějším trendům. Chceme, aby byly bezpečné a v případě požáru dokázaly ochránit lidi tak, abychom se nemuseli dočítat o smutných statistikách úmrtí při požárech v černé kronice.

Pomocnou ruku nám v tomto směru poskytla oblastní kancelář ČKAIT Praha, která 2. ledna 2023 zorganizovala pro zájemce exkurzi „Reálné chování kouře, funkce elektrické požární signalizace (EPS), stabilního hasicího zařízení (SHZ), zařízení pro odvětrání kouře a tepla (ZOKT) a balistické bariéry“.

Předmětem a účelem exkurze bylo především názorně ukázat jednotlivé návaznosti požárně bezpečnostních zařízení a reálné zakouření prostoru při požáru. Následně pak zhodnotit účinnost jednotlivých požárně bezpečnostních zařízení.

A tak jsme si my všichni, kteří jsme chtěli vybočit z každodenního stereotypu a vidět v praxi to, co denně dáváme „na papír“, jednoho dne přivstali a brzy ráno přijeli na místo setkání. Přestože bylo poměrně chladné počasí a hodiny ukazovaly něco po šesté ráno, panovala už od začátku veselá a přátelská atmosféra. Tato pohodová nálada pokračovala také v téměř plném autobuse, který vyrazil z Prahy směr Chomutov.

Úvodní přednáška o balistických bariérách

Nejprve nás čekala přednáška o praktických ukázkách. Nesmím zapomenout na výbornou kávu, čaj a sladký koláč na úvod. Nebylo to však nutné, protože přednáška sama o sobě byla velmi zajímavá. Ukázala nám takzvané „balistické bariéry“ od firmy STRIX. Jedná se o mobilní ochrannou bariéru BALBAR tvořenou kompozitní deskou s vodní náplní. Tato bariéra chrání především osoby, ale i majetek před tlakovými a rázovými

vlnami, ohněm a jeho tepelným účinkem, před nárazem letící tlakové láhve v případě její exploze, proti střelbě z ručních zbraní apod. Nosná konstrukce je tvořena pneumatickým rámem s vodním vakem, na které jsou upevněny kompozitní desky PREFASTRIX. Na přednášce nám byly představeny jednotlivé typy a možnosti použití i s názornými videoukázkami.

Praktická ukázka požáru v nevyužívaném průmyslovém objektu

Následně jsme si mohli prohlédnout vzorky těchto bariér přímo v průmyslovém areálu, kam jsme se po přednášce přesunuli. Tady už měla přijít praktická část exkurze. Ocitli jsme se v nevyužívaném průmyslovém objektu, kde jsou instalována požární bezpečnostní zařízení elektrické požární signalizace, zařízení pro odvětrání kouře a tepla včetně nuceného odvětrání schodiště. Nesmím opomenout instalovaný požární uzávěr (textilní roleta) a kouřové zábrany (textilní, drátosklo, deskové, rolovací textilní).

Po krátké instruktáži, jak se chovat a nechovat v průběhu zkoušky, jsme netrpělivě vyhlíželi hlavního aktéra celé zkoušky Ing. Václava Kratochvíla, Ph.D., MBA. Konečně nastal okamžik, na který jsme všichni čekali. Byl proveden požár, respektive simulace požáru dýmovnicemi. Po zahájení simulace požáru se o slovo přihlásila „bezdrátová“ elektrická požární signalizace (zapůjčená od spol. M-CON), která splnila to, co slibovala. Nejen že dala zabrat našim zvukovodům, ale uvedla do chodu pomoci ústředny EPS požární roletu a kouřové zábrany. Následně byl se zpožděním aktivován odtahový ventilátor ZOKT. Cílem prvního scénáře bylo názorně ukázat šíření kouře v hale, především pod stropem, a následně jeho odtah ventilátorem.

Při druhém scénáři přišla na řadu chráněná úniková cesta. Ta si užila svých „deset minut slávy“, když došlo k šíření kouře v úrovni stropu právě v jejím prostoru. Poté, co naše vjemy znovu potrápila EPS, byl samočinně aktivován ventilátor a následně došlo k odtahu kouře ze schodiště.

Třetí scénář zahrnoval ukázkou funkce lokálního práškového stabilního zařízení. Průběh zkoušky jsme si všichni užili na maximum. Nejen proto, že byla velmi zajímavá a názorná, ale také proto, že stát pod ventilátorem ZOKT ve chvíli, kdy pracuje na odtahu kouře při požáru, se jen tak někomu nepodaří. Prostoje mezi jednotlivými scénáři nám dávaly prostor na diskuzi s kolegy. Při jednotlivých zkouškách jsme se mohli na vlastní oči přesvědčit, že požární bezpečnostní zařízení fungují a mají smysl při ochraně osob a majetku, o to více, jsou-li navržena správně.

Po praktické části nás už čekala cesta domů, která se nesla ve stejně příjemném duchu. Nemalý podíl na úspěchu této povedené akce má paní Kateřina Pazderková, tajemnice oblasti. Vděčíme jí za skvělou organizaci exkurze, hladký průběh a nově nabyté praktické zkušenosti, které nám jistě pomohou v naší praxi. Více podobných praktických ukázek by jistě bylo velkým přínosem, a to nejen pro členy Komory.

Ing. Martina Andrašková (ČKAIT 0013547, IH00)
projektantka požární bezpečnosti staveb

Odešel statik a soudní znalec Ing. Jaroslav Sojka (†89 let)

Ve věku nedožitých 90 let zemřel jeden z čestných členů ČKAIT, člen výboru oblastní kanceláře Brno a posléze spoluzakladatel a člen výboru oblasti Jihlava (2000–2009), Ing. Jaroslav Sojka. Členem ČKAIT byl od roku 1993. Narodil se 15. října 1933 ve

Vřesovicích u Prostějova. Na VUT v Brně vystudoval stavební fakultu, obor konstruktivně dopravní, a poté nastoupil na umístěnou do Agropjektu Jihlava. Město Jihlava mu bylo souzeno, našel si zde manželku, založil rodinu a prožil zde profesní i rodinný život. Pokračoval ve Stavoprojektu Jihlava a posléze ve SPA, spol. s r.o., Jihlava. Jeho profesí byla hlavně statika a posléze soudní znaleství. Významné stavby, které navrhoval, byly například Horácký zimní stadion v Jihlavě nebo nemocnice v Ulánbátaru.

Čest jeho památce.

Ing. Karel Vaverka
předseda oblastního výboru ČKAIT Jihlava

Setkání čestných členů ČKAIT v Clam-Gallasově paláci

Již tradiční setkání čestných členů z celé ČR se letos konalo ve středu 17. května 2023 v nově zrekonstruovaném barokním Clam-Gallasově paláci v Praze, který získal titul a ocenění Stavba roku 2022. Z celé republiky přijelo 40 čestných členů ČKAIT a stálo to za to. Přinášíme vzpomínky jednoho z účastníků.

V ranních hodinách v Hradci Králové drobně pršelo, ale nám třem hradeckým čestným členům ČKAIT to vůbec nevadilo. Jeli jsme ve složení Bohumil Rusek, Bořivoj Málek a moje maličkost do Prahy. Škoda, že s námi ze zdravotních důvodů nemohl jet i Jiří Otčenášek. Odjžděli jsme totiž na setkání se svými kolegy inženýry, také čestnými členy Komory.

U vchodu do rozlehlého areálu Clam-Gallasova paláce nás přivítal ředitel Kanceláře ČKAIT Ing. Radek Hnízdil, Ph.D. Sešlo se nás nakonec přesně 40, včetně předsedy ČKAIT Ing. Roberta Špalka. Jak už to bývá, několik pozvaných nemohlo přijít nebo přijet ze zdravotních důvodů. Projevila se nejenom ta léta, ale i roky práce a starostí...

Stavby jsou odrazem historie

Teď bych měl trochu nahlédnout do historie rodu Gallasů i paláce, kde jsme se sešli. V dnešní podobě vrcholné dílo pražské barokní architektury nebylo v minulosti tak rozlehlé. První zmínka o této budově z roku 1351 ji uváděla jako stavbu pro moravského markraběte, mladšího bratra císaře Karla IV. Majitelé se postupně měnili. Roku 1634 byl palác v držení rodu Kinských, kterým ale byl po vraždě Albrechta z Valdštejna konfiskován a Habsburkové jej společně s majetky Valdštejna na Frýdlantsku a Liberecku darovali generálu Matyášovi Gallasovi, účastníkovi atentátu na Valdštejna v Chebu. Gallasové byli starou šlechtou ze severní Itálie. Do Prahy postupně přiváděli architekty, skoupili několik okolních měšťanských domů a na

návrh arch. J. B. Fischera z Erlachu vybudovali celý dnes známý rozlehlý areál paláce Clam-Gallasů. O sochařskou výzdobu se postaral Matyáš Braun se svojí školou, nádherné fresky, stropy a malířskou výzdobu provedl mistr vrcholného barokního malířství Innocenzo Carlone.

V paláci bylo zřízeno a pražskou smetánkou hojně navštěvováno palácové divadlo, pořádaly se zde honosné plesy, koncerty a palác se postupně stal pražským kulturním centrem. Na konci 18. století zde koncertovali Ludwig van Beethoven, Josefína Dušková a snad i sám Wolfgang Amadeus Mozart a jiní v té době známí umělci. K areálu byly přikupovány části přilehlého hřbitova a vznikla náročná zahrádka s veřejnou kašnou a pitnou vodou i se známou sochou dívky zvanou „Terezka“ od sochaře Prachnera. Dále byla založena zimní zahrada s interiéry doplněnými o klasicistní prvky, biedermeier a též „druhé“ rokoko.

Od konce 19. století byl palác již z větší části pronajímán a rodina Clam-Gallasů si ponechala k obývání jen „pánské“ a „dámské“ křídlo. Opouští se kočárovny, konírny a užívání celého rozlehlého paláce se stává „civilním“. V roce 1918 zde mělo kanceláře Ministerstvo financí nově vzniklé Československé republiky. Byla zde provedena „odluka“ ČS koruny od rakousko-uherského platidla, orazítkovány stohy rakouských papírových bankovek a distribuovány po celém Česku, Slovensku a Zakarpatské Ukrajině, která tehdy byla součástí ČSR, jako přechodné nové republikové platidlo. V roce 1945 dochází ke znárodnění celého areálu paláce, který byl předán Archivu

hl. města Prahy a byly sem sváženy relikvie z vybombardované a spálené Staroměstské radnice. Tento stav s menšími změnami přetrval až do roku 2017, kdy došlo k naplnění touhy veřejnosti po rekonstrukci paláce. Ta trvala až do dnešních dnů. Palác je nyní spravován Magistrátem hl. města Prahy a bude připravován na různé akce, především expozice a výstavy, Muzeem hl. města Prahy.

Naše prohlídka paláce byla komentovaná velmi zaslíbenou průvodkyní a začala na monumentálním schodišti pro významné hosty s velkolepou sochařskou i malířskou výzdobou. Postupně jsme procházeli jednotlivými sály s obnovenou štukaturou, látkovými tapetami, nádhernými stropními malbami, freskami na stěnách, renovovanými vlysovémi podlahami i původní knihovnou – zatím pouze s nábytkem v původním uspořádání, ale ještě bez knih. V průběhu času byla knihovna centrem mnohazjazyčné literatury, čítající tisíce svazků...

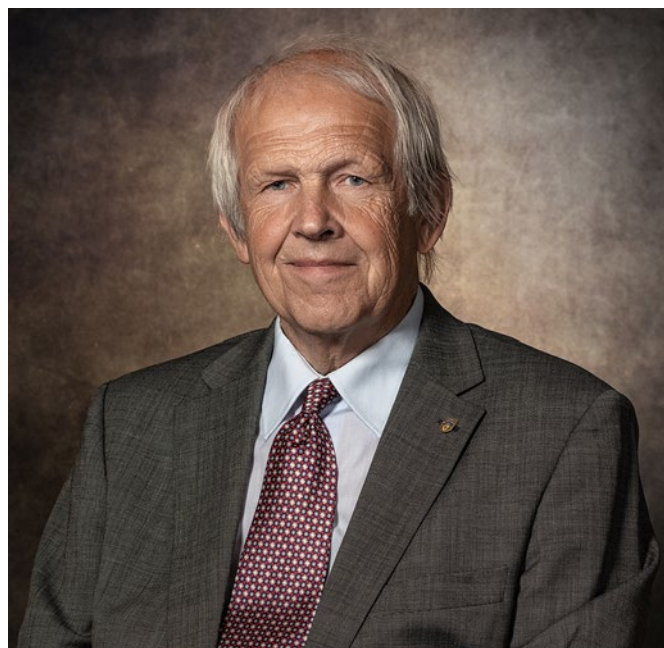
Palác určitě stojí za návštěvu

Nakonec bylo pro nás připraveno pohoštění a oběd v prostorách bývalé konírny, také nádherně opravené. Pokud mohou čtenářům po dojmech z našeho setkání něco doporučit, bude to určitě, aby sledovali, kdy bude Clam-Gallasův palác otevřen veřejnosti, a neváhali ho navštívit. Stojí to za to! S kolegy a kamarády, čestnými členy Komory, jsme konstatovali, že za nápad navštívit právě tento palác jsme velmi vděční. Vše bylo nádherné a na cestě domů nám i zasvítilo zapadající sluníčko a ani Hradec Králové už nebyl mokřý jako ráno při našem odjezdu. Děkujeme a těšíme se na příští stejně hezké setkání s vedením ČKAIT a pány kolegy i paními kolegyněmi, čestnými členy naší Komory.

Ing. Vítězslav Bezpalec (ČKAIT 0600069, IV00)
čestný člen ČKAIT

Významná životní jubilea mimořádných osobností ČKAIT

80 let – Ing. Václav Mach – zakládající člen a první předseda ČKAIT

V červnu oslavil 80. narozeniny Ing. Václav Mach autorizovaný v oborech Mosty a inženýrské konstrukce, Statika a dynamika staveb a Geotechnika. Je čestným členem a čestným předsedou ČKAIT. Jeho členské číslo je 0000001. Je vůbec prvním, tedy zakládajícím členem ČKAIT a současně jejím prvním předsedou v letech 1992–2001.

Ing. Mach vystudoval Fakultu stavební ČVUT, směr Inženýrské stavitelství, obor Inženýrské konstrukce a dopravní stavby. Po dokončení studia působil jako projektant v Armabetonu a Vojenském projektovém ústavu (VPÚ), mezi lety 1992 a 2010 pak ve VPÚ DECO PRAHA a.s. Jeho odborná činnost zahrnovala kromě mostů také vodohospodářské stavby, metro, pozemní stavby, normalizaci, a především řešení různých dílčích problémů nebo havárií. Je autorem obdivuhodného množství

staveb, několika patentů, spoluautorem úpravy stavebního zákona, spoluautorem autorizačního zákona a držitelem řady odborných ocenění a uznání.

V roce 1990 mu byla Českou národní radou udělena Národní cena České republiky za „Nekonvenční řešení stavebních inženýrských konstrukcí s využitím interakce materiálů“. Cenu předával předseda vlády a mezi celkem deseti oceněnými byl i spisovatel Bohumil Hrabal. Dále získal například Cenu Jože Plečnika za celoživotní přínos architektuře a stavitelství.

Vypracoval mnoho projektů nových mostů, rekonstrukcí mostů, projekty lávek pro pěší na bezmála 20 místech, návrhy vodohospodářských staveb i jiných typů staveb. Za všechny můžeme jmenovat most přes Sedlický potok na dálnici D1, mosty na dálnici D6 v oblasti kolem Krušovic, přestavbu mostu přes Berounku v Praze-Lahovicích, lávku přes dálnici D8 u Ústí nad Labem (zvanou podle svého vzhledu Kočičí oči), lávku přes Vltavu v Českých Budějovicích, ale třeba také konstrukci stanice metra Dejvická či zastropení stanic metra Radlická a Nové Butovice, návrh rekonstrukce haly hlavního nádraží v Praze nebo mimořádně komplikovaný projekt výstavby podchodu na pražském Můstku.

Působí aktivně v Technické komisi ČKAIT a v pracovním aktivu odborů Statika, Mosty a inženýrské konstrukce. Inicioval sledování soudních kauz ve věci stavebních havárií, kde byly obviněny autorizované osoby, a sám se tomuto problému – jako nezpochybnitelná odborná autorita v oboru mostních konstrukcí – trvale věnuje.

Za celou Komoru Ti děkuji, že můžeme navazovat na vše, co jsi pro naši profesi vykonal. Přejí Ti především hodně zdraví a i nadále Tvou neutuchající aktivitu!

Ing. Robert Špalek
předseda ČKAIT

80 let – Ing. arch. Zdena Umlášková – odbornice na stavební právo

V květnu oslavila životní jubileum Ing. arch. Zdena Umlášková, čestná členka ČKAIT. Narodila se v Brně, a zde také celoživotně profesně působila. Absolvovala VUT v Brně směr Architektura a pozemní stavitelství, studijní obor Architektura a stavba měst. V postgraduálním studiu (1985–

87) se zaměřila na ekonomiku a řízení stavebnictví. Koncem roku 1992 se stala jednou z prvních autorizovaných inženýrek v oboru Pozemní stavby. Její členské číslo ČKAIT je 1000034.

Pracovala nejprve v KPO Stavoprojekt a poté jako samostatná projektantka ve Vojenských stavbách. Po mateřské dovolené pracovala na stavebním úřadě v Brně a začala se více orientovat na oblast stavebního práva, což jí vydrželo po celou dobu profesní kariéry. Následně postoupila jako specialista na Odbor územního plánování a architektury města Brna. Po vytvoření Odboru územního a stavebního řízení Magistrátu města Brna jako odvolacího orgánu pro stavební úřady městských částí se v roce 1991 stala jeho vedoucí a tuto funkci vykonávala až do roku 2001, kdy odešla do důchodu. Celých 25 let působila

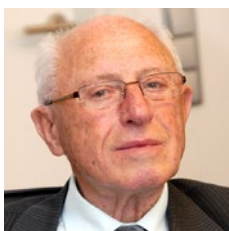
jako externí vyučující předmětu Stavební právo na VUT v Brně na Fakultě architektury. V rámci ČKAIT působila jako předsedkyně Regionální legislativní komise ČKAIT, zkušební komisařka, členka výboru oblasti Brno a posléze i Stavovského soudu ČKAIT. Ministrem pro místní rozvoj byla v roce 2007 jmenována členkou Koordinační rady pro autorizované inspektory, kde působila 3 roky. Více než 10 let odborně spolupracovala s Ústavem územního rozvoje ČR, přičemž její hlavní náplní byla opět problematika stavebního práva.

Hodně se také věnovala přednáškové a publikační činnosti v oblasti stavebního práva, a to včetně odborných seminářů pro různé agentury i přípravných seminářů pro zájemce o autorizaci. Mnohaletá byla i její činnost v ve stavebních poradenských centrech ČKAIT na vybraných stavebních veletrzích. Svou odbornou činnost ukončila až loňského roku.

Velmi děkujeme za celoživotní přínos profesí a přejeme hodně zdraví a radosti v osobním životě.

prof. Ing. Alois Materna, CSc., MBA
1. místopředseda ČKAIT

95 let – Ing. Miroslav Loutocký – aktivní člen redakční rady Z+i

V červnu oslavil své 95. narozeniny Ing. Miroslav Loutocký. Patří k zakládajícím i čestným členům Komory, a to s číslem autorizace 0000022. Specializací je autorizovaný inženýrem v oborech Stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství a Technologická zařízení staveb. Svou

profesi měl možnost uplatnit nejen v ČR, ale i v zahraničí – v Německu, v severní Africe či v Mongolsku. Pracoval ve Vojenském projektovém ústavu, Rudném projektu v Brně, ve firmě Integro Praha a švýcarské společnosti Umwelttechnik A. G. Buchs, a poté ve vlastní konzultační a projektové firmě.

Vykonával velmi záslužnou práci pro ČKAIT. Věnoval se nejen otázkám autorizace a autorizačním zkouškám, ale působil i jako tajemník kanceláře Komory v Brně. V letech 1997 až 2005 byl členem Představenstva ČKAIT. V letech 2007 až 2016 byl

předsedou redakční rady časopisu Z+i. Dodnes je aktivním členem naší redakční rady, který velmi pečlivě sleduje vývoj inženýrské profese. Ing. Loutocký je mimořádná osobnost s širokým rozhledem nejen v záležitostech odborných, ale i kulturních a společenských. I ve svém velmi vysokém věku si zachoval schopnost uvažovat o věcech v souvislostech a s nadhledem. Přínosnými postřehy nám ostatním připomíná potřeby zejména mladých nastupujících autorizovaných osob.

Děkujeme touto cestou za Vaši dlouholetou práci nejen pro nás, redakční radu, ale i celou profesi. Věříme, že naše vzájemná spolupráce bude pokračovat na stále stejně obohacující rovině jako doposud. K Vašemu krásnému životnímu jubileu Vám za sebe i celou redakční radu Z+i přeji veselou mysl a hlavně pevné zdraví do dalších let.

Ing. Radim Loukota
předseda redakční rady Z+i

75 let – Ing. Jindřich Pater – dlouholetý místopředseda ČKAIT

V březnu oslavil životní jubileum náš milý kolega Jindra Pater, vždy velmi aktivní v práci pro Komoru. Vystudoval SPŠ strojní Opava a Fakultu strojní ČVUT v Praze. V letech 1972 až 2000 pracoval ve firmě VÍTKOVICE, a.s., Ostrava na různých pozicích jako projektant, HIP, vedoucí projekce a ředitel

divize ENGINEERING. Mezi lety 2000 až 2010 působil ve vedení společností FERRAM, a.s. Opava, KOEXPRO OSTRAVA, a.s. a BYTOSTAV Poruba, a.s.

Byl členem vědeckých rad na VŠB-TU Ostrava (Fakulta strojní, Fakulta stavební a Fakulta bezpečnostního inženýrství), členem redakční rady „Sborníku vědeckých prací – řada stavební“, vydávaného Fakultou stavební VŠB-TU Ostrava, a členem hodnotitelské poroty Stavba roku Moravskoslezského kraje. V roce 2019 se stal držitelem titulu Osobnost stavebnictví Moravskoslezského kraje. Je členem VIZE BOZP na staveništi Brno pracující pod záštitou Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV), členem pracovní skupiny MPSV ČR pro BOZP, České společnosti stavebních koordinátorů (ČSSK), v pracovní skupině PS č. 1 při Radě vlády pro stavebnictví vedené Ministerstvem průmyslu a obchodu.

Od roku 1992 je autorizovaným inženýrem v oborech Technologická zařízení staveb (TZS), Technika prostředí staveb (TPS) a Energetické auditorství (EA). Patří mezi spoluzakladatele ČKAIT – v roce 1990 se stal členem ustavujícího výboru ČKAIT. Od roku 1992 až dosud je místopředsedou Představenstva ČKAIT. Významně se zasloužil o založení profesních aktivů. Od roku 2014 je předsedou Ediční rady a Rady pro podporu rozvoje profese ČKAIT – PROFESIS a autorem mnoha metodických pomůcek ČKAIT PROFESIS. Je také

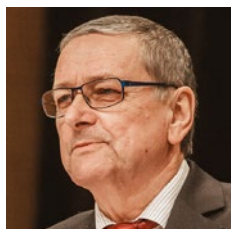
členem Komise ČŽV ČKAIT. Od roku 2011 působí v redakční radě odborného časopisu Z+i.

Jménem celé Komory, ostravské oblasti i všech kolegů Ti do dalších let přeji pevné zdraví, naplnění v profesním životě, radost a spokojenost v soukromém životě. Děkujeme Ti za vše, co děláš pro Komoru, i za Tvůj aktivní přístup a vždy vstřícné a milé chování!

Ing. Petr Dospiva, Ph.D.

předseda výboru oblasti ČKAIT Ostrava

75 let – Ing. Svatopluk Bijok – dlouholetý předseda oblastního výboru ČKAIT Ostrava

Významné životní jubileum letos oslavil Ing. Svatopluk Bijok (ČKAIT 1100002, MLK) čestný člen ČKAIT, mimořádný odborník v oboru Mosty a inženýrské konstrukce a také úspěšný podnikatel ve stavebnictví. I při řízení firmy se věnoval odborné profesi projektanta mostů a své zkušenosti předával stu-

dentům a mladým absolventům. Prosazoval inovativní postupy a řešení, je autorem užitého vzoru. V průběhu praxe přednášel a školil mostaře na různých seminářích a také publikoval odborné články v časopisech. Působil jako zkušební komisař pro obor autorizace Mosty a inženýrské konstrukce na zkušebním místě ČKAIT Brno. Svou odbornost a zájem o rozvoj profese uplatňoval i jako předseda oblasti. V roce 2021 po 18 letech již na funkci předsedy nekandidoval. Za svou aktivní práci v oboru Mosty a inženýrské konstrukce získal ocenění ministra dopravy.

V roce 1991 v rámci velké privatizace založil se společníky projektovou firmu DOPRAVOPROJEKT Ostrava spol. s r.o., která se v roce 2015 transformovala na akciovou společnost, v níž je předsedou dozorčí rady. Firma se v průběhu času stala se svými cca až 100 zaměstnanci největší projektovou firmou

na severní Moravě a zařadila se na přední místo mezi největší a kvalitní projektové firmy dopravních staveb v ČR. Firma je inovativní – v současné době zpracovává pilotní projekty dopravních staveb metodou BIM pro ŘSD a Ministerstvo dopravy.

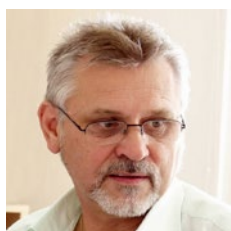
Podílel se na vzniku mnoha významných staveb: estakáda v Bělčíně na sil. I/48 – projekt pro stavební povolení – projektant, vedoucí projektant, 4 mosty přes Odru na ul. Opavské v Ostravě – všechny stupně projektu – projektant, vedoucí projektant, silniční most přes Odru na ul. Koblovské v Ostravě, estakáda na obchvatu Moravských Budějovic – projekt pro stavební povolení – řešení koncepce mostu, spolupráce na projektu v jeho průběhu, HIP 40 mostů na dálnici D47 v úseku Ostrava–Bohumín. Působil i jako konzultant v oboru Mosty a inženýrské konstrukce u Okresního soudu v Novém Jičíně a Krajského soudu v Ostravě. Ve spolupráci se SPS inicioval před 16 lety vznik soutěže Stavba MsK.

Je mi ctí, že mohu navázat na Tvou dlouholetou práci pro Komoru, a za všechny kolegy Ti přeji mnoho životního elánu.

Ing. Petr Dospiva, Ph.D.

předseda výboru oblasti ČKAIT Ostrava

75 let – Ing. Karel Vaverka – člen Představenstva ČKAIT a předseda oblasti Jihlava

Dne 1. února letošního roku oslavil 75. narozeniny Ing. Karel Vaverka, autorizovaný inspektor a autorizovaný inženýr v oborech Městské inženýrství, Pozemní stavby a Energetické auditorství. Ing. Vaverka je od roku 2011 členem Představenstva České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných

ve výstavbě. Do práce v institucích Komory se zapojil brzy po jejím vzniku, zpočátku působil v oblasti Brno, kde byl od roku 1998 do roku 2000 aktivním členem brněnského výboru OK ČKAIT. V souvislosti s novým krajským uspořádáním České republiky a se vznikem Kraje Vysočina se stal v roce 2001 zástupcem předsedy nové oblasti Jihlava. V roce 2013 byl na Vysočině zvolen předsedou OK a tuto funkci vykonává do současnosti.

Ing. Vaverka žije od roku 1970 v Třebíči, kde se usadil po dokončení studia na ČVUT v Praze, Fakulta stavební, obor Pozemní stavby (zde absolvoval i postgraduální studium automatizace projektování). Profesní dráhu započal právě v Třebíči v místním Okresním stavebním podniku a následně pokračoval

v Energoprojektu Praha – pobočka Třebíč v různých, převážně projektových funkcích. Po listopadu 1989 Ing. Vaverka založil v roce 1991 privátní projektově-inženýrskou firmu zabývající se zejména navrhováním staveb.

Mezi jeho oceněnými projekty lze najít např. dokumentace pro stavbu Jódových sanatorií v lázních Klimkovice, Muzeum Kampa v Praze či budovu České pojišťovny v Třebíči. Ing. Vaverka je coby uznávaný odborník, soudní znalec a energetický specialista MPO v širokém regionu fyzickými i právníky osobami vyhledávaným konzultantem a zpracovatelem energetických posudků, podkladů či žádostí. Svým přístupem a houževnatým úsilím přispěl ve funkci předsedy OK Jihlava k výraznému pozitivnímu zviditelnění ČKAIT na Vysočině jak u stavební veřejnosti, odborných orgánů a institucí, tak i mezi subjekty veřejné správy.

Za dosavadní činnost děkujeme a přejeme mnoho energie do dalších let osobního i profesního života!

Bc. Libor Honzárek

oblastní kancelář ČKAIT Jihlava

Z dubnového zasedání představenstva 2023

Nejdůležitější body projednáváné na letošním 2. zasedání Představenstva ČKAIT, 20. dubna 2023 v Praze.

Představenstvo schvaluje zápis z 22. února 2023 bez připomínek. Mezi řádnými jednáními bylo per rollam schváleno:

- 15. března 2023 – udělení záštity konferenci Dopravní infrastruktura 2023 [pro 10 – zdržel se 1 – proti 4]
- 20. března 2023 – doplnění komise ZZVZ o pracovníci metodiky veřejných zakázek Ministerstva průmyslu a obchodu (MPO) Ing. Romanu Lovichovou, Ph.D. [pro 13 – zdržel se 1 – proti 1]
- 17. dubna 2023 – udělení záštity konferenci Tepelná technika budov 2023 na Slovensku [pro 12 – zdržel se 1 – proti 2]

Výsledky hospodaření ČKAIT v roce 2022

V současné době máme ukončenou roční závěrku hospodaření včetně návrhu daňového přiznání s přílohami. Výsledně ČKAIT hospodařila s účetní ztrátou 145 760 Kč. S odpočtem daně (ze základu včetně nedaňových výdajů) vznikla finanční ztráta 740 270 Kč. Na návrh Ing. Mráze byly schváleny výsledky hospodaření ČKAIT v roce 2022 s tím, že finanční ztráta bude zaúčtována proti účtu nahospodařeného zisku minulých let [pro 14 – zdržel se 0 – proti 0]

Hospodaření ČKAIT v roce 2023

Ing. Motýčka, ekonomický mandatař ČKAIT, předložil k dnešnímu jednání průběžné výsledky hospodaření k 31. březnu 2023 v porovnání s rozpočtem. Celkově ČKAIT zatím čerpá výdaje v souladu se schváleným rozpočtem.

- Mandatorní příjmy 88,4 mil. Kč, tj. 81 % ročního rozpočtu
- Mandatorní výdaje 20,6 mil. Kč, tj. 20 % ročního rozpočtu

Časopis Stavebnictví

K dnešnímu dni máme k dispozici podrobný rozbor příjmů a výdajů Informačního centra ČKAIT, s.r.o., k časopisu Stavebnictví. Také ČKAIT se svým Střediskem vzdělávání a informací zpracovala alternativní výpočet ceny tohoto časopisu, a to jednak v režii tohoto střediska a jednak při zadání mimo ČKAIT. Tyto podklady budou zaslány jako příloha k pozvánce na jednání Ekonomické komise, které svoláme na 3. května 2023 do Prahy (pozn.: budou přizváni i jednatelé Informačního centra ČKAIT, s.r.o.). Výsledný návrh předložíme na jednání Představenstva ČKAIT v červnu t.r.

Příprava návrhu rozpočtu ČKAIT na rok 2024

V rámci přípravy návrhu rozpočtu ČKAIT na rok 2024 jsme přijali následující zásady:

- nebudeme zvyšovat členské příspěvky,
- valorizaci platů zaměstnanců ČKAIT neuvažujeme, pouze v případě dosažení úspor již v návrhu rozpočtu,
- projednáme s ČSOB Pojišťovnou, a. s. co nejnižší cenu základního pojištění,
- snížíme výdaje za časopis Stavebnictví,
- budeme hledat další úspory ve výdajích.

Vlastní návrh rozpočtu budeme doplňovat a projednávat na červnovém jednání Představenstva ČKAIT.

Hospodaření Informačního centra ČKAIT

Dozorčí rada Informačního centra ČKAIT, s.r.o., dne 7. března 2023 projednala a schválila výsledky hospodaření za rok 2022. Konečný výsledek hospodaření IC ČKAIT, s.r.o., je +568 tis. Kč. Daňové přiznání bylo podáno elektronicky do konce dubna. Dozorčí rada Informačního centra ČKAIT, s.r.o., navrhuje ponechat dosažený zisk za rok 2022 v hospodaření IC a zaúčtovat na účet nerozděleného zisku. Schváleno [pro 12 – zdržel se 1 – proti 0]. Průběžné hospodaření k 31. březnu 2023 je ziskové.

Pojištění autorizovaných osob

Pojišťovací komise ČKAIT se konala dne 12. dubna 2023 v Brně. Pojišťovací komise ČKAIT ve spolupráci s makléřem a Kanceláří ČKAIT provedla průzkum názorů AO na dosavadní pojištění a jeho případné úpravy. K dnešnímu dni reagovalo 5 800 členů a výsledky ankety jsou následující: většina autorizovaných osob vykonává svoji odbornou činnost jako OSVČ nebo jako zaměstnanec v kombinaci s OSVČ. Z více než poloviny odpovědí vyplývá, že odpovídali projektanti. Stávající výše základní pojistné částky 250 tis. Kč vyhovuje necelé třetině. Ostatní se kloní k vyšší částce od 300 do 500 tis. Kč. Z toho převládá 500 tis. Kč. Riziko zvýšení členského příspěvku v případě zdražení ceny pojistného však akceptuje necelá třetina odpovědí. V rámci přípravy návrhu rozpočtu ČKAIT na rok 2024 a také 2025 zadala Pojišťovací komise ČKAIT pojišťovacímu makléři a pojišťovně úkol vyčíslit návrh ceny základního pojištění AO pro vyšší hodnotu pojistné částky, než je dosavadní (250 tis. Kč). Pojišťovací komise ČKAIT doporučuje provést osobní jednání s představiteli ČSOB Pojišťovny. **Termín jednání byl 23. května 2023 v Pardubicích.**

Stav pojistných událostí od 1. ledna 2011 do 16. dubna 2023:

- Vyplacené plnění = 98,66. mil. Kč
- Vytvořené rezervy = 49,88. mil. Kč
- Zasloužené pojistné = 234,33. mil. Kč
- Škodní průběh vč. připojištění a zvýšeného skupinového pojištění = 63,39 %
- Škodní průběh bez připojištění = 90 %

Autorizační zákon

Ing. Vokurka představil navrhované paragrafové změny a také návrhy tezí. Návrhy projednáme 24. dubna 2023 s ČKA před odesláním MMR.

Stavební zákon

Ing. Hladík představil některé schválené změny v novele stavebního zákona (SZ) v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR v podobě, v jaké byly odeslány do Senátu. V § 5 je definována stavba hlavní, v § 14 je definován dozor projektanta, v § 17 je definován nově ustanovený „Dopravní a energetický stavební

úřad“, podřízený Ministerstvu dopravy (MD) s dělením kompetencí na MD a MPO. Kompetence jsou upraveny § 21 a 30. Specializovaný stavební a odvolací úřad schválením novely zanikne. V § 30a bylo doplněno, že kvalifikační předpoklady autorizovaných osob dle autorizačního zákona jsou uznatelné i pro úředníky. V § 155 je mezi vybrané činnosti zahrnut i výkon dozoru projektanta. V § 162 jsou definovány povinnosti projektanta. U vlastníků stavby jsou nové povinnosti. Jednotné environmentální stanovisko je definováno jiným způsobem. V § 329 a následných §§ jsou definována přechodná ustanovení. Dle § 335 by tato novela měla nabýt účinnosti k 1. lednu 2024. K 1. lednu 2024 je posunuta i účinnost změnového zákona č. 284/2021 Sb., kterým se mění autorizační zákon.

Ing. Špalek informoval o jednání na magistrátu o stavebních předpisech. V novele SZ je zmocnění pro vydání tří městských předpisů pro Prahu, Brno, Ostravu a celostátní předpisy.

Pravidla pro používání razítka

Prof. Hrdlička předložil návrh úpravy pravidel pro použití autorizačního razítka, především specifikaci položek povinně zaznamenávaných do deníku autorizované osoby. Schváleno. [pro 14 – zdržel se 0 – proti 0].

Složení aktivů a komisí

Návrh složení komise BIM – předsedou komise bude nově Ing. Poděbrad, který zaslal návrh nového složení komise. Schváleno. [pro 14 – zdržel se 0 – proti 0].

Ing. Štěpán avizuje ukončení práce předsedy aktivu pro obor Pozemní stavby. Předseda žádá členy představenstva o návrhy na nového předsedu aktivu.

Ing. Kubát avizuje ukončení práce předsedy komise pro zadávání veřejných zakázek. Předseda žádá členy představenstva o návrhy na nového předsedu.

Návrh složení Autorizační rady ČKAIT

Ing. Vokurka předložil návrh nového složení autorizační rady. Konec funkčního období je 30. června 2023. Všichni členové chtějí pokračovat, jen Ing. Šišma již nemá zájem pokračovat. Předložil dva náhradní kandidáty, jimiž jsou Ing. Šlajs a Ing. Buchta. Představenstvo souhlasí s Ing. Buchtou. Místopředsedou představenstvo navrhuje Ing. Grunvalda. Schváleno. [pro 14 – zdržel se 0 – proti 0].

Různé a informace z jednání

Ing. Špalek, předseda ČKAIT, informoval o jednání na MMR o bezbariérovosti. Dále informoval o jednání s plk. Valouchem o oprávnění autorizovaných osob po přechodném období v zákoně o požární ochraně. Naše stanovisko posoudí jejich právní oddělení. Dále informoval o jednání profesních komor s premiérem 13. dubna 2023.

Prof. Materna, 1. místopředseda, informoval o podpisu smlouvy s novým nájemníkem v budově ČKAIT v Brně. Nová smlouva navazuje na smlouvu s původním nájemníkem bez prodlevy. Informoval o své účasti na jednání ECCE na Kypru.

Ing. Pater, místopředseda, informoval o termínu konání Rady pro podporu rozvoje profese – 31. května 2023.

Ing. Dospiva informoval o žádosti spol. Rada Building s.r.o. o záštitu a finanční podporu konference. Žádost o záštitu představenstvo posoudí, pokud ji dostane. Ve dnech 24.–25. května 2023 bude jednání aktivu TZS a TPS v Pardubicích. Někteří členové aktivu již nechtějí pokračovat, proto požádal o náměty na nové členy. Dne 26. dubna 2023 bude konference BOZP, kterou OK Ostrava již letos spolupředává.

Ing. Filip představil návrh výstupu pracovní skupiny strategie a vize.

Prof. Kabele informoval o činnosti v oblasti energetické náročnosti. Evropskou komisí byla schválena směrnice EPBD IV. Aktiv připravuje webinář na toto téma, v květnu nebo červnu t.r. Řešili náplň oboru autorizace energetického auditorství a navrhuji náplň rozšířit podle současných potřeb.

Ing. Loukota informoval o vyhlášení Stavby roku Pardubického kraje. Dále informoval o pokračující smlouvě se Správou a údržbou silnic Pardubického kraje.

Ing. Řehůřková předložila žádost o udělení záštity konferenci Novinky a budoucnost požární ochrany v praxi. Schváleno. [pro 13 – zdržel se 1 – proti 0].

Ing. Šafařík informoval o jednání aktivu pro obor Geotechnika, kde byla diskutována změna názvu oboru na Geotechnické inženýrství. Dále informoval o skutečnosti, že Inspektorát práce začíná promlouvat do stavebního řízení.

Ing. Vaverka informoval o výzvě Zelená úsporám, končí k 30. červnu 2023. Bude spuštěna nová výzva s novými pravidly od 1. září 2023.

Ing. Zdařilová informovala o termínu vyhlášení Stavby roku Moravskoslezského kraje, který bohužel koliduje se Shromážděním delegátů ČKAIT.

Jednání se účastnili

Přítomní členové představenstva: Ing. Robert Špalek – předseda; prof. Ing. Alois Materna, CSc., MBA – 1. místopředseda; Ing. František Hladík – místopředseda; Ing. František Mráz – místopředseda; Ing. Jindřich Pater – místopředseda; Ing. Petr Dospiva, Ph.D.; Ing. Michal Drahorád, Ph.D. – omluven; Ing. Josef Filip, Ph.D.; prof. Ing. Karel Kabele, CSc.; Ing. Radim Loukota; Ing. Michal Majer – on-line; Ing. Věra Řehůřková; Ing. Martin Šafařík; Ing. Karel Vaverka; Ing. Renata Zdařilová, Ph.D.

Přítomní hosté: prof. Ing. František Hrdlička, CSc. – předseda dozorčí rady; Ing. Jan Korbel – předseda stavovského soudu; Ing. Adam Vokurka, Ph.D. – předseda autorizační rady; Ing. Radek Hnízdil, Ph.D. – ředitel Kanceláře Komory; Ing. Ladislav Motýčka – ekonomický mandatar

Následující zasedání: 23.–25. června 2023 (OK Hradec Králové), 21. září 2023 a 23. listopadu 2023.

Ing. Radek Hnízdil, Ph.D.
ředitel Kanceláře Komory

Stavba roku 2022 Olomouckého kraje

Letos se přihlásilo celkem 49 staveb. Do dalšího hodnocení postoupilo 29 z nich. Porota udělila 4 hlavní tituly, Cenu za společenský přínos, Cenu za technické řešení díla a 8 čestných uznání. Kromě toho byla udělena Cena veřejnosti a Cena hejtmana. Slavnostní vyhlášení výsledků proběhlo 12. dubna 2023 ve Vlastivědném muzeu v Olomouci.

V rámci 10. ročníku přijal organizátor soutěže společnost OMNIS druhý nejvyšší počet přihlášek za celé období. To sice více vytížilo porotu, ale na druhou stranu bylo z čeho vybírat. Po kontrole přihlášek probíhaly výjezdy poroty za vybranými stavbami. Ty veřejně přístupné si porotci procházeli individuálně. Cílem bylo získat i takové informace, které nebyly ze zaslaných dokladů patrné – např. představu o celkovém situování stavby či jejích vazbách na okolí. Při studiu podkladů a osobních prohlídkách 29 staveb, které postoupily do druhého kola soutěže, se hodnotila nejenom kvalita stavebních prací, ale i řada dalších technických ukazatelů či například pocitů, s jakými stavbu vnímají její uživatelé.

Mezi hlavní posuzované parametry patřilo architektonické vyznění stavby včetně prostorového a funkčního řešení, délka realizace, konstrukční řešení a spokojenost uživatelů. Již v minulých ročnících se komise zaměřovala na energetické hodnocení stavby a přihlíželo se například i k tomu, jak je stavba zasazena v terénu či zda jsou omezeny tepelné zisky v letních měsících. Nad některými projekty vedla komise širší diskuzi, ve které nechyběla ani rozdílná stanoviska nebo pohledy na věc z různých úhlů. Porota byla složena z devíti odborníků – zástupců kraje, ČKAIT a architektů.

V letošním ročníku krajský úřad coby vyhlášovatel společně s porotou upravil způsob hodnocení staveb a zjednodušil podávání přihlášek. Cílem bylo ještě více zprůhlednit celý proces

hodnocení projektů. Zcela novým prvkem bylo zapojení veřejnosti, která tak měla možnost seznámit se s přihlášenými projekty a hlasovat pro ně napříč všemi kategoriemi. Je to správná cesta, jak ještě lépe informovat o tom, co nového se v kraji podařilo dokončit, a ukázat, jak komplexní stavebnictví je a jak spoluutváří a ovlivňuje naše každodenní kroky. Vždyť stavby tvoří náš domov, jezdíme po nich do práce, navštěvujeme je jako cíl svých výletů nebo je vnímáme jako součást krajiny či měst, kde žijeme.

Na podzimní stavební výstavě Stavotech v Olomouci budou vystaveny panely všech 49 přihlášených staveb, které poputují na výstavu i do dalších měst našeho regionu. Je to podle nás ideální příležitost, jak podpořit dobré stavby a ukázat zejména široké veřejnosti, jak se dá v současné době kvalitně stavět a renovovat.

Pokud se tedy ohlédneme za právě uzavřeným 10. ročníkem Stavby roku Olomouckého kraje, musíme konstatovat, že v letech 2021 a 2022 se podařilo v našem kraji posunout pomyslnou laťku dobrých a kvalitních staveb zase o něco výše. Potěšilo nás i to, že se nezávisle na sobě shodli nejen členové odborné poroty, ale i hejtman a veřejnost a mezi všemi přihlášenými stavbami si své favority vybrali podobně. Hejtman ocenil stavbu, která získala jednu z hlavních cen. Tři tisíce hlasujících, kteří hlasovali v rámci internetové ankety, zase vybraly stavbu oceněnou zvláštní cenou poroty.

Biocentrum Veklice, Senice na Hané

Ocenění: Stavba roku Olomouckého kraje 2022 – Kategorie stavby vodohospodářské, Cena hejtmána Olomouckého kraje

Hlavní projektant: Ing. Hynek Hradský (ČKAIT 1201457, TV03)

Zhotovitel: SPH stavby s.r.o., stavbyvedoucí Ing. Michal Macháček (ČKAIT 1007030, TD 02), vedoucí výroby Ing. Zdeněk Černý

Technický dozor stavebníka: Miroslav Tandler (ČKAIT 1200052, SD02), Ing. Pavel Hrabina (ČKAIT 1201141, IV00)

Stavebník: ČR – Státní pozemkový úřad

Současný majitel: Obec Senice na Hané

Stavební náklady: 28 mil. Kč

Termín přípravy projektu: 2014–2015 | **Realizace:** 2020–2022

Nové vodní dílo na pravém břehu říčky Blaty vzniklo na orné půdě o výměře 9,81 ha. Hlavním cílem bylo vytvořit mokřadní biotop a tím posílit funkci současného biokoridoru toku Blata. Vodní dílo dále zadržuje vodu v krajině a slouží jako zdroj vody při případném hašení požárů. Vodní plocha (včetně tůň) zabírá 4,01 ha, z toho mělkovodní pásmo při březích, tzv. litorál, tvoří 32 %. Celkový objem vody při normální hladině je 48 462 m³. Bezpečnostní přeliv hráze převede více jak dvousetletou povodeň. Zbývající část biocentra (souš) s výměrou cca 5,80 ha tvoří luční společenstva a výsadby tisíců kusů dřevin. Vodní dílo zahrnuje hlavní nádrž a tři tůně. Voda přitékající do hlavní nádrže se čistí ve dvou tůních nad nádrží. Třetí tůň je pod hrází. V hlavní nádrži jsou při břehu odděleně vytvořeny tři jámy (žabí líhně), v nichž jsou pulci chráněni před rybami.

Konverze domu nábytku pro Český rozhlas Olomouc

Ocenění: Stavba roku Olomouckého kraje 2022 – Kategorie rekonstrukce a obnova

Hlavní projektant: Atelier 38, s.r.o., Ing. arch. Tomáš Bindr, Ing. arch. Martin Struhala, Ing. arch. Hana Staňková, Ing. arch. Pavel Malček, Ing. Luděk Valík (ČKAIT 1102452, IP00)

Zhotovitel: Zlínstav a.s., stavbyvedoucí Jaroslav Hrdlička (ČKAIT 1301292, TP00)

Technický dozor stavebníka: Ing. Kamil Ganzar, MBA (ČKAIT 1201237, IP00)

Stavebník: Český rozhlas

Plocha pozemku: 642 m²

Užitná plocha: 2270 m²

Stavební náklady: 75 mil. Kč

Termín přípravy projektu: 2019–2020 | **Realizace:** 2022

Celková rekonstrukce objektu byla provedena od sklepních prostor až po střechu a světlík. Původně obchodní dům se tak velmi citlivě podařilo rekonstruovat a dát mu nový účel, kterým nyní jsou kancelářské prostory, sklady a vysílací studia Českého rozhlasu Olomouc.

Nemocnice Šternberk – Interní pavilon

Ocenění: Stavba roku Olomouckého kraje 2022 – Kategorie stavby občanské vybavenosti a úpravy veřejných prostor

Hlavní projektant: Adam Rujbr Architects s.r.o., Ing. arch. Adam Rujbr (ČKA 04074), interiér: Ing. arch. Aleš Chlád, HIP: Ing. Michal Surka (ČKAIT 1006880, IP00), BIM model: Ing. Jiří Horn

Zhotovitel: OHLA ŽS, a.s., oblast Střední Morava, stavbyvedoucí Jiří Sova (ČKAIT 1201467, TP00)

Technický dozor stavebníka: Ing. Kamil Kochta

Stavebník: Olomoucký kraj

Užitná plocha: 3 999 m²

Obestavěný prostor: 17 800 m³

Stavební náklady: 293 mil. Kč

Termín přípravy projektu: 2017–2019 | **Realizace:** 2022

Budova je postavena v pasivním standardu a dle PENB zatříděna do energetické třídy A. Tvoří ji jednoduchý kvádř o rozměrech 48 × 18 metrů, který je doplněn deskou nad vstupní částí. Budova obsahuje jedno podzemní podlaží a pět nadzemních, na střeše se nachází technické zázemí a fotovoltaické panely. Má akumulční nádrž na 14denní využití pro užitkovou vodu v budově.

D1 Středisko správy a údržby dálnic Přerov

Ocenění: Stavba roku Olomouckého kraje 2022 – Kategorie stavby technologické a pro průmysl a zemědělství

Hlavní projektant: Pelčák a partner architekti s.r.o., prof. Ing. arch. Petr Pelčák, Ing. Miroslava Blechová, Ing. arch. Jan Foltýnek, Ing. Viktor Kvita, Ing. Petr Uhrín (ČKAIT 1001055, IP00)

HIP: DaF-PROJEKT s.r.o., Dagmar Lančová (ČKAIT 1100286, TP00)

Zhotovitel: HOCHTIEF CZ a.s., stavbyvedoucí Ing. Michael Karásek (ČKAIT 1103522, IP00)

Technický dozor stavebníka: Ing. Aleš Hanák (ČKAIT 1201437, SP00, IP00, ID00), Ing. Jaromír Havlík (ČKAIT 1202147, IP00)

Stavebník: Ředitelství silnic a dálnic ČR

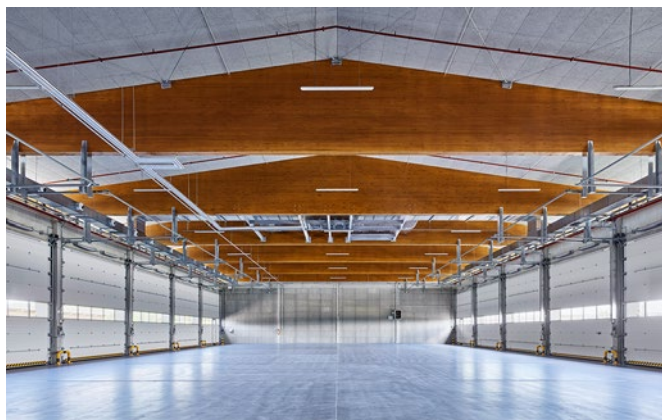
Plocha pozemku: 24 288 m² | **Zastavěná plocha:** 5 754 m²

Obestavěný prostor: 41 892 m³

Stavební náklady: 320 mil. Kč

Termín přípravy projektu: 2009–2021 | **Realizace:** 2021

Nové středisko zahrnuje nejen správní budovu, opravnu, garáže či přístřešky pro vozidla, ale i objekty odpadového a solankového hospodářství nebo čerpací stanici pohonných hmot a v neposlední řadě i veškerou technickou infrastrukturu, inženýrské sítě a komunikace s parkovišti. Charakteristickým prvkem areálu je však jeho materialita, čili výrazné užití dřeva.

Ing. Jiří Kožušníček (ČKAIT 1201214, IV00)
předseda oblastního výboru ČKAIT Olomouc

Konference ČKAIT

Statika staveb 2023 Plzeň

6.–7. září 2023 od 9:00

Congress Center Parkhotel,
Plzeň

XII. Dopravní konference

7. září 2023 od 12:00

Kongresové centrum Palác
Pardubice

Mezinárodní konference ČKAIT

Městské inženýrství Karlovarsko 2023

Město a voda

13. října 2023 od 8:30

Kongresový sál hotelu Thermal,
Karlovy Vary

Podzim 2023

Zúčastněte se odborných
konferencí, jejichž
organizátorem nebo
spoluorganizátorem
je ČKAIT!

Konference ČKAIT

Dopravní stavby v projektu a realizaci

17. října 2023 od 9:30

Clarion Congress Hotel,
Olomouc

Konference

Dřevo Dubňany 2023 Dostupné a úsporné bydlení

26. října 2023 od 9:00

Nádražní 1000, Dubňany

Stavba roku 2022 Olomouckého kraje

